Poveşti nemuritoare

EDITURA VOX 2000

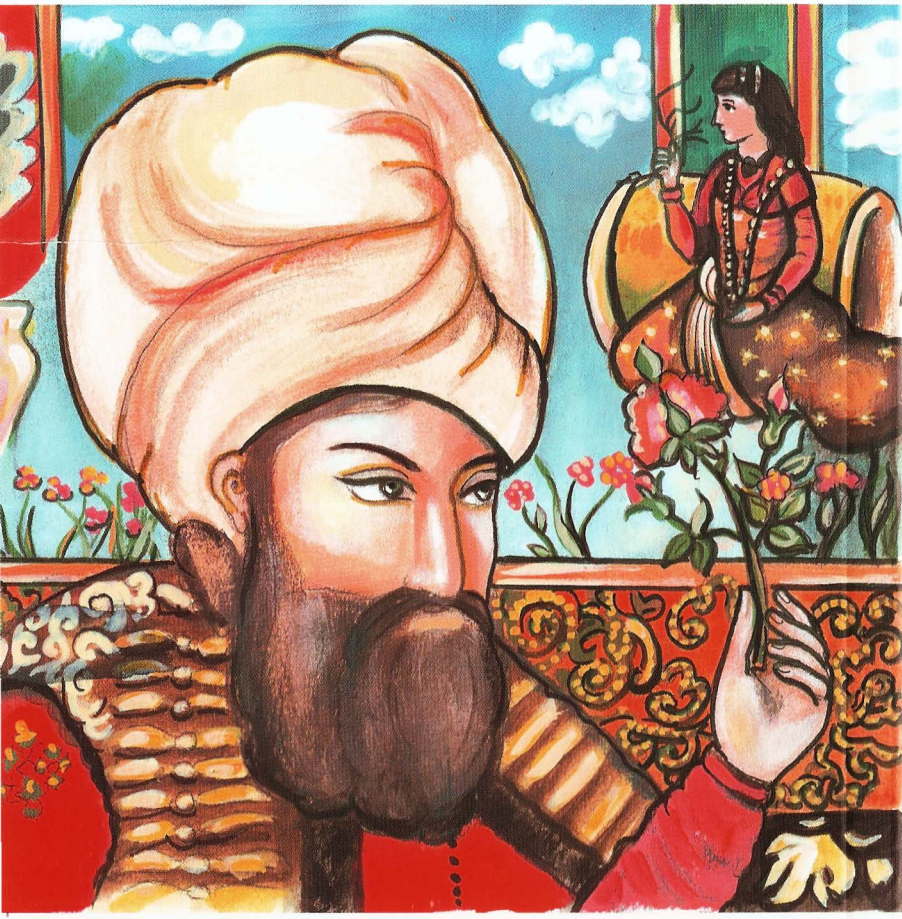

ISBN 978-973-1969-93-0
ISBN 978-973-9103-12-1

www.edituravox.ro;
www.carteataonline.ro

Povești nemuritoare

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Poveşti nemuritoare. - Bucureşti : Vox 2000, 2012-2013
20 vol.
ISBN 978-973-1969-93-0
Vol. 19. 2013. - ISBN 978-973-9103-12-1

82-93-34=135.1

Grafică originală copertă: **Crina Ionescu Călinescu**
Realizare grafică copertă: **Valeriu Stoica**
Redactor: **Ileana Buculei**
DTP: **Silvia Netezescu Păcurar**
Ediţie îngrijită de: **Lucia Ovezea**

Editura VOX 2000
Str. Petru Maior nr. 32, Sector 1, Bucureşti
Tel./Fax: (021) 222.02.13;
Tel. depozit: (021) 222.02.14;
E-mail: vox@edituravox.ro
www.edituravox.ro; www.carteataonline.ro

Tiparul executat la:

office@tipografiaeurobusiness.ro
www.tipografiaeurobusiness.ro

Ionică-Ram-de-Tei

SE SPUNE, dragii mei, că într-un trecut îndepărtat, pe undeva într-o bătrână pădure, şi-a trăit viaţa un biet pădurar împreună cu nevastă-sa. Din tinereţea lor şi până aproape erau în gura bătrâneţii n-au avut nici un moştenitor. Pe pădurar îl frământa grija asta şi nu prea, dar ce folos, că, de la un timp, femeia-sa îi cam făcea zile fripte. Într-o bună zi, pe pădurăreasă n-a mai răbdat-o inima şi a zis către pădurar:

– Măi omule... Să ştii că s-a trecut lucrul de şagă. Răbdarea mi-a ajuns la gât. Eu vreau numaidecât să am un copil... Fie de lemn, fie din ce-o fi, numai să fie. Că dacă nu, zile bune cu mine nu mai ai.

– Bine, măi femeie, a zis pădurarul, îmi pregăteşti ceva de ale gurii şi mâine-dimineaţă oi vedea eu încotro oi apuca-o şi ce-oi putea face.

Peste noapte, pădurarul şi-a frământat gândurile în tot felul până-l furase somnul. Amu, cu mult înainte de a se ivi zorile, pădurarul s-a trezit şi, până să-şi răcorească el ochii cu apă rece, nevastă-sa i-a pus două cepe-n traistă şi o turtă care nu de mult o scosese din spuza fierbinte a sobei.

După ce se pregătise de drum pădurarul, şi-a luat barda şi fierăstrăul, apoi a plecat şi şi-a pierdut urmele prin adâncul pădurilor. A căutat el în lungul şi latul pădurii cu ochii prin copaci, ca să găsească ce-i trebuia, dar numai că nu găsea. Dar pe când dăduse soarele la achindii, iaca îl slujeşte norocul pe bietul pădurar şi găseşte într-un tei bătrân un ram din care-şi făcuse el socoteala că s-ar putea închipui un copil. Şi nu mai gândeşte mult, se urcă repede în tei, taie craca şi apoi s-a pus pe cioplit şi meşterit. Odată cu seara, pădurarul nostru terminase lucrul. Ce să vă spun, făcuse din lemnul de tei o frumuseţe de copil, de puteai să juri că-i adevărat.

Ei, şi pe la o bucată de noapte, pădurarul a ajuns acasă şi i-a dat femeie-si copilul de lemn. Când l-a văzut, ea nu mai ştia ce să facă de bucurie. Îndată a pus apă la încălzit, a băit copilul de lemn, l-a frecat bine cu untură pe la toate încheieturile şi, după ce l-a băit, s-a apucat şi a rupt nişte fuste mai vechi şi cămăşi de ale ei şi l-a înfăşat, apoi l-a pus într-o covată şi dă-i cu legănatul.

Şi au trecut săptămâni şi luni de zile. Aşa de lemn cum era copilul, pentru pădurăreasă era o mare mângâiere. Toată ziulica sfătuia şi se punea la cale cu el, iar când zicea ea că copilul ei doarme, pădurarul nu scotea o şoaptă, că pădurăreasa i-ar fi măsurat spinarea cu cociorveiul.

Într-o bună zi, pe când pădurarul nu se aştepta, iaca se pomeneşte cu doi moşnegi la poartă, îmbrăcaţi cu nişte sumane ponosite, cu plete lungi şi bărbi albe până la brâu.

– Bună vreme, cinstite gospodar!

– Bună să fie venirea pe la noi, oameni buni, a zis pădurarul uimit. Cu ce-aş putea să vă fiu de folos, a mai adăugat el.

– D-apoi, noi nu ţi-om cere prea mult. Dacă te lasă inima, potoleşte-ne foamea cu câte ceva de ale gurii, că drept să-ţi spunem, dacă ne-i crede, nu ne putem târî picioarele după noi de foame, au zis cei doi bătrâni.

Atunci, auzind pădurarul, îndată şi-a arătat bunăvoinţa faţă de musafiri şi după ce i-a hrănit cu ce-a avut, la plecare, unul din moşnegi întinde cârja pe deasupra sobei şi atinge copilul de lemn, pe care-l ascunsese pădurăreasa ca să nu-l mai vadă musafirii, şi a zis:

– Da' ce aveţi aicea, mă rog?

– Aaa... Nu, nu avem nimica, se grăbi să răspundă pădurăreasa. Dar nici nu apucase a sfârşi de spus, că copilul de lemn căpătase viaţă şi îndată începuse să plângă. Şi-atunci, iar a grăit bătrânul:

– Ei, cum spuneţi că nu aveţi nimic şi eu văd că aveţi un copil şi mi se pare că nici nu-i botezat. Şi moşnegii i-au dat numele de Ionică-Ram-de-Tei şi i-au mai dăruit băiatului o sabie fermecată şi un buzdugan şi doi juncani. Şi numai bine ce i-au dăruit, sabia şi buzduganul au şi fost în cui şi juncanii în ocol. După aceea, bătrânii şi-au luat rămas bun şi i-au dat în grija pădurarului să îngrijească de juncani, până va creşte băiatul. Apoi numai ce au ieşit pe poartă şi s-au făcut nevăzuţi.

Pădurarul şi pădurăreasa nu mai ştiau ce să mai facă de bucurie. Îndată au pus un ceaun cu apă la încălzit şi au băit copilul din nou.

Şi iaca aşa trecuse un an de zile, Ionică-Ram-de-Tei crescuse ca unul de zece ani. Când împlinise doi ani, crescuse ca unul de douăzeci de ani, înalt, frumos şi năzdrăvan. Odată cu creşterea lui, îi crescuseră şi puterile, de nu-i mai stătea nimeni împotrivă. Scotea copacul din rădăcini cât ar fi fost de gros şi se lupta cu cele mai puternice animale sălbatice şi pe toate le dovedea.

De la un timp, a simţit nevoia de a se duce să cunoască şi el lumea şi atunci a zis către părinţii săi:

– Tată şi mamă! Mie mi-a venit vremea să plec în lume, că drept să vă spun, tare mi s-a urât în pustiul ăsta de pădure.

Auzind pădurarul şi pădurăreasa cele spuse de Ionică-Ram-de-Tei, mai să-şi iasă din minţi de supărare, dar cu toată supărarea şi părerea lor de rău, n-au putut să-l oprească pe Ionică. S-a pregătit de drum, şi-a luat sabia şi buzduganul, apoi a zis:

– Tată, ţine minte ce-ţi spun. Eu vă las cu bine şi dacă va veni cândva vremea şi-ai să auzi răgând juncanii mei din ocol, să te duci cât mai repede la ei, şi dac-ai să vezi că le picură sânge din vârfurile coarnelor, să le legi câte o batistă roşie la cornul drept, apoi să le dai drumul să plece.

– Ei, se vede lucru că aşa oi face, dragul tatei, a zis plângând pădurarul.

Când a fost la despărţirea lor, plângeau până şi pietrele de mila pădurăresei şi a pădurarului.

După ce Ionică-Ram-de-Tei îşi luase rămas bun de la părinţi, ieşi din ogradă şi încotro era cu ochii într-acolo s-a pornit. Şi a mers el şi tot a mers zi după zi, săptămână

după săptămână, an după an, dar nu mai dădea de urmă sau suflare de om, decât numai păduri nesfârşite şi tot felul de animale sălbatice cu care din loc în loc se mai războia.

De la un timp, iaca zăreşte el un luminiş. Atunci mare bucurie-l mai pălise. Dă el zor cu mersul şi de ce mergea, luminişul mai mare se făcea. Până deodată se pomeneşte pe-o câmpie cu iarba verde până la brâu, ţesută cu flori de toate culorile. Mult s-a mai bucurat Ionică-Ram-de-Tei când se văzu scăpat de pustiul pădurilor, dar mai mult se bucură când, după o cale de o zi pe minunata câmpie înflorită, a zărit în depărtare pe-o culme de deal câteva căsuţe omeneşti. Odată cu seara, a ajuns la prima casă din marginea satului, în care pâlpâia o slabă şi sărăcăcioasă lumină de opaiţ din seu de oaie. Bate de câteva ori în poartă. N-a trecut mult şi iaca iese o babă adusă puţin de spate.

– Care-i acolo? întrebă ea speriată.

– Om bun, mătuşică! Primeşte-mă, te rog, să-mi hodinesc şi eu oasele, că sunt istovit de puteri.

Atunci baba s-a apropiat de poartă şi a zis către străin:

– Doamne, dragul mătuşei... Intră. Eu te primesc cu dragă inimă. Dar să ştii că de astâmpărat foamea oi avea eu cu ce să ţi-o astâmpăr, dar setea, nu.

Ionică s-a bucurat de primirea şi buna-voinţă a babei; dar i-a rămas în minte ceva neclar. După ce-au intrat ei în bordeiul bătrânei, a zis către babă:

– Ia spune-mi şi mie, mătuşica, de ce-ai spus că n-ai cu ce-mi astâmpăra setea? Ce, poate nu aveţi apă de băut?

– Doamne, dragul mătuşei... Pe întinsul meleagurilor noastre se află o singură fântână şi fântâna asta o stăpâ-

neşte balaurul cel cu şapte capete şi nu dă apă decât celui care-i aduce pe cineva din familie să-l înghită. Care nu, iaca aşa ne chinuim viaţa de azi pe mâine.

Auzind Ionică, a scos repede o bucăţică de hârtie şi a scris pe ea câteva rânduri, apoi a dat-o bătrânei şi a zis:

– Mătuşă... ia scrisoarea asta de la mine şi du-te la fântână. Când ai să te apropii de fântână şi-ai să vezi că balaurul îşi scoate capul din fântână, să nu-ţi fie teamă. Te opreşti pe loc, ţii scrisorica în palmă ca balaurul s-o poată citi şi după aceea să-ţi iei apă din fântână cât îţi pofteşte inima.

Baba n-a avut încotro; mai cu frică, mai cu curaj, a luat cofele şi scrisorica, apoi s-a dus către fântână. Când să mai fi avut de-o azvârlitură de băţ până s-ajungă la fântână, iaca şi balaurul îşi scoate cele şapte capete din fântână. Baba, făcându-şi curaj, îndată a ridicat scrisoarea în sus şi atunci balaurul a citit-o şi după asta s-a rostogolit în fântână ca bolovanul. Atunci, baba, cu frică, pe vârful degetelor s-a apropiat de fântână, s-a uitat în ea, dar n-a mai văzut nici urmă de balaur. Scoate ea o cofă de apă, o bea, mai scoate una, o bea şi pe aceea, apoi din nou umple cofele şi o ia spre casă mulţumită că-şi potolise setea. Până să ajungă acasă a tot gustat câte-o gură de apă, când dintr-o cofă, când din alta, de ajunsese cu ele aproape goale. Când a ajuns baba acasă, nu mai ştia ce să-i facă şi cum să-i mai mulţumească lui Ionică-Ram-de-Tei.

În scurt timp, toţi oamenii din sat au luat apă din fântână cât le-a trebuit şi fiecare venea la Ionică să-i mulţumească pentru binele ce le făcuse.

A doua zi, pe când mai era mult până la răsăritul soarelui, i s-a părut lui Ionică-Ram-de-Tei că se aude o fanfară cântând. Ridică el capul de pe pernă şi-şi ciuleşte urechile mai bine. Aşa era. O fanfară cânta de răsuna satul şi până hăt-departe.

– Mătuşă! Mătuşă! strigă el grăbit.

– Ce-i, dragul mătuşei, a răspuns baba.

– Ia ascultă şi dumneata ce fanfară se aude cântând aşa de straşnic şi mult din zori de zi?

Baba se scoală repede din pat, se apropie de fereastră, ascultă puţin şi după un oftat adânc a zis:

– Doamne, scapă-ne de urgia morţii!... Aista-i Pană-împărat, dragul mătuşei, împăratul nostru. Iaca i-o aduce balaurului în dar pe fata cea mai mică.

– Da' pentru ce, mătuşă?

– Doamne, pentru ce... Are nevoie de apă, dragul mătuşei, că mâine are nuntă cu cele două fete mai mari.

Auzind, Ionică-Ram-de-Tei a sărit din pat de parcă l-ar fi fript cineva la tălpi. S-a îmbrăcat repede, şi-a luat sabia şi buzduganul şi pe neobservate s-a strecurat şi el prin mulţimea de lume. A căutat să afle de la unul şi de la altul să ştie care-i fata ce va fi dăruită balaurului şi când a văzut-o şi-a zis în gând: „Doamne, ce împărat fără minte!... Să-şi ducă la moarte aşa o frumuseţe de fată. Nu se poate. Trebuie s-o apăr cu orice preţ!"

Între timp, Ionică-Ram-de-Tei s-a dosit pe undeva şi aştepta cu nerăbdare despărţirea împăratului de fiică-sa. Când au ajuns ei la fântână, împăratul şi-a scos de pe

deget cel mai frumos inel de aur şi i l-a pus fiică-si. Apoi, după ce s-au îmbrăţişat, împăratul cu întreg alaiul împărătesc s-au întors la cetate supăraţi şi ca bătuţi de toate brumele. După ce-a rămas fata împăratului singură ca cucul, iaca şi Ionică-Ram-de-Tei iese de după o tufă şi se îndreaptă către ea. Când l-a văzut ea, mai întâi s-a speriat, apoi a zis:

– Vai de tine, voinice, şi de tinereţea ta! Cine păcatele te-a adus aici? Mai bine, cât mai ai timp, ia-ţi tălpăşiţa, că îndată trebuie să iasă balaurul din fântână şi odată cu mine te va înghiţi şi pe tine.

– Fii liniştită, fată de împărat! Mai bine îndepărtează-te mai încolo de fântână şi stai liniştită.

Fata împăratului a făcut aşa cum i-a spus Ionică, iar el, după ce şi-a potrivit sabia deasupra fântânei cu tăişul în jos, s-a dus lângă fată şi a zis:

– Fată de împărat, ia spune-mi, ce semne are balaurul înainte de-a ieşi din fântână?

– Doamne, ce semne... Mai întâi azvârle din fântână o pară galbenă de foc, apoi una albastră şi după ce-o azvârle pe cea roşie, nu mai durează mult şi iese şi el din fântână.

– Ei, dacă-i aşa, atunci să stăm oleacă pe iarbă. De se va întâmpla că mă fură somnul, la cea dintâi pară care va ieşi din fintână, trezeşte-mă.

– Se vede lucru c-aşa oi face, a zis fata.

Ei, şi n-a durat mult şi Ionică-Ram-de-Tei adormise dus, cu capul în poala fetei de împărat. Fata nu-şi lua ochii de la fântână. N-a durat mult şi iaca iese prima pară

de foc din adânc. Atunci, fata împăratului încremenise de frică. După asta, a ieşit şi a doua pară de foc. Şi după ce a ieşit şi a treia pară, cea roşie, iaca din ochiul drept al fetei s-a slobozit o lacrimă fierbinte pe obrazul lui Ionică-Ram-de-Tei, de l-a făcut să sară drept în picioare.

– Fată de împărat! Ce ţi-a venit să mă frigi aşa de tare?

Să-i răspundă fata? Nici gând. Ei, dar Ionică a ştiut cum s-o trezească din amorţeală. Când i-a şters o palmă, la fel a sărit şi ea drept în picioare şi atunci a zis:

– Iertare-ţi cer, voinice, că nu ştiu ce s-a-ntâmplat. De frica celor trei pare de foc ce-au ieşit din fântână, am închilit şi nu te-am mai trezit.

Auzind Ionică-Ram-de-Tei, a trimis-o pe fată la câţiva paşi mai încolo, spunându-i că ce-o să vadă să nu-i fie teamă. Şi iaca aşa, că nici bine nu apucase fata împăratului a se îndepărta şi balaurul şi-a scos capul din fântână. Doamne, măiculiţă... Când a dat cu ochii de Ionică-Ram-de-Tei, de mânie i se înroşiseră ochii ca jăratecul şi pe nări vărsa foc, de pârjolea pământul. De lacom şi furios ce era, n-a mai simţit că:

Cu cât spre Ionică se târa,
Sabia îl despica,
Dar deşi îl despica,
Foc şi pară el vărsa,
Pământul îl pârjolea
Şi cerul se înroşea,
Ionică nu se lăsa,
Buzduganul de-l rotea

Şi-n balaur când pălea,
Ţeasta-n două-i despica,
Câte-o ţeastă şi alta,
Rând pe rând le răpunea
Şi-a răpus şi pe-a şaptea.

Şi iac-aşa, dragii mei, după o luptă pe viaţă şi pe moarte, Ionică-Ram-de-Tei i-a făcut capăt balaurului pentru totdeauna, salvând-o pe fata împăratului de la moarte. Iar lumea de prin alte părţi a putut să-şi ia apă din fântână cât a vrut şi când i-a trebuit, fără ca să mai dea balaurului în dar suflete omeneşti. După aceea, Ionică s-a apucat de-a hăcuit stârvul balaurului în sute de bucăţi, apoi, ca să-i dovedească împăratului fapta lui, s-a apucat de-a tăiat din vârfurile ghearelor şi limbilor balaurului, le-a legat într-o batistă şi le-a pus în sân.

Amu, după ce Ionică-şi luase de pe cap grija cu balaurul, s-a dus spre fata împăratului zâmbind, dar abia se mai ţinea pe picioare de osteneală.

Atunci, fata împăratului cu lacrimi de bucurie în ochi l-a cuprins pe Ionică de după gât, l-a sărutat, apoi a zis:

– Voinice! Pentru binele ce mi l-ai făcut, cu ce să te răsplătesc?

– Dă, fată de împărat. Răsplata ta îi să-mi fii mireasa mea. Şi amu, ca legământ între noi, hai să schimbăm inelele, apoi să mai stăm pe iarbă.

Atunci, fata împăratului n-a mai stat pe gânduri. Îndată s-a apucat de-a scos de pe deget inelul de aur ce i-l dăduse tată-su şi a făcut schimb cu Ionică-Ram-de-Tei, apoi s-au

aşezat pe iarbă şi-n câteva clipe Ionică a şi adormit dus cu capul în poala fetei.

Şi numai bine ce adormise, iaca pe vârful dealului s-a ivit şi Negrilă, sacagiul de la cetatea împăratului. Când se uită el în vale şi vede mormanul de carne, o vede pe fata împăratului în viaţă şi când îl mai vede şi pe bărbatul care dormea cu capul în poala ei, a-nceput să i se zbată inima ca-ntr-un şoarece prins în capcană. Nici una, nici două, Negrilă lasă sacaua în deal, înşfacă hangerul din brâu şi încet, încet, o ia la vale spre fata împăratului. Fata împăratului, cum nici prin gând nu-i mai trecea o altă primejdie, stătea cu ochii ţintiţi pe undeva-n pământ şi cu palmele ei catifelate mângâia uşor fruntea lui Ionică-Ram-de-Tei, care dormea fără să se aştepte la nimic. N-a durat mult şi blăstămatul de sacagiu a şi fost la spatele fetei de împărat. Doamne... Ce să vă spun, să te tot duci să nu auzi, să te ascunzi să nu mai vezi cele întâmplate acolo. Afurisitul de sacagiu ca un sălbatec s-a repezit la fata împăratului şi cu palma lui mare cât strachina i-a astupat gura, şi cu hangerul ascuţit şi lucios, gata s-o lovească.

Nu gândeşte mult şi dintr-o lovitură puternică de hanger, l-a scurtat de cap pe Ionică-Ram-de-Tei. Când a văzut fata împăratului, gata să-şi iasă din minţi de supărare. Se frământa şi striga la sacagiu cât o ţinea gura, îl blăstăma cu lacrimi de foc în ochi pentru mârşava faptă ce-o făcuse; plângea, se chinuia, dar viul e cu cei vii, iar mortul cu cei morţi. Negrilă-sacagiul stătea liniştit, de parcă nu se întâmplase nimic. Cum surzii nu aud şi orbii nu văd, aşa şi sacagiul se făcea că n-o vede şi n-o aude pe fata împăratului.

Amu, ca să poată s-o ia de nevastă pe fata împăratului, hai să facă şi el ceva să-l păcălească pe împărat. Şi nu gândeşte mult, se duce repede la grămezile cu carne de balaur, se muruieşte cu sânge din cap şi până-n picioare, de ziceai că-i ducă-să pe pustii cu oala-n cap, a tăiat şi el din rădăcinile limbilor şi ale ghearelor, le-a legat într-o batistă şi la fel le-a pus şi el în sân. Apoi, rânjindu-şi colţii, se îndreptă încet către fata împăratului. Fata, când l-a văzut aşa, tremura ca varga de spaimă şi măselele-n gură-i clănţăneau ca meliţa. Sacagiul, dac-a văzut că fata nu-şi află locul de frică, a zis:

– Ţine-ţi firea, fată de împărat: nu-ţi fie teamă! Bunătatea inimii mele m-a sfătuit să-ţi cruţ viaţa. Dar pentru asta, trebuie să-mi juri credinţă. Iar de nu, vei rămâne aici hrană corbilor cerului.

– Ce am de făcut? a întrebat fata nedumerită.

– Iaca ce ai de făcut, a zis sacagiul, oricine te-ar întreba despre fapta cu balaurul, să le spui că eu l-am ucis. Iar despre ceea ce-ai văzut că am făcut eu, o vorbă să nu scoţi, că să ştii că unde-ţi stau picioarele, îţi va sta şi capul.

Atunci, fata împăratului, ca să-şi apere gâtlejul de ascuţişul hangerului şi să poată avea parte de lumina soarelui, n-a avut încotro. A pus mâinile pe hangerul sacagiului şi a jurat faţă de sacagiu că din cele ce a văzut nu va scoate o vorbă către nimeni. Atunci sacagiul, mulţumit şi mai fericit ca toţi fericiţii din lume din acele zile, a umplut repede sacaua cu apă, a urcat-o pe fata împăratului deasupra pe saca, iar el a încălecat pe catâr şi dă-i drumul, băiete, spre cetatea împăratului, cântând

şi chiuind, tocmai ca „Motanul-Geambaş-Mare-cu-Sabia-la-Gât!“ Când nu mai era mult până să ajungă la porţile împărăteşti, străjerii îndată au dat fuga la împărat, de i-au dus minunata veste despre venirea fiicei sale. Auzind împăratul şi împărăteasa, mai să-şi iasă din minţi de bucurie. Îndată au poruncit să se sune din trâmbiţe, apoi cu tot alaiul şi suflarea ce se afla în ograda împăratului, au ieşit s-o întâmpine pe fată şi pe sacagiu. Sacagiul, când i-a văzut venind către ei, a oprit sacaua, apoi a strigat către împărat:

– Hoo, împărate şi cinstitul meu stăpân!... Opreşte-te şi te rog să fie linişte, că până n-oi spune ce am de spus, nu se apropie nimeni de mine!

Împăratul şi împărăteasa rămaseră unde i-a prins vremea, iar cei ce veniră cu ei amuţiră ca stâncile de piatră şi aşteptau cu nerăbdare să audă ce are de spus sacagiul. Ca să poată fi mai bine auzit, sacagiul s-a cocoţat pe sacaua cu apă, apoi îndârjindu-se ca un ţap, a zis:

– Împărate! De azi înainte tot pământeanul va putea să-şi ia apă din fântână cât i-a trebui, că sufletul balaurului l-am trimis sub talpa iadului; iar fiicei măriei-tale i-am dăruit viaţa şi lumina soarelui. Şi pentru ceea ce am făcut, eu socot că mie mi se cuvine cinstea să-i fiu mire!

Însoţitorii împăratului, auzind cerinţa sacagiului, i-a pufnit râsul şi-şi dădeau coate, dar împăratul nu i-a luat în seamă. A poruncit slugilor şi sacagiul a fost îmbăiat, îmbrăcat în straie de mire şi aşezat la locul de cinste lângă ceilalţi doi gineri ai împăratului. Lume de pe lume venise la nunta celor trei fete ale împăratului şi care mai de care

era cu nerăbdare să-l vadă pe „viteazul ginere, biruitorul balaurului".

Amu, să-i lăsăm pe cei cu nunta să-şi vadă de chefuit şi dănţăluit, iar noi să ne întoarcem să vedem ce s-a mai întâmplat cu Ionică-Ram-de-Tei.

– Auzi, măi femeie, ce fac juncănaşii noştri în ocol, a strigat pădurarul speriat.

– Aud, omule, aud, să ştii că-i semn a rău, feciorul nostru o fi în mare primejdie!

Fără multă zăbavă, pădurarul s-a dus repede în ocol şi când s-a uitat la juncani, aşa era: din vârful coarnelor le picura sânge. Îndată pădurarul le-a legat câte o batistă la câte un corn şi le-a dat drumul. Juncanii şi-au văzut de drum, iar pădurarul şi pădurăreasa au rămas zbuciumându-se ca apa de maluri şi aşa plângeau, că dacă-i vedeai, să fi avut inimă de piatră că tot le plângeai de milă.

N-a durat mult şi juncanii au ajuns la locul unde zăcea trupul fără cap al lui Ionică-Ram-de-Tei. Îndată s-au apucat ei şi i-au lipit capul de trup şi după aceea un juncan a lins cu limba împrejurul gâtului, gâtul s-a lipit de trup, iar celălalt juncan i-a suflat în gură şi Ionică a sărit drept în picioare. Mult s-a bucurat când şi-a văzut juncanii.

I-a mângâiat cu palma pe frunte, apoi le-a zis:

Elelei, juncanii mei,
Un greu somn m-a doborât,
Nimic nu ştiu ce-am păţit!

Dar juncanii de acolo au zis:

Ehei, stăpâne, stăpâne...
Dacă pe noi nu ne-aveai,
Somnul de veci adormeai.

După ce juncanii lui Ionică îşi făcură datoria faţă de stăpân, şi-au luat rămas bun de la el, apoi s-au făcut nevăzuţi. Iar Ionică luându-şi sabia şi buzduganul s-a întors înapoi la baba de unde plecase. Când l-a văzut baba, nu se mai sătura a-l întreba unde a fost şi ce-a păţit. Ionică se făcea că n-aude ce-l întreba baba. Se mai învârteşte el prin casă încolo şi încoace, apoi nu gândeşte mult, îşi scoate inelul de aur de pe deget şi zice:

– Mătuşică! Lasă tot la o parte şi apucă-te de coace-mi o pâine frumoasă. La mijlocul pâinii să pui inelul ista. Ştii bine că-i mare nuntă la împărat şi trebuie să te duci să-i faci cinste cu plocon.

– Aşa oi face, dragul mamei, a zis bucuroasă baba.

Îndată pune ea şi frământă nişte aluat, bagă inelul de aur la mijloc şi în scurt timp a copt o pâine frumoasă, că dacă o vedeai îţi lăsa gura apă. După ce a copt pâinea, băbuţa noastră s-a îmbrăcat în straiele cele mai bune şi mai frumoase, a pus pâinea într-o năframă cu flori şi s-a dus la împărat. A cam întâmpinat ea greutăţi cu străjile de la porţile împăratului, dar de felul ei era cam şugubeaţă şi a făcut ea ce a făcut, dar nu s-a lăsat până n-a intrat în salonul nunţii. Aici, târâş pe sub mese până a ajuns la picioarele împăratului. Când s-a pomenit împăratul că-şi scoate baba capul de sub masă şi-i pune bocceaua pe braţe, l-a apucat spaima. Dar n-a avut ce face; ploconul e

plocon. Ia bocceaua de la babă, scoate pâinea şi când a rupt-o în două, zurr! inelul pe masă. Fata cea mică a împăratului, când a văzut, s-a repezit şi a luat inelul, apoi a strigat la babă cât i-a ţinut gura:

– Bătrânico! Spune-mi repede cine te-a trimis cu ploconul şi unde-l pot găsi?

– D-apoi cine altul m-ar fi trimis, buna mea stăpână, decât Ionică-Ram-de-Tei. Şi de vi-i cu voia să-l vedeţi, m-oi duce să-i dau de ştire şi va veni să-l vedeţi.

Doamne, să mai aibă răbdare fata împăratului? L-a luat repede pe împărat şi pe babă şi de-a dreptul peste mese au ieşit afară. Îndată li s-a adus o trăsură cu şase cai la scară şi în scurt timp au ajuns la casa babei unde Ionică o aştepta cu nerăbdare la poartă.

Cum l-a văzut fata, a zis către împărat:

– Da, tată! el este adevăratul viteaz care l-a ucis pe balaur şi lui îi datorez viaţa.

Nici n-a mai apucat fata să-l îmbrăţişeze pe Ionică-Ram-de-Tei, că împăratul l-a urcat în trăsură şi s-a întors repede la cetate. Când au ajuns ei la cetate, toată lumea ce se afla la nuntă s-a ridicat în picioare, bătând din palme şi-i ura lui Ionică bun venit. Iar o parte din ei s-au şi repezit să-l ducă pe sus şi să-l aşeze la locul de cinste în locul sacagiului.

– Cinstiţi oaspeţi! îngăduiţi-mi, vă rog, să mai rămân aici la intrare, că mai întâi vreau să-l cunosc şi eu pe viteazul ce s-a lăudat că el l-a ucis pe balaurul cel cu şapte capete, care stăpânea fântână.

Sacagiul, când l-a văzut pe Ionică-Ram-de-Tei, de frică îl apucară toate bâţâielile şi cât se foise pe scaun, căzuseră toate pernele de sub el. Şi unde mi se înfurie sacagiul, sare de pe scaun şi zise:

– Cinstiţi împăraţi, eu sunt acela care am ucis balaurul. Iaca şi semn care poate dovedi la toată lumea cinstitul adevăr şi nu vorbe goale, a zis el înşirând pe masă bucăţile din limbile şi ghearele balaurului.

Văzând Ionică-Ram-de-Tei, a scos şi el batista din sân, a dezlegat-o şi înşiruind pe masă vârfurile limbilor şi ghearelor de balaur, a zis:

– Oameni buni!... După cum vedeţi, la el sunt rădăcinile limbilor şi ghearelor, iar la mine vârfurile. Dacă nici de data asta n-a putut dovedi adevărul, spuneţi-i, vă rog, să întruchipeze balaurul aici.

Auzind cele spuse de Ionică, sacagiul s-a prefăcut că râde şi a zis:

– Auziţi, oameni buni, ce lucru nejudecat îmi cere! zice că să întruchipez balaurul! Odată tăiat în bucăţele, cum s-ar putea întruchipa balaurul ista?

Atunci Ionică-Ram-de-Tei, dac-a văzut că vicleanul de sacagiu încearcă mereu să-şi apere pielea, nu l-a mai putut răbda inima. Şi când a suflat o dată asupra bucăţilor de limbi şi gheare, s-a întruchipat balaurul cel cu şapte capete, lungindu-se peste mese dintr-un capăt la altul al salonului. De frica balaurului, într-o clipă nu s-au mai văzut nici împăraţi, nici împărătese, nici crai, nici crăiese, că toţi intraseră pe sub mese. Ţipete şi văicăreli ce erau acolo, care-ar fi văzut şi auzit, de râs n-ar mai fi putut.

Care mai de care se târa la picioarele lui Ionică şi-l ruga să facă ce-o face cu balaurul că leşină duducele de frică.

Ionică-Ram-de-Tei, văzând că s-a trecut lucru de şagă, când a bătut de trei ori din palme, n-a mai rămas nici urmă de balaur pe mese, apoi a strigat:

– Liniştiţi-vă, împăraţi şi împărătese, nu vă mai fie teamă. Ieşiţi de sub mese, că balaurul s-a făcut nevăzut.

Mai cu grijă, mai cu frică, dar au ieşit toţi de sub mese şi fiecare şi-a ocupat locul. Şi-atunci împăratul a poruncit slugilor să-l lege pe sacagiu de cozile a nouă iepe-suruepe de câte nouă ani sterpe şi să le dea drumul să zboare cu el în înaltul cerului. Şi unde o cădea bucăţică din el, să se facă deal, iar unde vor cădea picăturile de sânge să se facă baltă cu apă. Slugile îndată au făcut cum le-a poruncit, iar Ionică- Ram-de-Tei a fost pus la locul de cinste lângă ceilalţi doi gineri ai împăratului. Şi de aici înainte nunta a fost nuntă cu adevărat, de a mers vestea de nunta asta până peste nouă mări şi nouăzeci şi nouă de ţări.

După ce nunta se sfârşise, nuntaşii şi-au văzut de drum, Pană-împărat împreună cu familia sa au rămas în cetate, unde trecuseră câteva zile de la nuntă şi unii cheflii tot mai dormeau cu oalele cu vin la cap. Ce să vă spun, tot norodul, de la cel mic până la cel bătrân, era cu inima plină de bucurie că milostivul lor împărat a ajuns fericirea să-şi mărite cu bine şi după placul lui cele trei fete ale sale.

Ei, dar să vedeţi, dragii mei, că nu la fel s-a bucurat şi Tăciune-împărat, vecinul lor, ba chiar deloc. Şi iaca, voi spune de ce: pe mezina lui Pană-împărat o ceruse şi el de nevastă, dar numai că ea nu l-a plăcut nici de voie, nici de

nevoie. Zicea că-i mult prea gras, chelog şi mai mult ca atât, era un om sucit cum s-ar spune, duşmănos, avea o inimă ca de câine şi nu-i plăcea să facă prietenie cu nimeni.

De necaz că fata lui Pană-împărat se măritase cu Ionică-Ram-de-Tei, Tăciune-împărat a căutat să se răzbune pe ea. Ca s-o poată văduvi, îşi puse-n gând să facă ce-o face să-l ucidă pe Ionică. Şi într-o zi, zi cu urgie, pe când Pană-împărat şi cei trei gineri ai săi nu se aşteptau, iaca se pomenesc cu colac peste pupăză: Tăciune-împărat stârnise război împotriva lor. Vestea asta nu adusese în împărăţia lui Pană decât nelinişte şi mari supărări. Dar n-a avut încotro... Din porunca lui Pană-împărat, în toate târgurile şi satele împărăţiei sale trăgeau clopotele, buciumaşii şi trâmbiţaşii sunau trista veste de-ţi lua auzul. Se hotărâse împăratul să adune cât mai multă oştime.

Văzând Ionică-Ram-de-Tei atâta frăsuială pe capul împăratului, a căutat să liniştească treburile în aşa fel, încât acesta până la urmă n-a mai adunat nici un fel de oştime.

La porunca împăratului, îndată s-a întins masă mare în palat şi după ce-au înfulecat din carnea gustoasă de fazan proaspăt vânat şi au golit câteva cupe cu vin din cel mai bun, Pană-împărat şi-a pus coroana împărătească de aur bătută cu pietre scumpe şi platoşa cu zale de argint, apoi împreună cu cei trei gineri ai săi au încălecat pe cai şi la drum.

Ei, şi au mers şi tot au mers, lăsând în urmă satele şi târgurile împărăţiei lor, lăsând în urmă cete de oşteni curioşi, că împăratul lor a trecut pe lângă ei şi nu le-a poruncit nimic. Când colo, ce să vezi?

Când mai aveau ei de mers cale de câteva azvârlituri de băţ până să ajungă la hotarul împărăţiei, s-au pomenit că

vâjâie asupra lor o ploaie cu săgeți de foc. După aceea, n-a durat mult, că la porunca lui Tăciune-împărat ca din pământ a apărut un puhoi de războinici. Dar ce fel de războinici, că eu dacă i-aș fi văzut m-ar fi găsit năpădăicile de frică:

Nici ca oameni nu erau,
Un singur ochi în frunte aveau.

Doamne... Și când a văzut Pană-împărat că s-au pornit asupra lor atâta amar de dihănii c-o falcă în cer și una-n pământ și azvârleau cu tăciuni aprinși, de frică nu știa unde să se bage. Atunci Ionică-Ram-de-Tei timp de gândit și chiar de odihnit n-a mai avut. Îndată și-a scos sabia fermecată din teacă și a zis:

– Tu, sabie, să mi-i tai, iar tu, buzdugane, să-i potoleşti! Pe după Tăciune-împărat o roată să dați, dar viața să i-o lăsați!

Ehei, măiculiță... Și când a azvârlit Ionică sabia și buzduganul împotriva monștrilor lui Tăciune-împărat, cât ai clipi n-a mai rămas nici unul în viață. După ce se sfârșise războiul cu bine, Pană-împărat împreună cu cei trei gineri ai săi s-au întors spre casă bucuroși că au scăpat cu zile, iar Tăciune-împărat, cum rămăsese fără oaste singur ca cucul, de rușine, nici nu-i mai venea să se întoarcă acasă.

De la acel război trecuse o lună-două, nouă și se credea că lucrurile se liniștiseră pentru totdeauna. Ei, dar să vedeți că n-a fost așa. Când se împlinise anul, Tăciune-împărat iar se porni cu mare oștime către hotarele lui Pană-împărat. Când a prins de veste Pană-împărat, iar i

se umplură inima și capul de supărare. Dar, la drept vorbind, ce era să facă? Războiul e război și trebuia să se apere. Îndată a poruncit slugilor și li s-au pregătit caii și, împreună cu cei trei gineri ai săi, împăratul s-a dus iar pe câmpul de luptă. Când a ajuns acolo, Ionică-Ram-de-Tei și-a scos sabia din teacă și, când i-a dat drumul, cât ar urca dealul un iepure șchiop, Tăciune-împărat iar a rămas fără nici un oștean. Văzându-se iar fără oaste, de rușine nici n-a mai cutezat să-și ridice privirea din coama calului. Atunci Ionică a strigat de colo:

– Hei, luminăția-ta, Tăciune-împărat!... Dacă nu-ți șade bine cu capul pe umeri, să te puie păcatele să mai vii cu răul împotriva mea!

Mulțumit Tăciune-împărat că a scăpat cu viață, a făcut calea întoarsă și când și-a strunit trăpașul odată s-a dus ca din pușcă.

Au tot trecut așa zile și nopți în șir și, de la o vreme, Tăciune-împărat, dac-a văzut că nu l-a putut birui pe Ionică-Ram-de-Tei, a și pus la cale un șiretlic. Și fără să mai piardă timpul, s-a apucat el și a dat sfară în țară, că cine se va găsi, cine va cuteza să fure sabia și buzduganul lui Ionică-Ram-de-Tei, să i le aducă lui, îi dăruiește o jumătate din împărăția sa și cinci hărăbăli cu galbeni. De unde și până unde, iaca s-a găsit o babă șugubață care s-a dus la împărat și a zis:

– Împărate, măria-ta! Eu am auzit că ai nevoie să ți se aducă sabia fermecată și buzduganul viteazului Ionică-Ram-de-Tei.

– Adevărat este ceea ce ai auzit, bătrânico. De te-o sluji norocul să mi le aduci, te-oi răsplăti cu orice mi-i cere, a zis Tăciune-împărat.

– Iracan de mine, împărate... N-am nevoie de galbeni şi nici de împărăţie, c-or veni tâlharii şi mi-or lua zilele. Mie-mi dai o dimerlie de mălai să-mi hrănesc cloşca cu pui şi eu sunt mulţămită.

– Bine, bătrânico. Atunci, să nu irosim timpul degeaba. Dac-ai să apuci să ajungi cu bine acolo, faci cum ştii şi cum te-o ajuta capul, dar fără sabia şi buzduganul lui Ionică-Ram-de-Tei să nu mi te întorci înapoi. Şi-amu, iaca-ţi dau sabia şi buzduganul meu să i le laşi în loc şi du-te cum ai putea.

Baba, fără să mai aştepte altă poruncă, a băgat repede într-un sac sabia şi buzduganul împăratului, apoi a ieşit şi s-a dus încotro au îndreptat-o ochii. S-a dus şi tot s-a dus către soare-răsare, către soare-apune şi în alte părţi ale lumii, şi pe cine găsea în cale, îl tot întreba:

– N-aţi auzit, n-aţi oblicit unde l-aş putea găsi pe Ionică-Ram-de-Tei?

Cine o auzea, înapoi îi răspundea: „Nu ştiu, n-am auzit, nici pe-acolo n-am trecut".

Baba, cum i se făcuseră răni pe tălpile picioarelor de atâta umblătură, când auzea răspunsul celor întrebaţi îi venea să urle ca lupul şi să cânte ca cucul. Dar n-avea ce face şi-o punea iar pe tălpăşit. Amu, cât timp o fi mers ea, întrebând din om în om, s-o ştie sălciile, că eu drept să vă spun, nu ştiu, că pe atunci nu eram pe pământ. Ei, şi până la urmă, s-ar spune că într-o zi, pe când abia

apucase a se ivi soarele pe după dealuri, iaca şi hârca de babă ajunsese pe sub zidurile cetăţii lui Pană-împărat. Ajungând ea acolo, a ascuns pe undeva sabia şi buzduganul lui Tăciune-împărat, apoi s-a dus la porţile cetăţii. Aici s-a prefăcut a plânge şi se ruga de toţi dumnezeii să fie primită în slujbă la împărat ca să-şi câştige şi ea bucăţica de toate zilele.

Străjerii, s-o ia în ţeapă nu alta, strigau către ea:

– Fugi, zgripţuroaico, de aici, că împăratul n-are nevoie de o flenduroasă ca tine!

Baba amuţise un timp şi după aceea iar a început:

– Spuneţi-i împăratului că-l rog să fiu primită în slujbă. Ştiu să gătesc mâncări aşa cum n-a mai mâncat el niciodată.

Străjile, nimic. Să se ducă şi să se ducă baba de la poartă, că dacă nu, îi vai şi amar de pielea ei.

Şi cum s-a nimerit că tocmai când se gâlceveau străjile cu baba, iaca şi Ionică-Ram-de-Tei cu nevastă-sa au ieşit pe balcon. Văzând el ce se întâmplă la poartă, îndată a căutat să afle dorinţa babei. Când a auzit, cu toată împotrivirea nevesti-si, Ionică a primit-o pe babă şi a poruncit să i se dea de trebăluit pe la bucătărie.

N-a durat mult şi baba a şi fost băiată, îmbrăcată curat şi dată-n primire bucătăreselor. Văzând-o, bucătăresele au început să-şi dea coate şi se cam uitau la ea ca la urs. Baba, cum era şireată ca vulpea, din prima zi a ştiut să se facă îndrăgită de bucătărese. Când s-a pus ea pe îndrugat la polojănii, bucătăresele se tăvăleau pe jos de râs. Azi aşa, mâine aşa, până într-o zi când una din bucătărese i-a

dus tava cu bucate lui Ionică-Ram-de-Tei, i-a povestit şi lui despre baba primită în slujba lui. A fost de ajuns până ce auzise Ionică despre babă şi, din porunca lui, la prânz, bucătăresele au gătit-o frumos pe babă şi au trimis-o pe ea să-l servească la masă. Baba, când aflase vestea, să sară pe şapte cai de bucurie. Dar cum să nu-i fi venit să sară, când ea aici dorea să ajungă. Îndată a luat tava cu cele mai bune bucate şi s-a dus să-şi servească stăpânul. Nici nu apucă să deschidă bine uşa, că şi începu a-i durui verzi şi uscate din gură câte-s în lună şi în stele. Îl făcuse pe Ionică şi pe nevastă-sa să râdă de uitaseră de mâncare şi de tot.

Ei, ca să nu mai lungim vorba, în câteva zile afurisita de babă căpătase încrederea stăpânilor săi şi până la urmă ajunsese slujnica lor apropiată. Cu ei mânca, cu ei bea şi tot cu ei în aceeaşi odaie dormea. Azi aşa, mâine tot aşa, şi baba trăia ca în rai. Numai că Ionică-Ram-de-Tei nu ştia ce turtă-i coace baba şi ce colac îi pregăteşte. N-a ştiut-o nici pământul, când, într-o noapte, Ionică-Ram-de-Tei cu nevastă-sa au fost adormit de-a binelea, ea a făcut ce-a făcut şi s-a apucat de i-a furat sabia fermecată şi buzduganul din cui, lăsându-i în loc pe ale lui Tăciune-împărat, apoi a ieşit din cetate şi s-a pierdut în întunericul nopţii, îndreptându-şi paşii cu grabă către stăpânul ei, Tăciune-împărat.

A doua zi, când Ionică-Ram-de-Tei s-a deşteptat din somn, mai ia-o pe babă de unde nu-i. A fost întrebat el pe unul şi pe altul dacă ştiu ceva despre ea, dar n-a ştiut nimeni ce să-i răspundă.

După câteva zile de mers, baba ajunsese la Tăciune-împărat. De-o mai fi apucat să-şi primească răsplata se vede lucrul că a slujit-o norocul, că Tăciune-împărat când s-a văzut cu sabia şi buzduganul lui Ram-de-Tei, tot în aceeaşi zi i-a trimis ştire de război.

Ionică-Ram-de-Tei, văzând că nu-i chip de scăpare de el, s-a pregătit şi s-a dus iar pe câmpul de luptă. Dar de data asta şi-a fost pus în gând să-l aghezmuiască de veci pe Tăciune-împărat. Numai că lucrurile s-au petrecut altfel. Când au ajuns pe câmpul de luptă, Ionică-Ram-de-Tei îndată a scos sabia din teacă, poruncindu-i să-l scurteze de cap numai pe Tăciune-împărat şi când a azvârlit-o a căzut la câţiva paşi de el. Văzând una ca asta, Ionică a zis:

– Thii, doamne, oare ce păcatele o mai fi cu sabia mea?

S-a dus repede şi a ridicat-o de jos şi iar a azvârlit-o asupra vrăjmaşului Tăciune-împărat şi sabia la fel a căzut jos. Când a dat s-o ridice de jos pentru a treia oară, abia atunci a putut să vadă că nu-i sabia lui şi pe loc şi-a dat seama că numai baba pe care o primise în casa lui i-a făcut bucata. Tăciune-împărat, nemaiputându-se stăpâni, l-a pălit un râs de răsunau văile de primprejur. Şi atunci a zis:

– Hei, viteazule Ram-de-Tei! Nu te mai osteni degeaba că fermecata ta sabie e în mâna mea şi buzduganul tău stă la brâul meu. Ca să nu mai pierd timpul, îndată-i vei simţi tăişul

Numai ce a zis, că a şi zvârlit sabia către Ionică-Ram-de-Tei şi cât ai clipi, i-a sărit capul de pe umeri cât-colo, prăvălindu-se într-o prăpastie unde se putea crede că nu-l mai găsesc nici corbii şi nici şoimii cerului.

Atunci Tăciune-împărat, când se văzu cu sabia cea fermecată şi buzduganul, de Ionică-Ram-de-Tei îşi luase de grijă, se şi credea împăratul-împăraţilor, spaima zmeilor, biruitorul voinicilor. În aceeaşi zi a pus stăpânire pe cârma ţării lui Pană-împărat şi atunci frumoasa mezină Lia, fiica împăratului Pană, n-a mai avut timp de mofturi. Vrei nu vrei, ce era să facă? S-a măritat cu Tăciune-împărat.

Ehei, dragii mei!...
Dar sfârşitul nu-i aşa;
Staţi c-aveţi de ascultat.
Să vedeţi ce s-a întâmplat,
Firul se va deşira
Şi îndată veţi afla.

Corbii şi şoimii cerului n-au mai avut vreme de găsit stârvul lui Ionică-Ram-de-Tei, că juncănaşii lui au şi venit la timp, au făcut ce au făcut şi iar i-au dăruit viaţă. Atunci a zis Ionică:

Ehei, juncănaşii mei,
Un greu somn m-a doborât
Nimic nu ştiu ce-am păţit.

De colo, juncanii au zis:

Ehei, stăpâne, stăpâne,
Dacă pe noi nu ne aveai,
Somnul de veci adormeai.

După ce-au zis ce-au zis, Ionică-Ram-de-Tei şi-a sărutat juncanii, apoi juncanii s-au făcut nevăzuţi. Atunci

Ionică-Ram-de-Tei, sabie şi buzdugan nu mai avea, înapoi la femeia-sa nu mai avea ce căuta, ce era să facă? Încotro era cu privirea, într-acolo s-a pornit. Şi-a mers el aşa, ş-a mers pe locuri necunoscute şi necălcate, înfruntând osteneala şi dogoarea soarelui, fără să fi întâlnit ţipenie de om. Îi mai mângâia inima foşnetul uşor al frunzelor care din când în când le adia câte un val de vânt călduţ şi blând, îi mai alunga amărăciunea din suflet coloritul florilor ce se aşterneau ca un covor pe câmpiile nesfârşite, iar cântecul păsărilor îl făceau să mai uite de foame, de osteneală şi de cele ce se întâmplase cu el.

De la un timp, iaca într-un amurg de seară, i se sfârşise drumul la marginea unui sătuc şi paşii i se opriră la poarta unei cocioabe de casă tupilată şi sărăcăcioasă. Bătând el de câteva ori în poartă, n-a durat mult şi a ieşit un moşneag, zicând cu sfială:

– Care eşti acolo?

– Om bun, moşulică! Şi dacă nu ţi-i cu supărare, primeşte-mă să-mi hodinesc şi eu oasele în noaptea asta la dumneata, că sunt istovit de drum.

Auzind moşneagul, s-a apropiat de poartă să vadă cu cine vorbeşte, apoi a zis:

– Doamne, dragul moşului... Cu dragă inimă te-aş primi, dar ca să-ţi grăiesc cu dreptate... Peste sărăcia fără margini, ne-a mai dăruit soarta şi gloată cam mărişoară. Doisprezece feciori, cap în cap am, dragul moşului, şi nici pentru ei n-am loc de aciuială. Ce să fac cu dumneata, păcatele mele?

– De, moşule!... Dacă totuşi mi-i primi, oi sta şi eu într-un colţ cum o fi şi cum s-o putea, numai să fiu într-o casă de om, a zis Ionică.

Bătrânul s-a mai gândit ce s-a mai gândit şi hotărându-se a zis:

– Dragul moşului... Vorba veche:

Peste un pop,
Mai merge un snop.

– Fie-ţi pe voie. O noapte... Om face şi noi cum om putea, se vede lucru.

Intrând Ionică în sălaşul moşneagului, a dat bineţe, apoi s-a aşezat într-un ungher şi nu-şi mai lua ochii de la feciorii moşneagului, care munceau cu zor la împletitul rogojinelor. Uitându-se el aşa, îl furase un somn adânc, de puteai să tai lemne pe el, că nu te-ar fi simţit.

Până ce baba îi copsese o turtă în vatră din ultimul pumn de tărâţe ce le mai avea, până nu ştiu ce, el trăsese un puişor bun de somn. Şi-amu, după ce Ionică îşi astâmpărase foamea, a zis către moşneag:

– Moşule, dă-te mai aproape de mine şi-ascultă ce-ţi spun. Pentru bunătatea şi grija ce-aţi avut-o pentru mine, eu vreau să vă răsplătesc aşa cum oi găsi eu cu cale că-i mai bine. Şi iaca ce avem de făcut: mâine, în târgul împărătesc, e zi de iarmaroc. Dimineaţa eu m-oi face un cal de aur, iar dumneata ai să încaleci pe mine şi-ai să mă duci în iarmaroc. Oricine te-a întreba de vânzare, să le spui că nu mă dai decât celui care mă va acoperi cu galbeni. De-om face trebuşoara asta, atunci veţi scăpa de sărăcie, de la voi, până la al nouălea neam al vostru.

Zis şi făcut. A doua zi, mult până-n zori, Ionică-Ram-de-Tei s-a gândit şi s-a făcut un cal mare de aur şi frumos, cum altul în lume n-a mai fost, iar moşneagul a încălecat pe el şi numai ce pornise că şi-n iarmaroc se pomenise.

Ei, şi nici n-apucase bine să se descalece moşneagul de pe cal, că se adunase în jurul calului de aur atâta lume, de n-aveai unde să azvârli un vârf de ac. A tot întrebat unul, a tot întrebat altul, cât cere moşneagul pe cal, numai că nu se găsea muşteriul. Care şi cum auzea că-i vorba de atâta amar de galbeni, se ducea învârtindu-se ca ciocârlia.

De unde şi până unde, veniseră prin iarmaroc şi doi curteni de-ai lui Tăciune-împărat. Auzind ei despre minunăţia de cal de aur, şi-au strunit trăpaşii, tăindu-şi drum prin mulţimea de oameni. Şi când au ajuns la moşneagul cu calul de aur, l-au întrebat cât cere pe cal, iar moşneagul le-a zis:

– Nu-l dau decât celui care-l va acoperi cu galbeni.

Aflând curtenii care-i preţul calului, unul din ei a rămas lângă moşneag, iar celălalt s-a dus să-l vestească pe Tăciune-împărat. Auzind Tăciune-împărat, a poruncit să i se aducă la scară trăsura cu patru cai şi-n scurt timp a şi fost în iarmaroc. La sosirea împăratului în iarmaroc, tot norodul ce se găsea acolo a îngenuncheat înaintea lui, numai bătrânul cu calul de aur stătea ţanţoş şi-şi mângâia mustaţa într-o parte şi alta.

– Bun-găsit, moşule, a zis Tăciune-împărat către moşneag.

– Fie-vă cu noroc venirea, măria-ta, doamne.

– Ia spune-mi şi mie, moşule, de unde ai asemenea cal?

– D-apoi, dă, măria-ta, împărate... Ca să-ţi spun aşa... mi l-a trimis şi mie norocul. Şi de dat nu-l dau decât celui care-mi va da atâţia galbeni cât va trebui să-l acopăr până peste urechi.

Auzind împăratul, a poruncit să i se aducă şase hărăbăli cu galbeni şi îndată i s-au adus. Când au început să toarne galbenii pe lângă cal, calul gândea şi tot mai înalt se făcea. Îl acoperise cu galbeni numai pe jumătate. Şi-au mai adus încă şase hărăbăli cu galbeni şi cu mare-ce reuşise împăratul să acopere calul de aur până pe deasupra urechilor.

Acasă, împărăteasa ardea de nerăbdare să vadă pentru ce cal de aur împăratul îi golise toate casele cu galbeni.

După ce se făcuse târgul cu moşneagul, din porunca împăratului, slugile i-au adus moşneagului galbenii acasă, iar împăratul şi-a luat calul de aur şi numai el ştie cum a ajuns acasă de bucuria calului, gândindu-se că nimeni nu mai poate avea un cal mai frumos ca al lui.

Numai bine ce ajunsese împăratul acasă, se făcuse şi noaptea de-a binelea. Calul a fost băgat în grajd, i s-a umplut ieslea cu fân proaspăt cosit şi nici n-apucase a ieşi împăratul din grajd, că împărăteasa şi venise să vadă calul. Când să-i vadă ochii, calul se-ntorcea cu spatele la împărăteasă. Când împărăteasa se dădea de partea cealaltă, calul iar se întorcea cu spatele la ea. Dar până la urmă, vicleana reuşise să-i vadă ochii şi-atunci, a zis:

– Aşa, dragul meu! Iaca pentru ce cal mi-ai sărăcit împărăţia. Cal de aur, cu ochii lui Ionică-Ram-de-Tei ai cumpărat. Dacă mâine dimineaţă n-ai să-l tai, carnea să-i

fie arsă şi cenuşa azvârlită în zbuciumul vântului, să ştii că de el n-ai să scapi cu una cu două.

Auzind împăratul una ca asta, i se încleştaseră dinţii de frică şi toată noaptea n-a închis un ochi.

Ehei, mult până la zi, la poarta împăratului ardea un foc de doi stânjeni de înalt. Călăii îşi ascuţeau de zor toaibele, iar calul de aur legat de stâlpul porţii îşi aştepta înspăimântătoarea moarte. Dar faci ca acela:

Când norocul te slujeşte.
Moartea nu te dovedeşte.

Înainte de a i se sfârşi zilele calului de aur, iaca se nimereşte o fetişcană cam de vreo doisprezece ani, care venise să ia apă din fântână de la poarta împăratului. Ajungând ea acolo, s-a apropiat de cal şi, când se uită la cal, când la cei ce ascuţeau toaibele, când la focul care te dogorea de la o poştă. Uitându-se ea aşa, a zis:

– Oameni buni!... Mi-ţi spune şi mie, mă rog, ce vreţi să faceţi cu mândreţea asta de cal?

Atunci, unul din călăi, mai bătrân, a zis către fată:

– Ehei, dragul moşului... Ceea ce vom face cu calul ista, nici nouă nu ne prea vine uşor. Avem poruncă de la împărat să-l tăiem şi apoi să-l ardem pe foc.

Auzind biata fetişcană ce-l aşteaptă pe cal, s-a dat în dosul calului şi s-a pus pe plâns. Plângea de mila calului de sărea cămaşa de pe ea. „Doamne sfinte... Ce cal frumos şi cum, sărăcuţul de el, câinii iştea îi vor lua zilele, a zis ea în gând." Atunci calul în şoaptă a zis către fată:

– Fetiţo, nu-ţi fie teamă. Apropie-te de mine, că vreau să-ţi spun ceva.

Fata, când a auzit, s-a apropiat de cal.

– Da' tu vorbeşti, calule? a zis ea.

– Da, copila mea, vorbesc. Şi iaca ce vreau să te rog: stai pe aproape de mine, că din prima pălitură care mi-o trage cu toporul, o să sară din mine picuşuri de sânge pe poala cămăşii tale. Faci cum ştii ca să nu fii văzută de cineva, şi-ai să te duci să le speli în lacul împăratului. După aceea, îţi vezi de treabă, că noi o să ne mai întâlnim.

Nici nu sfârşise bine calul de spus, că un călău cât o namilă de mare, când a tras o dată cu toaiba, i-a şi retezat gâtul calului. Pe poala fetei, sărira două picuri de sânge, iar fata s-a dus repede şi le-a spălat în lacul împăratului. După asta, s-a dus şi şi-a umplut cofa cu apă şi-apoi s-a întors acasă. Ca să mai aibă tată-su vreme s-o dojenească pentru întârziere, n-a mai fost chip. Că ea, înecându-se în plâns, a început repede să-i povestească despre păţania calului de aur şi-atunci tată-su, când a auzit, a rămas înlemnit.

Ei, şi la vreo două, trei zile, după ce calul de aur a fost tăiat, ars şi cenuşa azvârlită în vânt, frumoasa şi neasemuita împărăteasă Lia i-a spus lui Tăciune-împărat că i-a venit dor să se scalde cu el în lac. Zis şi făcut. Împăratul s-a pregătit, ea şi-a luat ce i-a trebuit pentru baie şi spre lac s-au pornit. Când au ajuns ei pe malul lacului, ce să vadă? Pe apa limpede a lacului se jucau două răţuşte de aur de-o mare şi rară frumuseţe. Împărăteasa nu mai putea de dragul lor.

– Bărbate, a zis ea către împărat, dacă tu nu-mi prinzi cele două răţuşte de pe lac, să ştii că eu mor.

Împăratul, de frică să nu-i moară împărăteasa, nici nu ştiu când s-a dezbrăcat şi a sărit în apă. După el, hop! şi împărăteasa. Când au dat să prindă răţuştele, răţuştele s-au scufundat la fundul apei. N-a durat mult şi răţuştele de aur iar au ieşit la suprafaţă. Împăratul şi împărăteasa fuga după ele. Răţuştele iar se scufundau. Şi aşa au tot înşelat pe împărat şi împărătească, până ce i-au dus la mijlocul lacului, dar să prindă răţuştele, nu le-au prins, că au ieşit pe mal şi din ele s-a întruchipat Ionică-Ram-de-Tei. Şi-atunci îndată şi-a luat de jos sabia lui fermecată şi buzduganul pe care Tăciune-împărat le lăsase pe mal, apoi a zis:

– Hei, împăraţilor!... Văd că aţi îndrăgit mult răţuştele de aur. Dar nu vă mai chinuiţi degeaba. După cum vedeţi, din răţuşte m-am făcut om. Şi ca să nu-mi irosesc vremea cu voi, apropiaţi-vă de mal, ce-aţi rămas acolo încremeniţi ca doi popândăi?

Atunci împăratul şi împărăteasa s-au apropiat de mal, iar Ionică-Ram-de-Tei a zis către împărăteasă:

Femeie rea, necredincioasă,
Fă-te-o salcie pletoasă.
Soarele să te ardă,
Vântul să te bată
Şi frunza-n lac să-ţi cadă.
Iar tu, împărat duşmănos,
Să te faci broscoi râios.

În apă să trăieşti,
Cu lut să te hrăneşti.

Şi numai ce-a zis Ionică-Ram-de-Tei, că pe marginea lacului, vicleana împărătească se şi prefăcuse în salcie pletoasă. Şi pare-mi-se că de pe atunci se trage viaţa sălciilor pletoase şi neamul broaştelor râioase.

Şi-amu, v-o fi foame de plăcinte,
Dar şi povestea-i pe sfârşite.

După toate cele ce se petrecuseră pe lacul împăratului, Ionică-Ram-de-Tei s-a dus la cetate şi i-a povestit bătrânului Pană-împărat. Şi pe deasupra i-a spus şi despre fetişcana ce l-a ajutat în ajunul morţii, când el era cal de aur legat de stâlpul porţii împărăteşti.

Pană-împărat s-a bucurat mult că a scăpat de ei şi nici nu vrea să mai audă de numele lor. Şi fiindcă Pană-împărat era copleşit de bătrâneţe şi cum ştia că Ionică-Ram-de-Tei era un om cinstit, drept şi neîntrecut de viteaz, i-a încredinţat lui cârma ţării. Iar Ionică a căutat fetişcana care-i salvase viaţa, a adus-o în cetate, a crescut-o în leagăn de mătase şi când se făcuse bună de măritat, s-a însurat cu ea şi au făcut o nuntă cum alta mai frumoasă n-a mai fost. Au tot mâncat şi băut, au chefuit şi dănţăluit, cine a vrut şi cine n-a vrut şi care pe acolo a trecut.

Cât or fi trăit ei nu ştiu, dar se spune că au trăit multă vreme, au fost o pereche fericită, îndrăgindu-se unul pe altul. Iar eu m-am suit pe prepeleac, cu două oale de chişleac şi v-am spus povestea cu drag.

Povestea lui Crap-Năzdrăvan

EI, DRAGII MEI, ia lăsaţi totul baltă şi daţi-vă lângă mine roată. De auzit ştiu că aţi mai auzit, chiar unii din voi aţi citit, ori bunicii sau tăticii v-au povestit unele poveşti de demult, dar fără să-mi spuneţi voi, eu ştiu că toate v-au plăcut. Da' aş avea curajul să punem rămăşag că nu ştiţi şi nici n-aţi auzit că într-o vreme, tare de demult, a mai fost într-o ţară un împărat şi o împărăteasă. Aşa după cum spune povestea, ei se înţelegeau bine, aveau averi de nu le mai ţineau seama, da' un lucru le strica: erau mâhniţi şi ca bătuţi de brumă mai tot timpul, că trecuse cam mult de când vieţuiau împreună şi nu le dăruise soarta nici o odraslă. Tot a încercat împărăteasa cu fel de fel de leacuri şi descântece, dar ca în vânt. Şi într-o bună noapte, să tot fi trecut de miezul-nopţii, şi împăratul şi împărăteasa încă nu dormeau. Stăteau în pat şi se gândeau ce să mai facă şi ce să mai dreagă să poată avea şi ei un moştenitor. Ei, şi gândindu-se ei aşa, iaca pe împărăteasa o doborâse somnul şi-a adormit dusă. Iar împăratul tot se mai chinuia cu gândurile. Stând el aşa, se pomeneşte că împărăteasa bâiguie ceva prin somn şi-odată sare din pat speriată şi i se zbătea inima ca-ntr-un piţigoi prins în laţ.

– Ce ţi s-a întâmplat, draga mea împărăteasă? a întrebat împăratul uimit.

– Ce să mi se întâmple, măria-ta împărate; dacă s-ar adeveri ceea ce am visat aş mulţămi soartei. Şi să spun ce

am visat: nu ştiu de unde şi cum, se făcea că stăteam pe malul unui iaz mare, mare, cât vedeai cu ochii numai apă era. Stând eu aşa şi uitându-mă în apa limpede ca lacrima, ce să vezi? Nu departe de mine apare ca din senin pe deasupra apei o bătrânică înaltă şi subţire, îmbrăcată de sus până jos în straie albe şi venea către mine pe deasupra apei, cum ar fi venit pe pod. Când s-a apropiat la câţiva paşi de mal, face către mine: „Împărăteasă!... Ştiu ce ai pe suflet de te chinuieşti cu gândurile şi tânjeşti ca iarba când o dogoare focul. Eu, ca să te ajut, am venit să-ţi spun ce ai de făcut. Mâine dimineaţă, înainte de răsăritul soarelui, să se ducă împăratul la iaz, c-o să prindă un pui de crap. Să-l frigi şi să-l mănânci şi-ai să faci un băiat. Când l-aţi boteza, să-i puneţi numele Crap-Năzdrăvanul. Ţine minte şi să faci cum ţi-am spus eu", a mai adăugat ea şi-apoi s-a făcut nevăzută. Atunci am dat să fug după ea s-o mai întreb câte ceva, dar strigând, iaca m-am trezit.

Când a auzit împăratul minunatul vis al împărătesei, sare din pat şi să-l tot fi legat cu o funie de nisip că nu mai stătea locului. Cât a fost noptiliţa de mare, n-a închis un ochi. Aştepta cu nerăbdare să se zorească de zi, să vadă visul cu ochii. În zori de zi, ehei... mai erau vreo două, trei poşte de loc până la ivitul soarelui, când împăratul şi-a luat undiţa şi a pus-o pe tălpăşit spre iaz. Nici una nici două, sfârr! undiţa în iaz şi cât ai clipi a şi prins un pui de crap.

– Thii, doamne, a zis atunci împăratul când a văzut puiul de crap.

Îl scoate el repede din undiţă şi-ntr-o fugă a ţinut-o până acasă. În câteva clipe, puiul de crap a fost fript şi adus împărătesei. Împărăteasa l-a mâncat. Când s-au împlinit nouă luni de zile, împărăteasa făcu un băiat voinic şi frumos de nu-ţi mai puteai lua ochii ele pe el. Pe cât era de frumos, mai era înzestrat şi cu un inel de aur pe degetul mic, de nu puteai să te uiţi la el. Mai mare bucurie ca atunci, împăratul şi împărăteasa nu mai avuseseră. Şapte zile şi şapte nopţi a ţinut petrecerea la castelul împăratului, unde ospătase şi se înveselise lume de pe lume. De la petrecere, timpul se scurgea zi după zi şi feciorul împăratului creştea văzând cu ochii. Când împlinise un an, el era mai mare ca unul de zece ani, când împlinise doi ani, era ca unul de douăzeci de ani şi-şi răsucea mustaţa după ureche. Dar nu numai că crescuse el, ci crescuseră şi puterile lui, încât prindea copacul cât ar fi fost de gros, îl îndoia şi-l scotea din rădăcini şi îl azvârlea în înaltul cerului.

De la un timp, împăratul, văzând că fecioru-su crescuse mare şi nu ştie o buche de carte, s-a sfătuit cu împărăteasa să-l dea la învăţătură. Pe de altă parte, Crap-Năzdrăvanul ştia ce colac îi pregăteşte împăratul şi se bucura ca de-o casă aprinsă, că de altfel, el când se născuse ştia atâta carte încât nimeni nu-l întrecea pe atunci. Ca să nu strice voia părinţilor, a doua zi s-a pregătit pentru şcoală şi s-a dus. Dar în loc să se ducă la şcoală, el s-a dus pe pustii cu oala în cap. Tot timpul cât trebuia să fie la şcoală, umbla haihui prin codrii pustii, scotea copaci din rădăcini, prindea animale sălbatice şi le făcea capătul. Ce să vă spun, nu mai ştia ce să facă cu puterea ce-o avea.

Ei, azi aşa, mâine tot aşa, dar ca să se ducă la şcoală nici gând. De la un timp, împăratului i-a intrat vestea asta în ureche şi s-a mâniat tare pe fecioru-su, încât nici nu mai voia să-l vadă şi nici să-l audă. Se gândea împăratul la ruşinea şi ponoasele lumii când or oblici că fecioru-su n-a vrut să înveţe carte. Cu toată părerea de rău, dar împăratul, ca să nu păţească ruşinea mai târziu, ar fi vrut să scape de Crap-Năzdrăvanul, dar nu ştia cum. Ca să-i spuie să părăsească împărăţia nici aşa nu îndrăznea. Se chinuia împăratul cu gândurile de nici mâncarea nu-i tihnea.

Crap-Năzdrăvan ştia ce se petrece în inima şi gândul tătâne-su şi, până la urmă, a fost nevoit să hotărască singur ce are de făcut. Şi-ntr-o bună zi, Crap-Năzdrăvan se apucă de-i spune împărătesei:

– Mamă! îngăduie-mi să-ţi spun că mie mi-a venit vremea să mă duc unde m-or duce ochii. Vreau să-mi încerc puterea şi norocul. Până-mi aleg eu un cal de tovărăşie, rogu-te să-mi pregăteşti bani de cheltuială şi haine de primeneală.

Atunci Crap-Năzdrăvanul, după ce i-a spus lui mamă-sa ce are de făcut, a dat fuga la grajd. Doamne... şi când a intrat în grajdul cu cai împărăteşti, voinici şi mari ca muntele şi frumoşi ca pana de păun, când mi ţi-a tras o chioară voinicească, soarele pe cer s-a întunecat, mările au clocotit, iar munţii cap în cap s-au bătut. Când s-a uitat el, din toată herghelia de cai ce erau în grajd, nu mai rămăsese nici un cal în viaţă.

– Ei, drăcie ca asta, a zis Crap-Năzdrăvanul, ce mai cai cu „inimă de muscă". Mai du-te dacă ai cu ce.

Văzând Crap-Năzdrăvan că nu mai are cu ce telegări drumurile lungi şi necunoscute pe care trebuia s-o apuce, se sfârşiseră şi puterile de supărat ce era. Stătea în uşa grajdului şi nu mai avea decât să urmărească cu privirea păsărelele ce zburau vesele din pom în pom şi de pe o creangă pe alta. Stând el aşa, deodată s-a pomenit c-un ghiont în spate. Când s-a întors el, a dat cu ochii de-o mârţoagă de cal răpciugoasă şi slabă, de-ţi era silă să-l priveşti. Ici, colo se mai ţinea câte-o jarcă de piele pe el.

– Ehei, Crap-Năzdrăvan, văd că nu-ţi vine să te uiţi la mine. Dar am ştiut că tu ai să vii pe pământ şi dacă nu mă făceam aşa cum sunt, m-ar fi folosit care-ncotro şi poate că rămâneam fără puteri şi tu fără mine n-ai fi făcut nimic.

Când a auzit Crap-Năzdrăvan cele spuse de cal, aşa supărat cum era, l-a pălit un râs, de nu se mai putea opri.

– Calule, calule... Mai bine du-te din faţa mea şi nu-mi mai întuneca şi tu vederile, a zis mâniat Crap-Năzdrăvan.

Atunci calul a înţeles amărăciunea ce-o avea pe suflet Crap-Năzdrăvan şi, ca să-şi arate vrednicia, n-a mai stat pe gânduri. Când s-a scuturat o dată, s-a cutremurat pământul şi apele s-au despărţit în două. Când se uită Crap-Năzdrăvan, nu-i vine a crede ce i-au văzut ochii. Din mârţoaga de cal răpciugos şi slab, se făcuse un cal mare de aur şi frumos, de-ţi era mai mare dragul să-l priveşti.

– Ei, ce zici de mine, voinice Crap-Năzdrăvan? l-a întrebat calul.

– De, calule, aş putea spune că supărările m-au părăsit şi dorinţele mi s-or împlini.

Bucuros cum n-a mai fost, Crap-Năzdrăvan şi-a prins calul de frâu, s-a pregătit de drum şi, când să-şi ia rămas bun de la împărăteasă, împărăteasa s-a pus pe plâns şi jelea după fiul ei de-i plângeau până şi pietrele de milă.

Şi-atunci Crap-Năzdrăvan a zis:

– Nu-ţi ajută la nimic plânsul, măicuţa mea bună. Îţi făgăduiesc că pe unde m-oi duce şi pe unde oi umbla, m-oi întoarce înapoi să te văd şi să mă vezi.

După ce Crap-Năzdrăvan a zis ce-a zis, şi-a luat rămas-bun de la mamă-sa, apoi a ieşit pe poarta castelului. După ce-a ieşit, calul l-a întrebat:

– Încotro o luăm, stăpâne?

– Înspre soare-apune, calule. Într-acolo să mă duci şi tot să mă duci:

Cu iuţeala vântului,
Pe deasupra norului,
Unde liniştea pluteşte,
Soarele te-ncălzeşte,
Inima ţi-o-nveseleşte.

Atunci, după ce Crap-Năzdrăvan i-a spus calului ce are de făcut, a încălecat şi au zburat în înaltul cerului şi au mers în zbor şi tot au mers...

Peste mări şi peste ţări,
Peste câmpiile cu flori.
Pe sub torţile cerului,
Prin bolta văzduhului,
Unde liniştea pluteşte,
Soarele te încălzeşte,
Inima ţi-o-nveseleşte.

Şi au mers ei aşa şi tot au mers, fără vorbă şi popas zile şi săptămâni întregi. De la o vreme, au coborât pe pământ. N-au mai mers mult, că au dat de-o hrubă adâncă şi întunecoasă, au intrat în hrubă şi au coborât ca săgeata trei zile şi trei nopţi, până au ajuns pe o pajişte verde, cu iarbă şi flori până la brâu. De o parte şi de alta un rând de pomi înfloreau, pe alt rând poamele se coceau. Ce să vă spun, mirosul frumos al florilor te adormea, cântatul păsărilor te trezea. După o cale de o jumătate de zi, Crap-Năzdrăvan zăreşte la o depărtare mare un foc ce i se ridica fumul gros şi vânăt până la nori.

– Ia te uită, calule, a zis Crap-Năzdrăvan, dacă ajungem la focul de colo, vom poposi câteva zile şi poate-oi găsi cu ce să-mi potolesc foamea, că zău, mi s-a lipit burta de şira spinării.

Au mai mers ei ce au mai mers şi iaca au ajuns la focul care ardea la poarta casei celor cinci fraţi covali, care pe atunci alţi meşteri ai fierului nu se mai găseau să-i mai întreacă. Când Crap-Năzdrăvan a intrat în ogradă, covalii l-au întâmpinat îngenunchind înaintea lui, plecându-şi frunţile la pământ.

– Bun găsit, cinci meşteri mari
Şi neîntrecuţi covali!

– Bun sosit pe meleagurile noastre, voinice Crap-Năzdrăvan. Cu ce-ţi putem fi de folos?

Atunci Crap-Năzdrăvan şi-a scos repede inelul de aur de pe deget şi a zis către covali:

– Decât să pierdeţi timpul cu îngenuncheatul, mai bine ridicaţi-vă şi iaca vă las inelul meu, ca până mâine

dimineaţă să-mi faceţi din el o sabie şi un buzdugan, aşa cum n-a mai avut un alt viteaz pe lume.

– Ne vom da toată osteneala, mărite Crap-Năzdrăvan, ca să-ţi îndeplinim dorinţa, au zis covalii.

Şi după ce le-a făcut de lucru, Crap-Năzdrăvan a dat pinteni calului şi s-a dus să mai colinde locurile acelei câmpii cu frumuseţile ei de neîntrecut. Iar covalii au rămas încurcaţi că nu ştiau cum ar putea ieşi dintr-un inel o sabie şi-un buzdugan.

– Ei, fraţilor, să ştiţi că până amu am avut de trăit, a zis unul dintre covali. Cum nu putem noi face o sabie şi-un buzdugan dintr-un inel, aşa n-o să ne rămâie căpâţânile pe umeri. Cu Crap-Năzdrăvan n-o scoatem uşor la hat.

– Ia mai lăsaţi trăncănelile şi frica, împieliţaţilor, a strigat de colo fratele cel mai mare dintre covali, mai bine puneţi mâna şi adunaţi repede oţelul cel mai bun şi puneţi-l la topit, şi-o să vedem ce-om putea face, că timpul trece.

Atunci covalii harnici au adunat şi topit oţelul şi, până seara, au făcut o sabie şi un buzdugan că de abia te îndurai să pui mâna pe ele.

A doua zi când a venit Crap-Năzdrăvan, nici nu intrase bine pe poarta şi i-a şi întrebat pe covali:

– Ei, meşterilor! Mi-aţi făcut ce v-am poruncit?

– Ţi-am îndeplinit porunca, măria-ta Crap-Năzdrăvan, şi credem că-ţi vor fi pe plac odoarele făcute de noi.

Nici una, nici două, covalii i-au adus sabia şi buzduganul care într-adevăr luceau la soare de-ţi puteai face mustaţa în ele. Dar cum le-a văzut Crap-Năzdrăvan, a şi

cunoscut că nu-s făcute din inelul lui. A luat el sabia şi, cum în ogradă se afla o nicovală mare pe care lucrau covalii, când a tras o dată cu sabia în nicovală, sute de bucăţi s-a făcut sabia. Când a izbit şi cu buzduganul la fel, şi din buzdugan nu s-a mai ales nimic.

– Bine, măi afurisiţilor ce sunteţi! Voi credeţi că mie-mi arde de şagă sau am venit la voi să-mi pierd timpul aşa de frunza-frăsinelului? Vă mai dau răgaz o zi şi-o noapte. Dacă nici de data asta nu-mi veţi face sabie şi buzdugan din inelul meu, puteţi să vă luaţi lumea-n cap şi să vă tot duceţi, a zis atunci Crap-Năzdrăvan supărat.

După aceea, Crap-Năzdrăvan şi-a luat calul, a mai umblat el pe unde a mai umblat şi a doua zi când a venit la covali, degeaba adunaseră ei oţelul cel mai bun, din care făcuseră sabie şi-un buzdugan şi mai şi, dar tot n-au ţinut la încercarea cu nicovala. Şi-atunci s-a înfuriat Crap-Năzdrăvan tocmai ca furtuna mărilor şi ca viforul iernilor şi a zis către covali:

– Scoateţi-mi inelul de unde l-aţi ascuns şi pentru şiretlicul ce l-aţi arătat faţă de mine ar trebui să vă scurtez capetele.

Atunci fratele cel mare al covalilor s-a repezit şi a scos inelul de sub foi şi tremurând ca varga i l-a întins lui Crap-Năzdrăvan. Crap-Năzdrăvan a luat inelul, l-a prins bine în cleşte şi l-a băgat în foc. Cât covaliul cu foiul sufla, Crap-Năzdrăvan cleştele-n foc învârtea şi inelul mereu creştea. Şi-a crescut inelul aşa de mare, de se făcuse cât roata carului.

– Ei, meşterilor, amu cred că-ţi putea face din el ceea ce v-am cerut.

Covalii s-au apucat de lucru şi au lucrat în ziua aceea de mergeau gârlă sudorile pe ei. Au ciocănit şi au meşterit, de nici mâncare nu le-a trebuit. Până pe sub seară, au făcut o sabie şi-un buzdugan ce nu mai văzuse lumea întreagă. Lui Crap-Năzdrăvan îi râdea mustaţa de bucurie.

– Ia să le încercăm puterea, meşterilor, a zis Crap-Năzdrăvanul.

Şi când au ieşit în ogradă şi-a tras cu sabia în nicovală, a retezat nicovala în două. Apoi când a azvârlit buzduganul în sus, trei zile şi trei nopţi covalii au stat nemişcaţi cu privirile către cer, până buzduganul s-a întors şi când s-a izbit în nicovală, ţăndări a făcut-o. Când s-au uitat meşterii fierari, mai ia nicovala de unde nu-i. Aproape că nici locul unde a fost nu se mai cunoştea.

– Ia, aşa sabie şi buzdugan îmi trebuiau mie, a zis Crap-Năzdrăvan către covali.

Covalii rămăseseră cu gurile căscate de cele ce văzuseră şi n-au mai scos o vorbuliţă. Întunericul nopţii se lăsase de-a binelea şi-atunci Crap-Năzdrăvan îşi puse în gând să rămâie peste noapte la meşterii covali că se cam simţea tare ostenit şi flămând ca lupul. Dar ce să vedeţi? Primind o strachină de pilaf, nici n-apucă să îmbuce o dată şi când a nechezat calul din grajd, drept să vă spun s-a cutremurat casa covalilor din temelii, de credeai că se desface din toate încheieturile. Bieţii covali, de frică se îngrămădiseră într-un colţ şi nu mai scoteau o vorbă. Iar Crap-Năzdrăvan ca glonţul din puşcă a ieşit afară şi a zis către cal:

– Ce vânturi nebune te-au apucat, calule, de-mi strici liniştea, tocmai când voiam să-mi potolesc foamea?

– Să fiu iertat, stăpâne Crap-Năzdrăvan, dară am vrut să-ţi spun că Negru-Împărat a trimis o oaste puternică împotriva tătâne-tu şi dacă nu te grăbeşti să-i aperi, să ştii că noaptea asta va fi mort.

– Lasă-ţi grijile din cap, calule, că asta o ştiu şi eu şi cu oştirea Împăratului-Negru m-oi răfui eu. Dar mai întâi lasă-mă să-mi ogoi foamea.

Şi numai că intrase în casă Crap-Năzdrăvan şi când a nechezat încă o dată calul, se stârnise o furtună de a zburat până şi acoperişul de pe casa covalilor, de nici nu se mai ştia ce s-a făcut cu el. Crap-Năzdrăvan şi-a văzut de strachina lui cu pilaf şi nu se gândea la nimic. Atunci, calul, văzând că stăpânu-su nu are de gând să iasă, când a mai nechezat încă o dată, a zburat casa covalilor din temelii şi abia după două-trei săptămâni cădea pe pământ ici-colo câte-un bolovan din ea.

Crap-Năzdrăvan, văzând că s-a întrecut lucrul de şagă, şi-a luat rămas-bun de la covali, le-a dăruit o pungă de galbeni, apoi a încălecat pe cal şi sfârr! către înaltul cerului ca săgeata. În preajma miezului nopţii, au ajuns deasupra castelului tătâne-su şi au coborât lin ca pasărea, drept în livada cu meri şi peri, care se întindea în spatele castelului, până la iazul de unde împăratul prinsese puiul de crap. După ce au coborât pe pământ, Crap-Năzdrăvan a zis:

– Calule, tu îi paşte aici în livadă, iar eu mi-oi face oleacă de foc să mă încălzesc.

Calul şi-a văzut de păscut, iar Crap-Năzdrăvan a strâns lemne şi a făcut un foc mare în apropierea porţii castelului, de i se urca para la doi stânjeni în sus. Ca să poată vedea şi auzi când se apropie armata vrăjmaşului, s-a urcat pe o gireadă cu paie de unde-şi putea încălzi şi picioarele la foc. Dar numai ce apucă a se cuibări pe gireadă şi iaca aude în depărtare un tropot de cai ce se apropiau vijelios către castelul împăratului, care părea a fi adormit de vraja lunei şi de liniştea adâncă a nopţii. N-a mai durat mult şi a sosit la poarta împăratului atâta călărime, câtă frunză şi iarbă. Crap-Năzdrăvan, când i-a văzut, a tăcut ca chiticul şi i-a lăsat să intre. Şi a intrat atâta oştime în ograda împăratului, de n-aveai unde să pui un vârf de ac. După ce au intrat toţi, Crap-Năzdrăvan şi-a scos repede sabia din teacă şi a zis:

– Tu, sabie, să mi-i tai, iar tu, buzdugane, să mi-i potoleşti!

Şi când a azvârlit sabia şi buzduganul către armata vrăjmaşă, în câteva clipe le-a făcut capătul. După aceea sabia şi buzduganul s-au întors înapoi la stăpână-su. După asta Crap-Năzdrăvan se încălzea liniştit mai departe la picioare.

La primul cântat de zi al cocoşilor, iaca şi împăratul a ieşit pe balconul castelului şi când a văzut atâta polog de stârvuri în ogradă şi-a pus mâinile în cap de groază. Repede a chemat-o şi pe împărăteasă şi când a văzut şi împărăteasa, mai să-şi dea duhul de spaimă. Când se mai uită împărăteasa către focul de lângă poarta castelului, a zis către împărat:

– Doamne, împărate şi bunul meu stăpân! Nu ştiu cine o fi cel de pe gireada de paie, dar să ştii că numai el

ne-a scăpat din ghearele morţii. După cum se vede, ne sunase ceasul fără să ne fi sosit vremea.

– Hm... face de colo împăratul, cine să fie altul decât fratele meu, Acadâncul-Florilor!

– Nu, bunul meu stăpân. Eu cred că binele ista numai feciorul nostru Crap-Năzdrăvan ni l-a făcut, a zis atunci împărăteasa.

Cele spuse de împărăteasă l-au scos din sărite pe împărat şi atunci a zis către ea:

– Cum de-ai cutezat să spui că treaba asta de vitejie ar fi făcut-o neisprăvitul cela de fecioru-tu şi nu fratele meu Acadâncul-Împărat?

Crap-Năzdrăvan, auzind cele spuse de împărat, sare de pe gireadă şi fuga la cal.

– Ia ascultă, calule, a zis el, tu ştii cine-i grozavul ista de Acadâncul-Florilor?

– Ştiu, Crap-Năzdrăvan. Dacă ţi-i cu voia să-l vezi, te-oi duce să-l vezi. Dar să ştii că nu-i face nici doi bani pielea. Are doar trei hotare primejdioase până să ajungi la el. De-om apuca să le trecem cu bine, după aceea poţi să-i baţi darabana la cap lui moştu-ista.

Nici una, nici două, Crap-Năzdrăvan a încălecat pe cal şi-au pornit-o spre Acadâncul-Florilor, lăudatul tătâne-su. Au mers ei cât au mers şi, de la un timp, au ajuns la o câmpie mare cu flori de toate culorile şi care mai de care mai înflorită şi mai frumoasă una decât cealaltă.

– Crap-Năzdrăvan, vezi câmpul ista cu flori?

– Văd, calule!

– Ei, să ştii că-i primul hotar al lui moş-tu. Dar ţine minte ce-ţi spun: până vom trece de el nu te puie păcatele să-ţi deschizi ochii, că rămâi fără vederi.

– Ştiu, calule, şi-oi face aşa cum spui şi tu.

Cum au păşit pe câmpul cu flori fermecate, au şi început florile a striga:

– Crap-Năzdrăvan, ia te uită la mine şi vezi-mă cât îs de frumoasă. Alta: Ia vezi-mă câtu-s de înflorită!

Şi aşa au tot strigat florile, ca să-l facă pe Crap-Năzdrăvan să se uite la ele, dar el până n-a trecut câmpul cu flori, nici nu s-a gândit să-şi deschidă ochii. Aşa au scăpat de primul hotar al lui Acadâncul-Florilor. Au mai mers ei cât au mai mers şi iaca au ajuns la al doilea hotar. Aici au avut de-a face cu o căpăţână de cal uscată, care era aşezată între două dealuri şi până n-or trece prin urechile căpăţânei de cal nu vor putea înainta mai departe printre cele două dealuri cu primejdie. Dar pentru Crap-Năzdrăvan şi calul său, aşa ceva era floare la ureche. S-au dat de trei ori peste cap şi s-au prefăcut în doi gândaci şi aşa au putut trece uşor prin urechile căpăţânei de cal şi tot atât de uşor au trecut şi printre cele două dealuri, apoi s-au prefăcut iarăşi cum au fost, cal şi om.

După aceea, cărări lungi şi necunoscute i-au dus spre al treilea hotar al lui Acadâncul-Florilor. Au mers ei aşa tot au mers până au ajuns la o pădure cu frunzele de aur. Şi-au mai mers ei prin pădurea aceea, până au dat de-o poiană mare şi frumoasă, cu iarbă proaspăt înrourată. Prin mijlocul poienii trecea un pârâiaş îngust, de ziceai că-l poţi păşi în voia cea bună. Şi aşa o apă limpede ce avea, de puteai să-i numeri firele de nisip. Când au ajuns pe

malul pârâiaşului, calul s-a oprit şi Crap-Năzdrăvan a sărit jos de pe cal şi s-a întins pe iarbă sorbind cu nesaţ aerul plăcut ce te învăluia prin frumoasa poiană.

Între timp, calul a zis:

– Crap-Năzdrăvan, până nu mă odihnesc cel puţin trei zile şi trei nopţi şi până nu mi-i da să mânc douăsprezece dimerlii de jăratec, să ştii că nu te pot trece pârâul ista cât îl vezi de îngust.

Crap-Năzdrăvan ştia că lucrurile cam aşa stau, şi-n cele trei zile şi trei nopţi cât se odihnise calul, a tot ars lemne şi a făcut rost de jăratec. Atunci calul s-a hrănit s-a odihnit cât i-a trebuit, apoi a zis către stăpână-su:

– Crap-Năzdrăvan, de odihnit m-am odihnit, de mâncat am mâncat, ne-a mai rămas doar să punem la încercare trecerea peste pârâu. Dacă eşti hotărât să pornim ca să ne încercăm norocul, hai s-o facem!

Atunci Crap-Năzdrăvan a încălecat pe cal, iar calul şi-a întins aripile şi ca săgeata au zburat până pe deasupra norilor şi din ce în ce tot mai sus, de nu-i mai puteai zări de pe pământ. Din urmă pârâul a ridicat un puhoi de apă după ei şi se stârnise o furtună, de gata, gata să-i rostogolească din înaltul cerului să nu se mai aleagă nimic din ei.

– Ţine-te bine, Crap-Năzdrăvan, şi să nu te puie păcatele să te uiţi în urmă, că suntem pierduţi, striga în gura mare calul către stăpâne-su.

Furtuna nu-i slăbea nici în ruptul capului şi limbile valurilor înfuriate se năpusteau după ei, gata, gata să-i înghită de vii. Ca un purice se făcuse în ei inima de frică. Dar n-a mai durat mult şi calul iar a strigat:

– Curaj, Crap-Năzdrăvan, şi bucură-te, că apele pârâului s-au întors înapoi!...

Când s-a uitat Crap-Năzdrăvan în urmă nu mai văzu nici strop de apă. După ce scăpă de cel mai primejdios hotar al lui Acadâncul-Florilor, au coborât pe pământ şi-atunci calul iar a grăit către stăpână-su:

– Ehei, Crap-Năzdrăvan... În tinereţele mele, am mai trecut cu tată-tu de câteva ori peste blestematul ista de pârâu şi n-a avut ce-mi face. Dar amu, iaca, mi-a smuls coada din rădăcini. Ei, nu-i nimic. Mi-a smuls coada, dar mi-a rămas capul. Dacă nu mai mâncam jăratecul şi nu mă odihneam cele trei zile, ne cânta la cap cucul şi ne urla lupul pe aici prin pustietatea asta.

– Lasă, calule, că n-ai să mori din cauza cozii. Hai să-i dăm zor să ajungem, că sunt cu nerăbdare să-l văd pe moşu-meu, că puterile i le-am văzut.

Calul s-a întins la drum şi până la o bucată de noapte a ajuns la porţile lui Acadâncul-Florilor. Când au ajuns aici, Crap-Năzdrăvan se aştepta să fie oprit de străji sau de alte slugi, ca să-l întrebe de sănătate. Când colo, nici la poartă şi nici prin ogradă nu era ţipenie de om. Dacă a văzut că nu-i oprit de nimeni, a băgat calul în grajd şi l-a legat lângă al lui moşu-su, apoi a intrat în casă. Când a intrat în casă, moşu-su dormea dus de puteai să-i tai lemne la cap. Pe perete stăteau atârnate de cui o sabie ruginită şi-un buzdugan. Alături de ele, Crap-Năzdrăvan şi-a pus şi el sabia şi buzduganul, apoi s-a dezbrăcat şi s-a culcat şi el pe o laiţă.

După puţin timp vede el că Acadâncul-Florilor sare din somn speriat, iese din casă şi dă fuga la grajd.

Crap-Năzdrăvan a rămas liniştit în pat şi când a auzit că moşu-su se întoarce înapoi în casă, s-a prefăcut că doarme. Când a intrat moşu-su în casă şi a dat cu ochii de necunoscutul care dormea pe laiţă, a mai văzut atârnate de cui înc-o sabie şi-un buzdugan, s-a repezit furios să-şi ia sabia din cui şi când a dat s-o ridice în sus să-l scurteze de cap pe necunoscut, deodată s-a oprit în loc şi atunci şi-a zis: „Nu, mi se pare că n-am judecat bine. Dacă tânărul ista ar fi intrat cu răul în casa mea, nu-şi punea sabia şi buzduganul în cui şi nu se culca fără să-mi ia zilele."

Stă el şi se mai gândeşte şi iar zice: „Doamne, cap sec ce sunt... Oare nu cumva aista-i nepotul meu, care nu demult am visat că l-a născut cumnată-mea dintr-un pui de crap?"

În timp ce Acadâncul-Florilor vorbea singur, pe Crap-Năzdrăvan l-a pălit râsul şi sare din pat.

– Aşa-i, moşule, e adevărat, că-ţi sunt nepot. Dar erai gata să-mi iei capul.

Când a auzit Acadâncul-Florilor că-i nepotu-su, de bucurie sărea în sus, s-au cuprins şi nu se mai săturau de pupat unul pe altul.

– Bine-ai făcut, nepoţele, c-ai venit pe la mine, a zis bătrânul, mi s-a acrit sufletul de singurătate.

– Îmi pare bine că te bucură venirea mea, moşule. Dar ia spune-mi de ce sai aşa speriat din pat şi fugi afară?

– Doamne, nepoate... ia aşa mă chinuiesc de ani de zile. Am şi eu o coajă de cal lângă viaţa mea şi Obraz-

de-Câine, vecinul meu de hotar, s-a lăudat c-o să mi-l fure. Ei, de furat nu mi l-a furat până amu, dar ce folos... Iaca amu când m-am dus în grajd l-am găsit fără piele pe el. Mi se pare că şoimul tău i-a ros toată pielea.

– Cum se poate una ca asta, moşule?

– Ba iaca, s-a putut, nepoate!

Când s-a dus Crap-Năzdrăvan în grajd, a zis către calul său:

– Ce te-a apucat, bre? Numai am intrat la bietul bătrân că i-ai şi făcut supărări. Fă ce-i face cu calul lui şi fă-l înapoi cum a fost.

– Ei, aşa oi face, stăpâne. Dar pentru că puterile lui moşu-tu m-au lăsat fără coadă am vrut să-mi frec şi eu harţagul cu el oleacă. Şi-amu du-te liniştit în casă şi-oi face cum se poate mai bine.

Crap-Năzdrăvan s-a întors înapoi în casă şi i-a spus lui moşu-su zâmbind:

– Moşule... să-mi fie cu iertare, dar nu ştiu cum de ţi s-a părut că-i fără piele calul dumitale.

Atunci Acadâncul-Florilor a fugit iar în grajd şi a văzut că pielea de pe calul său strălucea şi mai mult.

Când s-a întors înapoi Acadâncul-Florilor, Crap-Năzdrăvanul l-a mai întrebat de ce până în ziua aceea încă nu-i însurat. Atunci moşu-su a zis către el:

– Doamne, nepoate... iaca aşa mi-am tot bătut capul în tinereţele mele cu fata Babei-Farmazoance. Da' cine a putut să răzbată la ea, că împrejurul chiliei unde trăieşte arde focul de jur-împrejur până în înaltul cerului. S-ar spune că fata Farmazoancei este tare frumoasă. Până şi soarele şi luna se opresc în loc şi-o privesc. Au tot

încercat mulţi voinici să pătrundă la ea, dar i-a înghiţit pârjolul focului.

Când a auzit una ca asta Crap-Năzdrăvan, a sărit în sus de şapte palme.

– Cum se poate, moşule, a zis el, poate să ardă focul împrejurul chiliei până peste cer, că până nu ţi-oi aduce-o de nevastă pe fata Farmazoancei, nu plec de aici.

– Nu, vai de mine, nepoate, să nu te puie păcatele să te duci să ai de-a face cu afurisita de babă, că-i nemăsurată puterea ei, şi tare multe suflete de viteji a mai răpus.

Crap-Năzdrăvan nici n-a vrut să mai steie de vorbă. A încălecat pe cal, şi-a potrivit sabia în şold, şi-a luat buzduganul şi dă-i drumul, băiete, spre chilia cu foc. Cu acelaşi drum, s-a gândit să treacă şi pe la Obraz-de-Câine, vecinul lui moşu-su. Când a ajuns la el, aista cioplea nişte nuiele să-şi îngrădească gardul.

– Bună vreme, prietene, Obraz-de-Câine!

– Aaa... Bun sosit, voinice Crap-Năzdrăvan! Da' ce vânt, mă rog, te-a adus pe locurile astea?

– Hmm... Ce vânt m-a adus pe mine, m-a adus, a zis Crap-Năzdrăvan, dar eu mai bine te-oi întreba pe tine, că ce vânturi te-au pălit să-i spui lui moşu-miu că ai să-i furi calul?

– Doamne, Crap-Năzdrăvan, îi curatul adevăr ce spui, dar să ştii că aiasta a fost numai o şagă cu moşu-tu ista. Dar de furat calul să nu se teamă, că nu i-l voi fura.

– Bine, vericule Obraz-de-Câine, dacă-i aşa, aşa să fie. Şi dac-ai să-ţi dovedeşti omenia, prieteni vom rămâne. Dacă nu ţi-i vedea de treabă, ţi-oi plăti-o cu vârf

şi îndesat, a zis Crap-Năzdrăvan, către Obraz-de-Câine, apoi şi-a văzut de drum.

Şi după ce Crap-Năzdrăvan trecuse de hotarul meleagurilor ce le stăpânea Obraz-de-Câine, a intrat în împărăţiile Babei-Farmazoance. Aici se întindea o pajişte verde şi frumoasă, cât vedeai cu ochii şi vântul blând de vară legăna iarba ţesută cu fel de fel de flori, când într-o parte, când în alta. Pe toată întinderea asta uimitoare, domnea o linişte de mormânt şi nu era ţipenie de om, de l-ai fi căutat cu lumânarea. Undeva în depărtare se vedea un foc arzând, de i se ridicau limbile de pară până dincolo de nori.

– Ia te uită, calule, a zis Crap-Năzdrăvan, ajungem îndată şi la primejdiosul foc al Babei-Farmazoance. De furia apei am scăpat cum am scăpat. Mai avem de furcă cu focul.

– Nu purta grijă, stăpâne Crap-Năzdrăvan, a zis calul, om face noi ce-om face cu focul; mai bine ia să vezi cum te-i răfui cu hârca de babă, că după cât ştiu...

Când auzi Crap-Năzdrăvan cele spuse de cal, a zis:

– Calule, calule,
Cu puterea mea,
Nu s-ar măsura.
Nici zmeii-zmeilor,
Furtuna furtunilor,
Şi nici zimbrii codrilor!
Dă-i mai zor cu goana,
Şi să ai nădejde,
Căci Crap cu Farmazoana,
Iute o sfârşeşte.

Calul, fără zăbavă, ca şoimul munţilor s-a avântat spre cer şi în câteva clipe au trecut peste focul ce ardea puternic în jurul chiliei de aur, apoi au coborât în ogradă.

Prin fereastra chiliei de aur se vedea strălucind ca soarele orbitor frumoasa fată a Babei-Farmazoance, care la soare te mai puteai uita, dar la dânsa ba. Când i-a văzut fata, repede a ieşit afară şi a zis către Crap-Năzdrăvan:

– Cum de te-au împins păcatele, voinice Crap-Năzdrăvan, să cutezi a intra aici? Păcat de tinereţea şi frumuseţea ta. Dacă vine mama, îţi pune capăt zilelor.

Atunci Crap-Năzdrăvan, de colo, spune către fată:

– Tu zici de mine, şi eu aş zice că-i mai păcat de tine că-ţi pierzi aici fără rost tinereţea şi frumuseţea, care după cât se vede nu se plăteşte cu tot aurul din lume. Şi-apoi, dacă nu mi-o fi scris să pier aici, groapa mi s-a astupa. Iar dac-oi scăpa, fără tine nu m-oi întoarce acolo de unde am plecat.

– Şi eu cu ce-aş putea să-ţi fiu de folos, Crap-Năzdrăvan? a întrebat fata.

– Prea multe nu ţi-oi cere, a zis Crap-Năzdrăvan, să-mi spui doar ce putere are mamă-ta.

– Doamne, ce putere are, ia, acolo, sub laiţă are un ulcior cu apă. Ea îi mai spune „apa puterii". Înainte de a se apuca de luptă bea câteva guri din el.

Atunci iar a mai întrebat-o Crap-Năzdrăvan pe fată:

– Aş mai vrea să-mi spui cum cunoşti tu când vine mamă-ta spre casă?

– Doamne, cum cunosc! Ea când se porneşte spre casă se stârneşte o furtună şi-o vijelie de nu se mai vede

nici în cer nici pe pământ şi când se apropie de casă furtuna dispare.

În timp ce fata Farmazoancei vorbea cu Crap-Năzdrăvan, iaca, dinspre miez-de-noapte, s-a ridicat un nor negru şi când s-a stârnit o furtună, nu se mai vedeau decât limbile de foc ce le vărsa din gură Baba-Farmazoana, de pârjoleau pământul când îl atingeau.

Când a văzut fata că mamă-sa vine spre casă, nu ştia încotro s-o apuce şi unde să-l ascundă pe Crap-Năzdrăvan. Până la urmă fata i-a tras o palmă lui Crap-Năzdrăvan şi l-a prefăcut în floare, apoi l-a pus între florile din faţa chiliei ca să nu fie găsit de mamă-sa.

N-a mai durat mult şi Baba-Farmazoana a şi ajuns acasă. Când a intrat în ogradă, i-a şi mirosit a om străin şi a zis cu mânie către fată:

– Ia spune-mi, afurisito, cine a îndrăznit să-mi calce ograda? Şi fără să te mai întreb o dată, scoate-l de unde l-ai ascuns, că de nu, îţi fac capătul!

Fata, văzând că nu-i lucru de şagă cu mamă-sa, a luat floarea cu pricina şi când a izbit-o de pământ, din floare s-a întruchipat Crap-Năzdrăvan, zâmbind către Baba-Farmazoana. Când se uită el, vede pocitania de babă c-o gură mare căscată şi cu nişte colţi mari ca secera. Până şi faţa luminoasă a soarelui se întunecase şi cerul se înnegrise ca tăciunile de furia babei; şi când l-a văzut pe Crap-Năzdrăvan, scântei de foc vărsa pe nări şi se frământa de parcă era pusă cu tălpile pe jăratec. A început să râdă şi să strige la Crap-Năzdrăvan, de se auzea cine ştie unde:

– Ha... Crap-Năzdrăvan, a zis ea, cum de te-a trimis nenorocul în taşca mea? De mult n-am mai avut fericirea să-mi mai încerc puterile.

De mi-i răpune,
Norocul tău să fie;
Iar de te-oi răpune,
Pe frigare te-oi pune.

Apoi a strigat către fată:

– Ia adu-mi ulcioraşul, fata mamii, că n-am timp de pierdut. După câtu-s de flămândă, îmi lasă gura apă când îl văd!

Fata apucă repede ulciorul şi când l-a luat baba ş-a vrut să-l ducă la gură, de tare ce tremura, a scăpat jos ulciorul cu „apa puterii" şi l-a spart. Dar de afurisită ce era, n-a mai luat asta în seamă şi rânjindu-şi colţii a zis către Crap-Năzdrăvan:

– Ia apropie-te, ţâncule, să văd ce poţi! Tu sau eu?

Cât ai scăpăra din amnar, s-a încins o luptă între Crap-Năzdrăvan şi Baba-Farmazoana, pe viaţă şi pe moarte, de ţi se ridica părul măciucă de groază. Fata Farmazoancei plângea şi se frământă în chilie, de sărea cămaşa de pe ea şi se ruga de zilele lui Crap-Năzdrăvan.

Când a înşfăcat-o Crap-Năzdrăvan pe babă şi când a trântit-o o dată, i-au pârâit oasele ca vreascurile, de credeai că-i gata, gata să-şi dea duhul baba. Dar lucrurile nu au fost chiar aşa, că afurisita de babă când l-a apucat pe Crap-Năzdrăvan de mijloc, l-a ridicat în sus, până la torţile cerului şi, când l-a trântit o dată, l-a îngropat în

pământ până la genunchi. Crap-Năzdrăvan, văzând că nu-i de şagă cu baba, a apucat-o şi el de mijloc şi când a dat cu ea de pământ, a îngropat-o până la brâu. De furie, i se înroşiseră ochii cotoroanţei şi din nări îi ieşeau scântei ca dintr-un hoceag aprins. Se munceşte ea şi iese din pământ şi când l-a apucat iar pe Crap-Năzdrăvan, şi când l-a trântit iar, l-a îngropat până la două palme mai sus de genunchi. Când a văzut aşa, Crap-Năzdrăvan a zis:

– Ehei... Mi se pare că eu n-am timp de pierdut cu tine!

Şi ca să termine cu baba, Crap-Năzdrăvan şi-a adunat toate puterile şi când a înşfăcat-o de mijloc şi a trântit-o o dată, a îngropat-o în pământ până la gât. Apoi, a scos sabia din teacă şi i-a retezat capul.

Din timpul în care Baba-Farmazoanca îşi dăduse duhul pentru totdeauna, împrejurul chiliei de aur dispăru focul de parcă nici n-a mai fost, şi în locul focului vântul legăna iarba verde şi frumoasă ce crescuse înaltă până la brâu. Şi iaca aşa, dragii mei, cât de puternică o fi fost Baba-Farmazoanca şi oricâte vieţi de viteji a răpus ea, dar cu Crap-Năzdrăvan nu i-a mers.

– Ei, frumoaso, a zis Crap-Năzdrăvan fetei, n-am venit să te iau pentru mine, ci te duc celui care şi-a pierdut tinereţea pentru tine!

Apoi Crap-Năzdrăvan a încălecat pe cal, a luat-o şi pe ea şi-a făcut cale-ntoarsă către moşu-su, să-i ducă mireasa.

Obraz-de-Câine, de când trecuse Crap-Năzdrăvan spre Baba-Farmazoanca, n-a mai făcut un pas de lângă poartă. Când l-a văzut pe Crap-Năzdrăvan că s-a întors înapoi şi când a mai văzut-o şi pe fata Farmazoancei, frumuseţile

ei i-au tulburat minţile şi i se învârtea limba în gură ca titirezul. Crap-Năzdrăvan a vrut să-l mai întrebe câte ceva pe Obraz-de-Câine, dar n-a mai avut cine să-i răspundă. Dacă a văzut aşa, Crap-Năzdrăvan şi-a văzut de drum şi pe când soarele scăpătase după crestele dealurilor şi Acadâncul-Florilor se cuibărea pentru somn, iaca şi Crap-Năzdrăvan intră în casă cu:

Mireasa Mireselor,
Zâna Zânelor,
Frumoasa-Frumuseţelor.

Când i-a văzut Acadâncul-Florilor, nu vă puteţi închipui ce bucurie mare l-a fost pălit. Îl pupa pe nepotu-su, se învârtea pe lângă fată ca cocoşul pe lângă găină şi sărea în sus de veselie.

– Ei, nepoate, nepoate, a spus Acadâncul-Florilor, îmi dau seama că vitejia şi puterile tale sunt de nebiruit. Aşa viteaz mai zic şi eu. Ia amu şi-a găsit Baba-Farmazoanca naşul. Şi-amu să pornim ospăţul de nuntă, să bem, să ne înveselim şi de rele să uităm.

Şi aşa, după cum a spus mirele, au început ospăţul de nuntă, care a ţinut două săptămâni încheiate. Au tot mâncat şi băut, au tot chefuit şi dănţăluit.

Până şi angheriile codrilor s-au adunat
La ospăţul neaşteptat,
Unde au băut şi-au mâncat,
Pe Crap-Năzdrăvan l-au lăudat.

După terminarea ospăţului, Crap-Năzdrăvan mai în fiecare zi se ducea la vânătoare ca să-i mai treacă timpul.

Dar până într-o zi, nu i-a mai ajutat la nimic. I se făcuse dor de ducă şi pace bună. Acadâncul-Florilor, văzând că nepotu-su-i neliniştit şi mereu posomorât, a zis:

– Nepoate... Ia spune-mi ce greutăţi te apasă pe suflet, că de la o bucată de vreme pari cam nu ştiu cum...

– Moşule... Cam aşa-i cum spui dumneata. A cam trecut o bună bucată de vreme de când am plecat de acasă şi drept să-ţi spun, parcă mi se sfârşeşte inima de dorul mamei. M-aş întoarce cât de repede pe meleagurile pe care m-am născut, dar mai întâi as vrea să-mi găsesc şi eu o mireasă neîntrecut de frumoasă. Poate ştii dumneata, moşule, unde se află aşa ceva.

– Ştiu, dragă nepoate, fată bună şi frumoasă s-ar putea găsi la Barbă-Albă-Împărat, dar eu te-aş sfătui mai bine să nu te duci într-acolo, că iartă-mă că-ţi spun, dar care ia călcat ograda, acolo i-au rămas ciolanele. Aşa că lasă-te păgubaş.

– Moşule, moşule! Iartă-mi cuvântul, dar se vede lucru că ai îmbătrânit şi ai ajuns să-ţi fie frică şi de gândaci. Mai bine pregăteşte-mi ceva merinde pentru drum, că de rest, oi vedea eu cum le-oi împărţi.

După ce s-a pregătit de drum Crap-Năzdrăvan, şi-a luat rămas-bun şi înainte de a pleca, moşu-su a zis:

– Nepoate, norocos să-ţi fie drumul şi viaţa să-ţi fie păzită de rele dar dacă ai parte şi de biruinţă şi pui mâna pe o fetişcană frumoasă, să nu care cumva să te puie păcatele să nu dai pe la mine s-o văd şi eu, că să ştii, când pun mâna pe tine, îţi trag o bătaie soră cu moartea.

– Bine, moşule, a zis Crap-Năzdrăvan zâmbind.

Fără să mai zăbovească, Crap-Năzdrăvan s-a urcat pe cal şi din nou la drum pe căi necunoscute, prin văi, peste culmi prăpăstioase, prin codrii pustii şi nestrăbătuţi de picior de om. Şi a mers şi tot a mers trei luni de zile, fără să mai poposească şi fără să închidă un ochi. De la un timp, terminase merindele şi de foame i se lipise burta de şira spinării. Mergând el aşa prin pădure, iaca vede-n calea lui o cioară care se chinuia să zboare, dar nu putea.

– Ei, calule, ia amu oi avea cu ce-mi potoli foamea, a zis Crap-Năzdrăvan, hai mai iute să prind cioara din drumul nostru. Decât să se chinuie, mai bine fac o frigare din ea.

Cioara, când a auzit, face de colo:

– Am auzit ce-ai spus, Crap-Năzdrăvan, decât să faci una ca asta, mai bine leagă-mi aripile în lopăţele, să pot ajunge la puişorii mei. Dacă ai să-mi faci binele ista, eu ştiu unde te duci, şi când ai să fii în primejdie, ţi-oi veni în ajutor.

Crap-Năzdrăvan stătea pe gânduri şi-nghiţea în sec, dar până la urmă a legat în lopăţele aripile ciorii, apoi şi-a văzut de drum. A mai mers cât a mai mers şi a ajuns pe malul unui iaz mare cât vezi cu ochii. Mergând el pe malul iazului, iaca-i apare-n cale un rac mare cât o oboroacă. Nu mai văzuse niciodată aşa ceva.

– Calule... fie ce-o fi, dar cu racul ista tot mi-oi potoli foamea, a zis Crap-Năzdrăvan.

– Rău te-ai gândit, Crap-Năzdrăvan, a zis racul grăbit, mai bine sai repede în apă şi scapă-mi logodnica de la moarte, că eu ştiu unde te duci şi ţi-oi prinde mult bine.

– Măi... măi, se vede lucru că mi-i dat să crap de foame, dar hai să te ajut şi pe tine, a zis Crap-Năzdrăvan.

Şi nu gândeşte mult Crap-Năzdrăvan, sare pe cal şi se apropie de rac. Când se uită el în apă, vede că logodnica racului era înconjurată de un cârd de ştiuci mari şi care mai de care se repezea la ea s-o rupă cu colţii. Aşa îmbrăcat cum era, Crap-Năzdrăvan sare-n apă şi din câteva salturi a ajuns la locul cu pricina şi când l-au simţit ştiucile rele, au dispărut ca glonţul din puşcă, iar logodnica racului se strânsese ghem şi n-a mai făcut nici o mişcare. Crap-Năzdrăvan a prins-o şi a adus-o la logodnicul ei, care nu mai ştia ce să facă de bucurie şi cum să-i mulţumească lui Crap-Năzdrăvan. După aceea, Crap-Năzdrăvan a lăsat racii să-şi vadă de treabă, iar el a încălecat pe cal şi iar la drum. După o bucată bună de mers, au ajuns pe o câmpie verde, ţesută cu flori de toate culorile şi ici, colo, câte un copac de aur îşi vărsa razele luminoase pe deasupra florilor. Mergând ei peste câmpia cu frumuseţele ei fermecate, iaca au văzut la o mare depărtare Palatul de aur al lui Barbă-Albă-Împărat. Mergând ei aşa şi tot mergând, soarele-i dogorea de le frigea pielea, foamea-i încleştase dinţii lui Crap-Năzdrăvan de nu mai putea scoate o vorbă. După o bucată de cale, iacă le apare în drum un iepure şchiop, care se zbătea în iarbă şi nu mai putea să facă un pas. Crap-Năzdrăvan, când l-a văzut, n-a mai scos un cuvânt. A sărit de pe cal şi fuga să puie mâna pe iepure.

– Ho... Opreşte-te, Crap-Năzdrăvan! Nu te mai grăbi să-mi iei zilele; mai bine vezi de mă ajută, că peste trei

zile sunt mire. Şi, după cum vezi, un afurisit de vultur m-a atacat şi luptându-mă cu el, mi-a rupt piciorul şi nu pot ajunge la mireasă. Apucă-te mai bine şi leagă-mi piciorul în lopăţele, că eu ştiu unde te duci şi-ţi voi fi de mare folos.

– Măi, Urechi-Lungi, se vede lucru că nu mi-i dat să ajung unde m-am pornit, că foamea o să mă dea gata. Dar hai să te mai ajut şi pe tine, mai ales că te duci ca mine după mireasă.

După ce i-a legat în lopăţele piciorul iepuraşului, a încălecat iar pe cal şi din nou la drum. Către asfinţitul soarelui, iaca au ajuns şi ei la porţile Palatului de aur al lui Barbă-Albă-Împărat. Când se uită el de jur-împrejur, pe fiecare par din gard era câte un cap de om. Dar un singur par mai rămăsese gol şi mereu striga: „Cap... cap... cap..."

– Auzi, Crap-Năzdrăvan, ce strigă parul de colo?

– Aud, calule, a zis Crap-Năzdrăvan, nu-ţi fie teamă, parul a strigat şi o să mai strige mult şi bine, căci cu capul meu fii sigur nu i se va astupa gura. Deocamdată, să vedem cum ajungem la împărat.

Când au dat să intre pe poartă, au fost opriţi de doi zmei care străjuiau porţile palatului şi cu gurile căscate stăteau gata să înceapă atacul împotriva lui Crap-Năzdrăvan. Dar Crap-Năzdrăvan s-a răfuit una-două cu zmeii. După aceea au ajuns la a doua poartă, care era străjuită de doi balauri cu câte şapte capete.

– Ehei, calule, aici i-aici, a zis Crap-Năzdrăvan.

Când i-au văzut, balaurii au început care-ncotro să-şi mişte capetele şi cozile într-o parte şi alta, pe nări vărsau săgeţi de foc, de pârjoleau pietrele. Crap-Năzdrăvan nu

le-a mai dat vreme de gândit. A scos sabia din teacă şi a dat pinteni calului să treacă prin poartă. Dar numai ce intrase calul pe poartă, balaurii s-au şi năpustit asupra lui Crap-Năzdrăvan şi s-a încins o luptă între ei pe viaţă şi pe moarte. Cât de puternic era Crap-Năzdrăvan, era gata-gata să fie răpus. Dar până la urmă s-a răfuit şi cu balaurii. Când au ajuns la a treia poartă, care era şi ultima, aici nu străjuia nimeni, însă poarta era închisă şi pe un stâlp al porţii era o tăbliţă pe care scria că cine va mânca şi va bea ce se află după poartă în ograda împăratului va putea ajunge cu bine la împărat. Iar cine nu, i se va reteza capul. Ceea ce scria pe stâlpul porţii l-a cam pus pe gânduri pe Crap-Năzdrăvan, însă calul îndată l-a încurajat:

– Să intrăm, Crap-Năzdrăvan, nu-ţi fie teamă, că fac eu să fie bine.

Când au deschis poarta şi au intrat în ograda împăratului, au dat cu ochii de două care cu pâine, doi boi fripţi şi două butii mari cu vin de şapte ani. Crap-Năzdrăvan abia apucase să mănânce o bucată de carne şi să bea câteva guri de vin, iar calul terminase pâinea şi carnea de mâncat şi vinul de băut. Şi după ce s-au ospătat bine, îndată i s-a dus veste lui Barbă-Albă-Împărat şi când a primit vestea împăratul, îndată a poruncit slugilor să-l primească cu cinste pe viteazul Crap-Năzdrăvan. Când a intrat Crap-Năzdrăvan în palatul împăratului, a zis:

– Bun găsit, măria-ta, Barbă-Albă-Împărat!

– A... Bun sosit la noi, voinice Crap-Năzdrăvan. Aşa eşti după cum te-am visat. Dar ce dor, mă rog, te-a adus pe meleagurile mele?

– Doamne, ce dor... Dacă ţi-i cu voie, vreau să-ţi fiu ginere, împărate Barbă-Albă.

– Bucuros, Crap-Năzdrăvan, de ce nu? Dar dacă ai trecut cu bine prin cele trei porţi de la intrare în ograda palatului meu, mai am o încercare la care să te pun. Şi iaca despre ce e vorba: Trei nopţi la rând trebuie să te ascunzi unde ştii. De te-or găsi cele trei fete ale mele, să ştii că-ţi pun capul în par. De vei avea noroc şi nu te-or găsi, ai să-ţi iei una din cele trei fete, care ţi-o fi pe plac.

– Bine, împărate, a zis Crap-Năzdrăvan, să punem la încercare şi asta.

Împăratul, nici una, nici două, bate de trei ori din palme şi îndată au apărut burtoşii de bucătari cu tăvile pline cu fripturi de purcel şi vin din cel mai bun. După ce au mâncat şi au băut pe săturate, Crap-Năzdrăvan s-a dus să tragă un pui de somn. De la o bucată de noapte a fost anunţat că trebuie să se ascundă. Cât ai zice peşte, Crap-Năzdrăvan s-a sculat, s-a îmbrăcat şi a ieşit în ograda palatului. Se duce el încolo şi încoace, dar numai că nu găseşte unde să se ascundă. Timpul trecea văzând cu ochii şi fetele împăratului se porniseră în căutarea lui. Umblând el aşa, îşi aduce aminte de cioară, care-i legase aripile în lopăţele şi şi-a zis: „Hm... Cândva, am ajutat o cioară şi ea s-a lăudat că la nevoie îmi va veni in ajutor. Ei, amu cu ce-ar putea ea să mă ajute?“ Nici bine nu terminase de spus Crap-Năzdrăvan, că cioara a şi apărut lângă el şi grăbită a zis:

– Crap-Năzdrăvan, Crap-Năzdrăvan! Hai mai repede şi te bagă în scorbura copacului de colo, că vin fetele împăratului şi de te-or găsi, îi vai şi amar de tine.

Crap-Năzdrăvan s-a ascuns repede în scorbura copacului şi cât ai clipi, s-au adunat atâtea ciori pe copac şi pe lângă copac, de puteai să juri că n-a fost de când îi lumea copac pe acel loc. Când au început o cârâială şi o gălăgie, nu se auzea nici în cer nici pe pământ; te lua groaza să treci pe lângă ele. Când au ajuns fetele împăratului pe lângă claia de ciori, s-au învârtit de câteva ori pe acolo, dar nici în gând nu le-a venit că Crap-Năzdrăvan ar fi ascuns între ele. N-a mai durat mult şi iaca începuse să cânte cocoşii de miezul nopţii şi fetele împăratului, moarte de oboseală, nici gând să-l găsească pe Crap-Năzdrăvan. În zori de zi, fetele au ajuns la palat şi de ruşine că nu-l găsiseră pe Crap-Năzdrăvan nici nu îndrăzneau să dea ochii cu împăratul. Când a auzit împăratul că nu l-au găsit, nu-şi afla locul de supărare. A doua noapte, Crap-Năzdrăvan s-a dus iar să se ascundă. Căutând el loc de ascuns, când a ajuns pe malul iazului, şi-a adus aminte că a făcut bine unui rac şi racul s-a lăudat că-l va ajuta la nevoie. Nu terminase bine de gândit şi racul şi-a scos capul din apă şi a strigat către Crap- Năzdrăvan:

– Crap-Năzdrăvan, vino repede să te înghit, că fetele lui Barbă-Albă Împărat sunt pe urmele tale, şi de te-or găsi ţi se pune capăt zilelor!

Crap-Năzdrăvan a sărit repede în apă, racul l-a înghiţit, apoi s-a lăsat la fundul iazului. Până să ajungă fetele împăratului, se adunase atâta răcăraie deasupra racului cel

ascundea pe Crap-Năzdrăvan, câtă frunză şi iarbă. Au trecut fetele împăratului pe lângă grămada cu raci de zeci de ori, au răscolit nisipul fir cu fir, l-au căutat prin desişul codrilor, prin iarba câmpului, prin munţi, piatră cu piatră au rostogolit, dar pe Crap-Năzdrăvan nu l-au mai găsit. Când zorile se revărsau, iaca şi fetele împăratului au intrat pe poarta palatului, moarte de oboseală. Când a aflat împăratul că fetele nici de data asta nu l-au găsit pe Crap-Năzdrăvan, nici n-a mai vrut să le vadă şi să le audă. A treia noapte, Crap-Năzdrăvan s-a dus iar să se ascundă. Mergând el încoace, iaca-şi aduce aminte de iepuraşul căruia-i legase piciorul în lopăţele şi, simţindu-se el ostenit, s-a aşezat pe iarbă şi a zis:

– N-am ce spune... Cioara şi racul s-au descurcat frumos, dar iepurele, cum ar putea să mă ajute?

Dar nici nu apucase a sfârşi bine de spus şi iepuraşul alerga spre Crap-Năzdrăvan de-i sfârâiau călcâiele. Şi cum Crap-Năzdrăvan nu se vedea din iarbă, din goana aceea mare, când s-a izbit iepurele în spetele lui, l-a băgat în toţi sperieţii şi bietul iepure se învârtea în loc de ameţeală, de parcă băuse la şapte praznice.

– Crap-Năzdrăvan! Vin în căutarea ta felele împăratului împreună cu tată-su! Dă-te de trei ori peste cap, şi ai să te prefaci într-o steblă de busuioc. Mezina împăratului te va găsi şi o să te puie în coc. În zori de zi, când vor ajunge fetele împăratului la palat, tu să zici de trei ori:

Busuioc, busuioc,
Şade vesel după coc
Şi mezina-i cu noroc.

Şi când o fi să-ţi alegi de nevastă, pe mezină să ţi-o iei, că ea se prăpădeşte de dragul tău şi ea ţi se potriveşte. Şi amu grăbeşte-te că vin.

Iepuraşul, după ce i-a spus lui Crap-Năzdrăvan ce are de făcut, a dispărut ca din senin, iar Crap-Năzdrăvan s-a dat de trei ori peste cap şi s-a prefăcut într-o steblă de busuioc. N-a mai durat mult şi fata cea mică a împăratului ajunsese mai întâi la stebla de busuioc şi aşa de frumoasă ce i s-a părut, că repede a rupt-o şi a pus-o după coc şi şi-a văzut de căutat mai departe. Au căutat fetele şi au tot căutat, dar degeaba le-a fost osteneala, că nici de data asta nu l-au găsit pe Crap-Năzdrăvan. Pe când zorile începuseră să-şi reverse lumina peste culmele dealurilor, Barbă-Albă-Împărat cu cele trei fete ale sale se întorcea spre palat ostenit şi supărat că nu-l găsise nici în ultima noapte pe Crap-Năzdrăvan. Se gândea unde o să-şi ascundă capul de ruşine când or auzi ceilalţi împăraţi şi crai din lumea întreagă că nu i-au mers încercările cu Crap-Năzdrăvan. Când a intrat în palat împăratul cu fetele sale, nici nu apucase a se aşeza, că s-au şi auzit rostindu-se cuvintele:

Busuioc, busuioc,
Şade vesel după coc
Şi mezina-i cu noroc.

Auzind împăratul cuvintele rostite, a rămas închilit ca stânca de piatră, că nu ştia de unde s-au auzit aceste cuvinte. Şi stând împăratul aşa, iar aude rostindu-se aceleaşi cuvinte. Şi când s-au auzit şi a treia oară, fata mezină şi-a adus aminte de stebla de busuioc ce o avea după coc, pune mâna

pe steblă şi când a trântit-o la pământ, stebla de busuioc s-a prefăcut în Crap-Năzdrăvan. Când l-a văzut Barbă-Albă-Împărat, a rămas mut ca toţi muţii, dar pe loc şi-a revenit în fire. Sare şi se cuprinde cu Crap-Năzdrăvan şi a zis:

– Ia amu, am găsit un ginere vrednic. Pe oricare din cele trei fete ale mele ai s-o vrei, pe aceea ţi-o dau.

– Nu, împărate, a zis Crap-Năzdrăvan, să mi-o dai pe mezină, că asta mi-e dăruită de ursită.

– Dăruită să-ţi fie, dragul meu Crap-Năzdrăvan, şi înainte de a te duce, să bem să ne înveselim, vitejia să-ţi cinstim.

După o petrecere de trei zile şi trei nopţi, Crap-Năzdrăvan şi-a luat rămas-bun de la împărat şi împărăteasă şi împreună cu mireasa lui au încălecat pe calul cel înaripat al său şi s-au pornit în zbor până la moşu-su Acadâncul-Florilor. Când au ajuns la el şi au intrat în casă, l-au găsit gemând şi legat de stâlpul patului. Când şi când îşi mai trăgea sufletul.

– Ce ţi s-a întâmplat, moşule? l-a întrebat grăbit Crap-Năzdrăvan.

– Vai de mine, dragă nepoate, de când ai plecat, a venit duşmanul ista de Obraz-de-Câine, mi-a tras o bătaie soră cu moartea, m-a legat burduf şi, după cum vezi, mi-a luat şi nevasta.

Când aude Crap-Năzdrăvan, a încălecat pe cal şi ca furtuna mărilor, ca vârtecuşul secetelor, s-a avântat în goană către Obraz-de-Câine. Când a ajuns la el, fără să-l mai întrebe de sănătate, l-a luat pe cal şi l-a dus în adâncul codrilor, unde l-a legat bine de un copac, lăsându-l pradă

fiarelor şi ţânţarilor, apoi s-a întors şi a luat-o pe nevasta lui moşu-su şi i-a dus-o înapoi acasă.

– Iaca, moşule, ţi-am adus nevasta înapoi şi cât vei avea de trăit, supărat şi bătut de Obraz-de-Câine n-ai să mai fii şi nici fără nevastă n-ai să mai rămâi.

Bătrânul Acadâncul-Florilor, când şi-a văzut nevasta, de bucurie uitase ca de când lumea bătaia ce-o luase de la Obraz-de-Câine, şi dă-i cu cheful trei zile şi trei nopţi. După asta, Crap-Năzdrăvan şi-a luat rămas-bun de la moşu-su, apoi, împreună cu mireasa lui, au încălecat pe cal şi au zburat ca pasărea spre împărăţiile tătâne-su. Când au ajuns la poarta castelului, străjile îndată au dus vestea împăratului şi împărătesei despre sosirea lui Crap-Năzdrăvan. Când au auzit împăratul şi împărăteasa uimitoarea veste, de bucurie au poruncit străjerilor să sune din trâmbiţe şi buciume, apoi împreună cu tot alaiul împărătesc, l-au întâmpinat pe Crap-Năzdrăvan şi pe frumoasa lui mireasă. După asta, împăratul a trimis oşteni călări în toate părţile să cheme lume la marele ospăţ de nuntă al lui fecioru-su. În trei zile şi trei nopţi, s-a adunat atâta lume la castelul împăratului, câtă frunză şi iarbă, şi după cum se spune, pe acele vremuri, o petrecere mai mare şi mai frumoasă ca la nunta lui Crap-Năzdrăvan n-a mai fost şi nici nu s-a mai pomenit pe undeva până atunci. După nuntă, împăratul i-a încredinţat lui Crap-Năzdrăvan cârma ţării şi, cât a trăit, lumea a fost mulţumită de faptele bune şi de judecata dreaptă a împăratului Crap-Năzdrăvanul.

Moşul şi baba

A FOST cândva pe undeva o babă şi un moş. Baba avea o colibă de sare şi moşul una de smoală.

Într-o zi, moşul s-a pus de gătit ceva de mâncare şi cum nu avea sare, ceru de la babă:

– Babă, să-mi dai un pic de sare să presar în mâncare!

– Sare nu-ţi dau nici un pic! răspunse baba şi-i întoarse spatele.

Atunci moşul se rugă:

– Oh, doamne! Dă o ploaie să se topească toată colibioara babei!

Şi se porni o ploaie şi un potop, de se topi sălaşul babei şi biata babă a rămas pe drumuri. Se pocăi şi veni la moş:

– Moşule, moşulică, nu mă iei şi pe mine în cocioaba ta?

– Te iau, răspunse moşul, dar mă tem nu cumva peste noapte să sforăi prea tare, să-mi sperii caprele şi să-mi fugă.

– Doamne fereşte!

Şi moşul o pofti în colibă. Dar, la miezul nopţii, când e somnul mai uituc, unde începu baba să-i tragă la aghioase, de se speriară toate caprele şi-şi luară câmpii. Apoi, prinde-le de mai poţi!

– Ah, ce mi-ai făcut, păcatele mele, tu, babă afurisită! Piei din ochii mei!

Şi fugi moşul după capre, să le ajungă din urmă şi să le dea înapoi. Şi tot le fugări prin cotituri, ba aici ba colea, până intrară în tufişuri şi le pierdu din ochi. Şi cum alerga necăjitul moş de-l treceau răcorile, iată în faţa lui o vulpe.

– Vulpe, vulpe! Nu ai văzut nişte capre?

– Ba da, zise vulpea, dacă îmi dai şi mie una, am să-ţi spun încotro au luat-o.

– S-a făcut! Numai zi odată mai repede!

Şi vulpea îl îndreptă pe poteca unde o tuliseră caprele.

Cum păşi moşul mai încolo, se întâlni cu un lup.

– Lupe, lupe, n-ai zărit cumva nişte căpriţe, să-mi spui pe unde au apucat-o?

Lăcomind şi el la o căpriţă, se învoi să-i dea şi lui una şi astfel se luă pe urmelor lor.

Tot fuga fuguliţa, merse moşul cu limba scoasă de osteneală şi bătrâneţe şi mai departe se pomeni cu un urs.

– Ursule, ursule, nu mi-ai zărit nişte capre fugare pe undeva?

– Ba le-am zărit, dar nu-ţi spun până nu-mi dai şi mie una.

Moşul, neavând ce face, primeşte tocmeala şi ursul îi arată unde erau caprele. Şi, cum le găsi, le mână înapoi cu caţa[1]. Trecu pe la urs şi el îi ceru o capră:

– La colibă, zise moşul, că aici nu am vreme.

Mai încolo dete de lup şi sări şi el cu fleoanca:

[1] bâta.

– La colibă, făcu moşul, că acum mă grăbesc să nu înnoptez în pădure.

După o bucată de drum ajunse şi la vulpe. Dar, vicleana, nici una, nici două, înhăţă o capră de picior.

Poc! lovi moşul o dată cu caţa peste grumazul vulpii.

– Cum, aşa ne-a fost vorba? întrebă vulpea.

– Cumetria se cere, nu se ia! zise moşul. Poftеşte la colibă să-ţi iei partea.

Ajuns la colibă, înţărcui frumos caprele şi puse de pază dulăii.

– Haideţi acum, zise el dihăniilor, să vă luaţi caprele.

Când ele se băgară în ţarc, în loc de capre le întâmpinară dulăii, care se săltară asupra lor, le făcură papară şi le cărară sfâşiate afară.

Lupul şi vulpea

A FOST când a fost. A fost un lup, jupân Nicoară, şi o vulpe, jupâniţa Codana, care se întovărăşiră la vânat, învoindu-se ca tot ce vânează să împartă frăţeşte între ei.

Odată, pe când ieşiră la vânătoare, găsiră pe drum o oală cu miere.

– Hap! sări jupân Nicoară, am s-o înhap toată!

– Mai întâi, ca tovarăş al meu, cată să zici: ş-o înhăpăm amândoi, se împotrivi jupâniţa Codana. Şi, apoi, dacă am pus laba pe miere, trebuie s-o dăm gata dintr-o dată? Ce fel de casă vrei să facem împreună, dacă dăm gata tot ce găsim?

Şi după cum judecă şireata vulpe, o pitiră într-un jneapăn. Nu trecu o zi şi cumătră vulpe zise lupului:

– Jupân Nicoară, sunt chemată să botez.

– Dacă eşti chemată, du-te! răspunse lupul.

Se duse vulpea şi lip-lip! lăpăi din miere.

La întors, o iscodi lupul:

– Ce nume i-ai dat, jupânească vulpe?

– Începătura, că doar era fată.

– Frumos nume, să-ţi trăiască! îi ură lupul.

A doua zi, din nou, începu vulpea:

– Jupân Nicoară, m-au colăcit să botez.

– Du-te, dacă te-au colăcit.

Vulpea se duse şi lip-lip înjumătăţi oala cu miere. La întoarcere, o întrebă lupul:

– Ce nume i-ai pus, jupânească vulpe?

– Ce nume să-i pun? Jumăţel, că ăsta era băiat.

După o zi, scorni vulpea iar:

– Jupân Nicoară, m-au poftit să botez.

Lupul-lup, minte proastă, nu luă seama că nu-i lucru curat la mijloc, o lăsă să se ducă. Cum îşi înfundă botul vulpea, nu cruţă nici o picătură din mierea care mai era în oală. La întors o întrebă jupân Nicoară:

– Ce nume i-ai pus?

– Isprăvitura, am botezat-o, zise vulpea care isprăvise mierea toată.

– Frumos nume, să-ţi trăiască! îi ură lupul.

Tocmai se încheiaseră trei zile şi se porni cu pofta să se îndoape şi el cu miere. Dar ce să ia în gură? Pietre? Mierea toată o zvântase vicleana de vulpe.

– Jupâne, jupâne Nicoară, se vede că ai linchit mierea fără mine, i-o luă înainte vulpea.

– Să mă ierţi, jupâniţă Codană, se oţărî lupul, ba îmi pare că tu ai făcut una ca asta!

Ba că tu, ba că eu, s-au sfădit şi s-au despărţit. Vulpea o întinse către marginea satului, spre a şterpeli vreo găină; în cale dete de un popă, care se înapoia de la mânăstire cu măgarul încărcat de prescuri. Cum îl zări de departe, ea se tolăni pe cărare, făcu pe moarta în păpuşoi şi cum trecu popa, o luă de picior şi o aruncă pe măgar.

„Bună-i de blană pentru preoteasă", gândi el.

Vulpea, furişată pe la spate, dezlegă sacii cu prescurile şi le azvârli pe jos. Apoi sări şi ea şi una câte una le îngrămădi în sac şi o zbughi cu ele. O tuli în pădure şi se întâlni cu jupân Nicoară. El o întrebă:

– De unde vii, Codană, cu chilipirul ăsta?

– De unde să vin, jupân Nicoară, ia vin şi eu de la mănăstire.

– Cum aşa? Cine ţi-a dat sacul? Cum ai dres şi-ai meşterit?

– Iacă aşa, uşor, jupân Nicoară. M-am dus la poarta mănăstirii şi m-am milogit:

– Dă-mi, părinţele, o prescură! Dă-mi, părinţele, o prescură!

Şi deodată îmi dete popa o desagă întreagă.

– Dacă mă rog şi eu, capăt una?

– Mai încape vorbă?

Nu se codi lupul şi hai la mănăstire. Îşi băgă botul pe poartă şi începu să urle ca lupul:

poate mai uimiţi şi mai minunaţi. Ci numai Madanamala arăta o faţă rece şi nepăsătoare. Căci se gândea: „La ce bun chipuri de aur, chiar desăvârşit lucrate, dacă lipseşte chipul celui drag? Şi ce să fac eu cu momâile astea în lipsa iubitului meu?"

Şi chibzuind la stearpa nebunie a păstrării chipurilor acelora şi la foloasele pe care atâta prisos de aur l-ar fi putut aduce unora mai puţin avuţi, puse de se tăiară câteva din mădularele acelea fără preţ şi chemând la sine un brahman învăţat, îl dărui după învăţătura lui. Şi cum acesta era cunoscător doar în două din cele patru Vede, aceste vechi scrieri de învăţătură, primi două. Iar vestea răspândindu-se cu iuţeala fulgerului, începură a veni din toate părţile şi din toate colţurile regatului puhoi de învăţaţi dornici de a se înfrupta şi ei din roadele unei atât de nemaiîntâlnite dărnicii. Ci fiecare primea după ştiinţa lui: căci de stăpânea trei Vede, primea trei bucăţi de aur, de ajuns ca să-l hrănească pe el şi pe urmaşii lui, ba şi pe urmaşii urmaşilor lui până-ntr-a suta spiţă; iar de stăpânea patru, primea patru. Şi-aşa! Iar izvorul acesta al miluirilor se arăta nesecat prin puterea dorinţei regelui Vikramaditya, iubitul preafrumoasei Madanamala; iar chipurile arătau tot atât de noi şi de întregi, de parcă atunci ar fi fost făcute.

Or, amestecat printre cei veniţi să se răsfeţe în lumina mărinimiei, se afla şi un preaînvăţat brahman pe nume Songramadatta, de fel din Pataliputra. Ci găsindu-se el bogat răsplătit pentru cărturăria şi desăvârşita lui cunoaştere în cele patru Vede şi văzând că Madanamala, deşi stăpână a unui palat minunat şi a unor bogăţii fără istov,

arăta mereu o faţă copleşită de amărăciune şi netihnă, se miră mult în sufletul său. Şi luându-şi rămas bun de la ea, se întoarse în cetatea lui de baştină. Ci ajungând acolo, fu cuprins de nelinişte. Şi se gândi: „Ce să fac eu acum cu aurul ăsta? Şi unde să-l ascund? Căci prăbuşirea mea e aproape şi moartea neîndoielnică. Să merg să încredinţez, dar, aurul acesta regelui nostru spre păstrare, căci ce înseamnă bogăţia fără puterea care s-o apere?"

Şi chibzuind astfel, se duse întins la rege. Şi spunându-i păsul, nu uită să pomenească de măreaţa purtare a mărinimoasei Madanamala şi de ciudata ei tristeţe. Ci auzind acestea, inima regelui se-nfioră de bucurie. Iar dragostea pentru Madanamala i se aprinse şi mai puternic în suflet. Şi împlinind dorinţa brahmanului aceluia aducător de veşti bune şi mai umplându-l de daruri, îl trimise în drumul lui, după firitiselile cuvenite. Ci el aşteptă un ceas când toată lumea dormea şi luându-şi zborul ajunse într-o clipă în Pratişthana, oraşul preaiubitei lui Madanamala.

Şi pătrunzând în palat, o află acolo slăbită şi cu o înfăţişare de tot jalnică, ce stârnea mila. Şi îmbrăţişându-se, aflară amândoi alinarea sufletelor lor fripte de durerea despărţirii. Ci, după un răstimp, când îşi mai veniră în fire, regele îi spuse cine era şi de ce venise în cetate. Or aflând ea de duşmănia regelui Vikramaditya pentru regele Narasinha şi de legământul ce-l făcuse iubitul ei, îl întrebă surâzătoare:

– Asta să fie oare pricina frământărilor tale, o, stăpâne al meu? Alungă-ţi dar supărarea şi eu îţi chezăşuiesc împlinirea grabnică a dorinţelor tale.

Şi mai lăsând să treacă o zi, trimise un sol la regele Narasinha, spre a-l pofti cu toate cinstirile la palat. Ci acela, căruia, de când cu venirea regelui Vikramaditya i se cam închiseseră porţile spre inima frumoasei ganika, fu peste măsură de bucuros de această chemare. Şi simţindu-şi sufletul nespus de uşor şi vesel, se grăbi, fiindu-şi singur sol, spre palatul minunatei Madanamala.

Ci ajungând acolo şi pătrunzând în cea dintâi sală, nu mică îi fu uimirea când auzi pe paznicii ce făceau de strajă strigând: „O, rege, prinţul Narasinha, robul tău credincios, ţi se închină cu supunere!" Şi trecând în cea de-a doua sală, lucrurile se petrecură aidoma, şi la fel şi în celelalte. Iar regele Narasinha, văzând acestea, nu ştia ce să facă mai întâi: să se mire sau să se mânie. Ci ajungând în pragul ultimei săli, gândi: „Mai bine să mă prefac că nu iau în seamă toate acestea. Şi vom vedea mai apoi de trebuie să pedepsim şi pe cine."

Or intrând înăuntru şi văzându-l pe regele Vikramaditya stând zâmbitor în picioare alături de frumoasa Madanamala, pricepu totul dintr-o dată. Şi îşi spuse: „Regele acesta, deşi înfrânt, şi-a atins ţinta şi deşi neputincios şi-a împlinit dorinţa, numai prin puterea iscusinţei sale. Ar fi dar semn de mare neînţelepciune să dau frâu liber mâniei. Căci ce înseamnă puterea celor puternici în faţa puterii celor înţelepţi?"

Şi gândind astfel, se îmbrăţişă cu regele Vikramaditya şi aflând de la el toată povestea, ca şi de minunatul lui dar de a zbura prin văzduh, se simţi cum nu se poate mai fericit că legase prieteşug cu un om atât de înzestrat.

Ci regele Vikramaditya, după ce mai stătu un timp în Pratişthana, în ospeţie la regele Narasinha, se întoarse cu draga lui Madanamala în Pataliputra, trăind de atunci o viaţă de necurmată fericire şi bucurându-se, datorită iscusinţei sale, de roadele unei domnii tihnite şi îmbelşugate.

Ciudatele păţanii ale lui Kesata şi ale prietenului său, Kandarpa

KESATA ERA un tânăr brahman ce văzuse lumina zilei în strălucitoarea Pataliputra. Părinţii îi muriseră încă pe când era copil, aşa că rămăsese mai mult de capul lui, petrecându-şi vremea în cârdăşii îndoielnice şi prietenii deşucheate. Şi cum n-avea altă avere decât adăpostul unui acoperiş şi un pat pe care să-şi întindă mădularele, se văzuse nevoit încă de mic să-şi câştige traiul în toate chipurile şi pe toate căile, slujind de măscărici şi călăuză altor derbedei mai avuţi, ţinând un ochi mereu treaz la câştig şi o ureche aţintită la zornăitul îmbietor al aurului. Şi fiind dăruit cu un boi frumos şi cu o fire petrecăreaţă, izbuti repede să se facă plăcut celor de care atârna bunăstarea sa. Iar faima de poznaş bun la petreceri i se răspândi în tot oraşul.

Or, trezindu-se într-o bună dimineaţă cu capul îngreunat de aburii vinului ce băuse la un chef cu o seară înainte şi înclinând spre acea aprigă căinţă a oamenilor mahmuri, îşi zise: „Cât o să te mai ţii de potlogării şi necuviinţe, o, Kesata? Şi până când vei mai fii tartorul şi călăuzul

tuturor desfrânaţilor din cetate? Ci a sosit cred vremea să-ţi iei nevastă şi să păşeşti şi tu în rândul oamenilor de treabă din oraş." Şi scuturându-se din amorţeala ce-l cuprinsese, pregăti cele de trebuinţă pentru un drum lung. Iar a doua zi, înainte să se crape de ziuă, îşi părăsi pe furiş casa şi cetatea de baştină, pentru a merge să găsească o soţie potrivită lui. Căci despre peţirea vreuneia dintre fetele din cetatea sa nu putea fi vorba, într-atât se lăţise faima pehlivăniilor lui cele nemăsurate.

Ci după un răstimp, ajunse în dreptul unui râu adânc. Şi cum era obosit, se-ntinse pe ţărm, cu gând să aţipească. Or nici nu închisese bine ochii, că auzi venind de undeva zvon de muzică şi glasuri. Şi întredeschizând mai întâi ochii, văzu apropiindu-se o mare mulţime de oameni măreţ înveşmântaţi. Şi dintru început crezu că era alaiul vreunui rege. Dar deschizând ochii mai bine, pricepu că erau doar nişte nuntaşi plecaţi în peţit. Şi cum nu mai mâncase de multă vreme şi-şi simţea pântecele ghiorăind, se îndreptă, luându-şi o înfăţişare umilă, spre alaiul acela. Or nici nu apucase el să deschidă gura, când văzu desprinzându-se din mulţime un bătrân brahman cu înfăţişare preacinstită. Deasupra bărbii şi nasului său străluceau doi ochi tare pătrunzători, care-l scormoniră pe Kesata până-n adâncul inimii. Şi pricepând de-ndată cu cine avea de-a face, porunci să se-aducă toate cele de trebuinţă îndestulării oaspetelui. Şi când acesta-şi mai potoli foamea şi-şi mai veni în fire, bătrânul îl luă deoparte şi-i spuse cu blândeţe:

– Asupra mea apasă o grea nenorocire, o, oaspete al meu. Iar dezlegarea ei atârnă numai de tine. Căci iată: nevrednicul din faţa ta are un fecior bătut cu toate hidoşeniile, tot aşa cum tu eşti dăruit cu frumuseţe. Căci are părul rar, ochii urduroşi, privirea ponpişă, nasul turtit şi urechile ca nişte vânturătoare. Iar pântecul, ce este mai larg şi mai încăpător decât un burduf din cele mari, i se sprijină doar pe nişte picioruşe scălâmbe şi subţirele de-a mirările. Eu, în dragostea mea de tată, am chibzuit să-i găsesc vreo soaţă, măcar că e atât de pocit. Şi m-am gândit la Rupavati, fiica unui prieten de-al meu, brahmanul Ratnadatta. Şi la el merg eu acuma. Or Ratnadatta nu ştie nimic despre bazarul acela de urâţenii care e fiul meu. Iar eu nici nu îndrăznesc să i-l arăt. Drept care, iată: ţine tu, care eşti frumos, locul fiului meu până ce se face nunta; iar pentru facerea asta de bine, eu şi familia mea îţi vom fi datori toată viaţa. Şi pentru bunătatea ta o să fii răsplătit din belşug.

Parte înduioşat de vorbele bătrânului, parte cu gândul la răsplata ce-l aştepta, Kesata se învoi pe dată. Şi alăturându-se alaiului, ajunse în scurtă vreme la porţile cetăţii în care trăia Ratnadatta, tatăl frumoasei Rupavati. Şi cum se lăsase întunericul, hotărâră cu toţii să poposească acolo peste noapte.

Ci cum Kesata se dusese la râu să-şi clătească gura potrivit datinii, văzu răsărind din apă un duh înfricoşat din neamul Rakşasa. Şi şiroind tot de apa râului acela, duhul se năpusti pe dată la Kesata, cu gând să-l înghită. Iar acesta, verde de spaimă şi tremurând din toate

încheieturile, se aruncă la picioarele duhului. Şi povestindu-i întâlnirea sa cu bătrânul brahman, ca şi făgăduiala ce-o avea de împlinit, se legă cu jurământ ca, odată treaba isprăvită, să se-ntoarcă spre a sluji de hrană duhului.

Ci a doua zi, bătrânul brahman îl aduse pe Kesata, împodobit cu toate podoabele unui mire, la casa socrului său Ratnadatta. Şi Kesata fu căsătorit după obicei cu frumoasa Rupavati, mireasa sa. Şi chiar că fu o joacă de copii pentru el să sucească minţile unei fetişcane ca aceea. Ameţită de iubire, Rupavati se arăta cum nu se poate mai supusă stăpânului ei. Or, cum de la o vreme Kesata se arăta mereu îngândurat şi fără chef, Rupavati se frământa întruna, neputând pricepe pricina posomorelii aceleia ciudate. Şi cum nu îndrăznea să-şi tulbure soţul cu întrebări de prisos, hotărî să nu-l scape din ochi, oriunde s-ar duce şi orice-ar face, fără a arăta că băgase ceva de seamă.

Ci într-o noapte, crezând-o adormită, Kesata ieşi pe furiş, spre a-şi ţine făgăduiala ce făcuse duhului. Iar Rupavati, care numai nu dormea, se strecură după el, cu inima plină de grijă. Şi când ajunseră la malul râului acela, valurile pe dată se tulburară şi din ele ieşi o dihanie cumplită, ce şiroia pe toate părţile de apă. Iar dihania nu era decât duhul acela mâncător de oameni din neamul Rakşasa. Ci zărindu-l pe tânăr, duhul îi spuse:

– Lăudat fii, o, Kesata, tu a cărui vorbă e una cu fapta, căci multă cinste aduci prin purtarea ta Pataliputrei, slăvită cetate.

Şi zicând acestea, tocmai se pregătea să-l înghită pe nefericitul Kesata, când auzi o voce subţirică strigând:

– O, duhule milostiv, gândeşte-te din ce am să trăiesc eu dacă-l mănânci pe omul acesta, soţul meu! Mai bine mănâncă-mă pe mine, ca să termin odată cu viaţa asta amară.

Ci înduioşat, duhul îi răspunse:

– Fii pe pace, fiică a unor părinţi de două ori născuţi. Căci moartea omului de colo nu te va lăsa muritoare de foame. Iar tu vei trăi din pomeni.

Or auzindu-l, vicleana nevestică-i răspunse:

– Dar cum să cerşesc eu, o femeie? Şi-apoi, cine să dea de pomană uneia ca mine?

– Aceluia care n-o vrea să-ţi dea, să-i sară capul ţăndări într-o sută de bucăţi, răspunse duhul.

– Atunci fie să-mi înapoiezi soţul drept pomană, strigă fata.

Şi cum duhul şovăia, nepreavoind a-i face pe voie, căpăţâna începu să i se umfle şi se umflă atât, încât se sparse într-o sută de bucăţi. Şi duhul muri pe loc.

A doua zi alaiul de nuntă şi mireasa plecară din cetate. Iar după un timp, ajungând pe malul râului Narmada, se urcară în trei bărci. Or moşneagul acela viclean, conducătorul alaiului, chibzuise astfel lucrurile încât Rupavati şi o parte din nuntaşi să se urce în prima barcă iar el împreună cu cei rămaşi se urcară în cea de-a doua. Cât despre Kesata, acesta rămase singur cu barcagiul în cea de-a treia barcă. Ci toate se făceau spre nimicirea lui Kesata, ce devenise cam stânjenitor împlinirii socotelilor sacului aceluia al vicleniilor, bătrânul brahman. Căci departe de a-şi opri barca alături de celelalte două,

barcagiul, ce fusese cumpărat dinainte, vâsli fără şovăire drept spre mijlocul apei. Şi ajungând în dreptul unui loc pustiu, îl azvârli pe Kesata în apă şi se depărtă în grabă. Dar, spre norocul său, Kesata ştia să înoate şi ajunse fără primejdie la ţărm. Şi de cum puse piciorul pe uscat, se trânti la pământ şi adormi pe dată.

De trezit se trezi târziu, după apusul soarelui. Şi cum în întunericul acela se desluşeau ba luminiţe înşelătoare, ba zgomote ciudate, Kesata fu cuprins de frică. Şi în spaima lui vedea tot felul de făpturi nemaivăzute ce zburau rătăcind de colo-colo prin noaptea aceea a beznelor. Ci el nu bănuia că acestea nu erau decât nişte vrăjitoare, iar pustia în care nimerise era sălaşul lor.

Or, pe când sta el aşa, holbându-se în întunecimea de iad, deosebi ceva ca un vâjâit de săgeată şi înainte de-a se dezmetici bine, văzu şuierând pe lângă el şi apoi bufnind de pământ un om ce părea căzut din cer. Iar căderea omului acela stârni o zarvă înfricoşată printre vrăjitoarele cele zburătoare. Ci omul, ce era un tânăr cu înfăţişare din cele mai plăcute, se scutură, fără a-şi pierde cumpătul, de colbul căzăturii şi, ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, se înclină în faţa lui Kesata, dându-i bineţe într-un grai ales. Şi intrând în vorbă unul cu altul, Kesata îi povesti străinului toate prin câte trecuse. Iar acesta, după ce-l ascultă, păru tare înduioşat şi-i zise:

– Află, prietene, că dacă nenorocirile tale se datoresc mai degrabă nechibzuinţei decât unei soarte potrivnice, ale mele au ca singură pricină întâmplarea.

Sunt brahman, iar casa părinţilor mei se află în Ratnapura, o cetate de pe malul râului Vena. Iar numele meu e Kandarpa şi mă trag dintr-un neam de oameni vestiţi prin bogăţia şi cinstea lor. Şi una din plăcerile mele cele mai mari era să mă scald în râul ce trece pe lângă oraşul nostru. Or, într-o dimineaţă mai călduroasă şi mai însorită decât altele, simţii că, dacă nu-mi răcoresc trupul în undele acelea limpezi şi îmbietoare, mor pe loc. Şi fără a mai sta pe gânduri, mă îndreptai spre apă. Ci intrând înăuntru şi zbenguindu-mă în voie, mă simţii deodată cuprins de un cârcel. Şi nemaiputându-mă împotrivi, mă lăsai târât de apă. Dar soarta mea milostivă nu vru să pier în apele acelea. Iar râul, după ce mă purtă cale îndelungată, mă zvârli într-un sfârşit pe un ţărm pustiu şi neumblat. Chiar la malul apei se înălţa un templu închinat zeiţei Durga. Şi văzându-l, mă prosternai pe dată şi mă rugai astfel: „Ai milă, o, zeiţă, de un nefericit pe care soarta lui nenorocoasă l-a aruncat departe de ai săi. Şi nu mă lăsa să pier prin locurile astea necălcate de picior de om, o, preamilostivo!"

Nu-mi terminasem eu bine rugarea, că cerul se întunecă, soarele păru a se stinge, iar în jurul meu se stârni un vârtej de aripi ameţitor. Şi în mai puţin de o clipă mă pomenii trântit la pământ de tăria vântoasei aceleia. Şi de frică leşinai. Iar după un timp, când îmi mai venii în fire, auzii ca un murmur. Şi ferindu-mă să arăt în vreun fel că mă trezisem, deschisei binişor un ochi. Or ce văzui mă umplu de uimire. Căci în jurul unui foc stau trei făpturi înaripate, de o mărime peste fire. Şi privindu-le mai bine, fui uimit de frumuseţea lor neînchipuită. Iar una spunea:

– Ce să facem acum cu tânărul acesta? Căci iată, noi trebuie să mergem la marele sabat al vrăjitoarelor. Iar locul acesta e plin de animale şi de fiare de tot soiul; şi de l-am lăsa aici, ar fi ca şi cum l-am omorî cu mâna noastră. Să-l ducem mai bine într-un loc unde să fie la adăpost; iar după aceea îl vom aduce înapoi. Căci nu se cade să laşi în părăsire pe unul ce se roagă după ajutor.

Şi fără a mai pierde timpul, făpturile acelea mă înşfăcară ca pe-un prunc adormit. Şi trebuie să spun că umblară cu mare blândeţe. Şi pe dată se stârni un vârtej ca acela de la venirea lor, dar mai molcom parcă. Or nici nu apucasem să răsuflu, că şi coborâră şi mă lăsară în faţa unei case măreţe şi bogat împodobite. Şi uitându-mă să văd cum arăt, băgai de seamă că aveam pe mine toate veşmintele şi podoabele unui mire. Ci eu la început fusesem cu totul golaş şi neînveşmântat, afară poate de-un ştergar ce mi-l înfăşurasem în jurul coapselor. Şi cum mă minunam eu aşa, uşa casei se deschise deodată şi auzii un glas ce striga:

– Bucuraţi-vă, a venit mirele, a venit mirele!

Auzind acestea, vrui să văd şi eu cum arăta mirele acela. Şi întorcând capul în toate părţile şi văzând că nu venea nimeni, rămăsei tare nedumerit. Dar deodată mă pomenii înşfăcat şi târât în casa aceea de o mulţime de braţe voinice. Or eu, deşi nu mă ştiam mirele nimănui, nu îndrăznii să mă împotrivesc unei cinstiri ce se arăta aşa de înflăcărată ca aceea. Şi mă pomenii pe dată în faţa unui altar de cununie. Iar la dreapta mea se afla o fetişcană de o frumuseţe tare ispititoare. Ci cum pricepui

că aceea trebuie să fie mireasa, încetai să mă mai împotrivesc şi mă împăcai cu totul cu noua mea soartă.

Şi înainte să mă dezmeticesc bine, eram gata cununat. Iar după ce furăm petrecuţi până-n odaia noastră, rămăsei singur cu nevasta mea. Şi cum între timp îi aflasem numele, o chemai cu duioşie. Iar Sumanas, coborând privirile, rămase încremenită, neîndrăznind să facă nici cea mai mică mişcare. Ci încetul cu încetul îi alungai ruşinea cu mângâieri gingaşe. Şi-n scurtă vreme ne simţirăm de parcă ne-am fi cunoscut dintotdeauna.

Or nu ne bucurasem noi bine unul de altul, când mă pomenii înşfăcat şi, fără a avea răgazul de a mă împotrivi, înălţat în văzduh de mâinile vrăjitoarelor celora nemăsurate, ocrotitoarele mele. Iar zborul acela neaşteptat nu-mi făcu nici pe departe la fel de multă plăcere ca prima oară. Şi nevăzând chip de împotrivire şi aflându-mă cu totul în voia lor, trebuii să mă împac cu pierderea iubitei mele Sumanas. Apoi, prietenele mele se întâlniră cu alte vrăjitoare, tot pe-atât de frumoase, duşmance lor. Şi între ele se încinse pe dată o luptă tare-nverşunată şi necruţătoare. Iar eu mă minunai cum era cu putinţă asemenea ură între făpturi atât de desăvârşite. Şi gândul acesta mă aruncă într-o tristeţe ciudată, ce mă făcu să uit şi de luptă, şi de primejdia în care mă aflam, într-atât mă căinam de-a mă fi născut în nişte timpuri în care nici prieteşugul, nici buna tovărăşie nu mai sunt cu putinţă.

Dar cum în focul luptei vrăjitoarea care mă ţinea îşi mai slăbise strânsoarea, mă trezii deodată bătând aerul cu toate mâinile şi picioarele mele şi rostogolindu-mă în fel

şi chip, pentru a mă pomeni în sfârşit în faţa ta, în praful acestui ţărm uitat, o, tovarăş al meu.

Isprăvindu-şi istorisirea, Kandarpa stătu să se mai odihnească. Iar după ce îşi arătă uimirea, Kesata spuse:

– Alungate fie-ţi gândurile negre şi teama, o, Kandarpa. Ci de acum, vrăjitoarele vor fi fără putere asupra ta şi nu vei mai avea să te aştepţi la nimic din partea lor. Căci iată: pe când mă mai găseam în mreaja unor prieteşuguri nepotrivite rangului şi firii mele, întâlnii odată un înţelept între înţelepţi. Iar înţeleptul acela, în bunătatea lui, îmi încredinţă taina unor cuvinte de a căror putere se tem îndeosebi vrăjitoarele. Aşa că hai să ne întovărăşim şi să plecăm din locurile acestea pustii. Şi cine ştie, poate în felul acesta le vom găsi şi pe iubitele noastre.

Ci a doua zi dimineaţă, Kesata şi Kandarpa porniră la drum. Şi într-un târziu, ajunseră în dreptul unei cetăţi măreţe, aşezată pe malul râului Ratnanadi. Iar numele cetăţii era Bhimapura.

Or, abia ajunşi acolo, fură întâmpinaţi de o zarvă nemaipomenită. Iar femeile şi copiii alergau de colo-colo, tot ducând şi aducând nişte vase pântecoase pline cu hălci de carne, în vreme ce bărbaţii îşi făceau de lucru cu nişte cuţitoaie cât toate zilele. Ci uitându-se mai bine, văzură că hărmălaia aceea nu fusese stârnită decât de un peşte aruncat de furtună în apele râului. Or, din pricina trupeşeniei lui fără măsură, peştele se înţepenise cu totul între malurile altminteri destul de largi ale râului. Şi văzând matahala aceea neputincioasă, oamenii, dând frica pe

lăcomie, se năpustiseră să-şi taie care de-o plachie, care de-o saramură sau vreo altă mâncărică la fel de ispititoare.

Ci tot tăind aşa, nu mică le fu mirarea când văzură strecurându-se din burta sfârtecată a peştelui o fată ce s-ar fi putut pe drept numi frumoasă. Iar la vederea ei, Kandarpa se încleştă de braţul lui Kesata şi-i şopti tulburat la ureche:

– De nu mă înşală ochii, femeia asta nu-i alta decât Sumanas, soţia mea. Dar nu pricep cu nici un chip în ce fel a putut ea ajunge în pântecele peştelui acesta. Să rămânem deci deoparte până se vor lămuri lucrurile.

Apoi, venindu-şi în fire, toţi acei gură-cască se grăbiră să-i dea ajutor. Mai venindu-şi în fire, Sumanas povesti:

– Sunt brahmană, iar tatăl meu este unul din locuitorii de vază ai cetăţii noastre, Ratnakara. Numele meu este Sumanas şi sunt măritată cu un tânăr brahman pe nume Kandarpa. Ci nunta mea fu ciudată şi aducătoare de nenorociri. Căci chiar în noaptea nunţii, soţul meu, Kandarpa, se făcu nevăzut, fără ca de atunci să mai fi auzit ceva de el, cu toate că l-am căutat neîncetat. În deznădejdea mea, socotii că nimic nu mi-ar mai fi putut aduce alinarea. Şi fără a mai ţine seama de rugăminţile şi dojenile părinţilor, hotărâi să mă lipsesc de o viaţă atât de nenorocoasă. Şi aruncându-mă în apă cu gând să mă-nec, mă pomenii în pântecele peştelui acestuia. Or nici nu fusesem, bine înghiţită, că mă simţii zgâlţâită ca de un cutremur. Şi neavând de ce să m-agăţ, eram hâţânată când sus când jos de tăria smuciturilor. Ci cum pricepui că pricina zbânţâielilor acelora trebuie să fie vreo furtună,

nu mă neliniştii prea mult. Dar deodată mă simţii zvârlită de o pălitură mult mai năprasnică decât celelalte, care era să pună capăt dănţuielii mele fără voie în burta peştelui. Şi rămânând fără simţire, nu mă trezii decât când simţii pe obraz ceva ca o boare, iar pe ochi jucându-mi razele soarelui. Deschizând ochii şi văzând borta ce se căscase în burta peştelui, mă grăbii să ies din locul acela nesuferit. Şi asta-i povestea mea.

Abia-şi terminase Sumanas povestirea, când un brahman pe nume Yajnasvamin strigă, făcându-şi loc prin mulţime:

– Vino la mine, fiica mea! Căci eu sunt Yajnasvamin, fratele mamei tale.

Ci Sumanas, uitându-se la omul acela şi recunoscându-l ca fiind unchiul ei, îl îmbrăţişa şi plânseră împreună lacrimile bucuriei. Or, mai venindu-şi în fire şi amintindu-şi de soţul ei, Kandarpa, Sumanas fu cuprinsă de jale şi zise:

– La ce bun să-mi mai târăsc zilele fără stăpânul meu, Kandarpa? Căci mai prielnică îmi pare moartea decât durerea despărţirii de cel drag. Pregătiţi dar un rug pentru mine şi aprindeţi-l, pentru a-mi găsi alinarea în flăcările lui.

Ci nu terminase ea bine de vorbit, când se-auzi un glas:

– Alungă întristarea, o, Sumanas. Căci iată-mă aici pe mine, soţul tău, Kandarpa, cel pierdut fără urmă.

Şi zicând acestea, Kandarpa ieşi din mulţime, trăgându-l după sine pe prietenul său, Kesata. Iar fericirea ce-o simţi Sumanas la vederea celui pe care-l crezuse pierdut fără întoarcere nu încape în cuvinte. Şi în strigătele de

bucurie ale tuturor celor de faţă, Yajnasvamin îi conduse pe tineri la casa lui. Şi ajunşi acolo, Kandarpa şi Kesata îşi povestiră întâmplările, spre minunarea ascultătorilor lor. Ci cum, dintre toţi, Kesata avea o faţă întristată, Yajnasvamin, ce pricepuse tâlcul posomorelii lui, îi zise:

– Nu te pierde cu firea, o, Kesata. Căci nimic nu este cu neputinţă pentru un om, cât este în viaţă. Şi nu mă îndoiesc că în scurtă vreme o vei dobândi din nou pe frumoasa ta Rupavati, aşa cum Kusumayudha a dobândit-o după multe încercări pe Kamalalociana.

Iar auzindu-l, Sumanas întrebă:

– Ce poveste e aceasta, unchiule, şi de ce nu ne-o împărtăşeşti şi nouă?

Ci văzând dorinţa nepoatei lui, Yajnasvamin, fără a se mai lăsa rugat, începu:

– Trăia odată, în cetatea Ciandrapurei, un brahman ce se chema Devasvamin. Iar brahmanul acesta avea o preafrumoasă fiică pe nume Kamalalociana. În casa lui se aciuase un tânăr învăţăcel, fiu de brahmani, numit Kusumayudha. Şi tinerii se legaseră prin legăturile dragostei. Şi chiar că nu mai puteau trăi unul fără altul. Or, cum vremea trecea iar fata lui devenise coaptă de măritiş, Devasvamin se gândi să o dea după fiul unui brahman bogat din cetatea lor. Ci aflând de planurile ce cocea tatăl ei, Kamalalociana trimise în grabă după iubitul ei Kusumayudha, pentru a se putea sfătui împreună. Şi-i zise:

– Găseşte o cale pentru a mă scăpa de căsătoria asta nesuferită, o, stăpânul meu. Şi grăbeşte-te să faci totul înainte ca tatăl meu să prindă de veste.

Auzind acestea, Kusumayudha nu se pierdu cu firea. Şi pe dată îi veni în minte chipul prin care şi-ar fi putut împlini dorinţele. Şi împărtăşindu-i şi lui Kamalalociana gândul acela, ea fu cum nu se poate mai mulţumită de isteţia tânărului. Iar Kusumayudha plecă în grabă să pregătească cele de trebuinţă. Şi luând deoparte un slujitor al tatălui lui, îi porunci să aştepte în preajma casei lui Devasvamin, cu un catâr încărcat cu de toate. Iar slujitorul îl ascultă întocmai. Ci la căderea nopţii, Kamalalociana se strecură, după cum se înţelesese cu iubitul ei, afară din casă. Şi dând cu ochii de slujitorul acela, fu nespus de bucuroasă. Şi urcându-se pe spinarea catârului, porni spre locul unde se afla stăpânul ei, Kusumayudha.

Ci tot uitându-se la ea, slujitorul începu s-o găsească tare plăcută şi ispititoare. Şi cum era un haidamac trecut prin toate ciururile şi uns cu toate unsorile, gândi: „La ce bun s-o dau pe fetişcana asta nurlie! Şi cum să las asemenea podoabă pe mâini atât de nevrednice? N-ar fi mai bine s-o păstrez numai pentru mine?“ Şi zicându-şi astfel, mână catârul în cu totul altă parte decât se găsea Kusumayudha.

Mergând în chipul acesta, ajunseră la revărsat de ziuă în dreptul unei cetăţi măreţ zidită. Kamalalociana însă, nezărindu-l nicăieri pe preaiubitul ei Kusumayudha, căzu la bănuială. Şi întrebându-l pe netrebnic ce se alesese de stăpânul ei şi de ce n-o duce la el, acesta, dându-şi pe faţă înşelăciunea, îi spuse:

– Uită-l pe nevolnicul acela, o, frumoaso, şi priveşte mai degrabă spre mine. Căci de-acum mă voi purta cu

tine ca un soţ cu soaţa sa. Ci toate părerile de rău chiar că nu mai au nici un rost; iar ceea ce s-a întâmplat nu mai poate fi schimbat.

Cum nu era nătângă, Kamalalociana pricepu pe dată că orice împotrivire era zadarnică. Şi schimbând dojenile în vorbe dulci, îl îmbrobodi cu atâta dibăcie pe neisprăvitul acela, încât rămase cu încredinţarea că fata nu-l iubea şi nu-l iubise niciodată decât pe el. Aşa că, fără a mai pierde vremea, o lăsă să-l aştepte într-o grădină de la marginea cetăţii, şi plecă bucuros nevoie mare să cumpere toate cele de trebuinţă unor tineri însurăţei. Or, nici nu se depărtase el bine, că fata o şi zbughi din loc. Şi intrând în cetate pe alt drum decât prostovanul acela, nimeri la casa unui brahman preacinstit. Şi după ce îi ascultă povestea, brahmanul o găzdui la el, lăsând-o să rămână acolo cât i-ar fi plăcut.

Ci întorcându-se în grădină şi negăsind-o acolo, slujitorul porni degrabă spre casa lui Kusumayudha. Or, nu făcu aceasta decât după ce-şi zgârie faţa şi-şi sfâşie veşmintele. Şi în felul acesta se înfăţişă stăpânului său, arătându-i un chip tare răvăşit şi jalnic. Şi la întrebările acestuia răspunse:

– O, stăpâne, adevărată e vorba care spune că cei drepţi vor pătimi din pricina pehlivăniilor femeieşti. Or tu eşti cu totul neştiutor de tertipurile acestora şi nici că bănuieşti câtă dibăcie trebuie să dovedească un bărbat ca să le scape din mreje. Căci iată: de-abia ajunsesem la locul hotărât pentru a o aştepta pe tânăra stăpână, că mă şi pomenii năpădit de nişte vlăjgani mai vânjoşi ca nişte

draci, care mai că nu-mi rupseră carnea de pe mine cu loviturile lor. Şi plecară lăsându-mă ţeapăn, în nesimţire. Căci pesemne credeau că-s mort. Ci venindu-mi în fire, băgai de seamă că se luminase de ziuă. Şi simţindu-mi oasele muiate şi carnea stârcită de ploaia izbiturilor acelora, stătui să mă ogoiesc oleacă. Şi-apoi venii încoace. Fără îndoială că totul se trage de la vicleana aceea, care s-o fi spovedit tatălui ei. Iar acesta, la rândul lui, a trimis asupră-mi năprasna mâniei sale.

Ci ascultându-l, sufletul lui Kusumayudha fu cuprins de amărăciune. Şi posomorându-se, rămase tăcut, cufundat în gânduri. Or văzându-l în starea aceasta, tatăl lui chibzui că cel mai bun leac pentru fiul său ar fi căsătoria. Şi gândind astfel, îl trimise să cunoască pe fata unui prieten de-al său din cetatea vecină. Iar brahmanul acela nu era altul decât cel care dăduse adăpost Kamalalocianei.

Ci găsind-o în casa brahmanului aceluia pe iubita lui, şi aflând din gura ei cum stăteau lucrurile, Kusumayudha se cutremură de bucurie şi mânie. Aşa încât, căsătorindu-se cu frumoasa Kamalalociana, fără a mai pierde vremea, Kusumayudha se întoarse acasă. Iar întoarcerea sa fu spre nenorocul ticălosului său slujitor, care fu pedepsit fără zăbavă. Ci Kusumayudha avu parte de bogăţie şi fericire alături de nevasta sa, bucurându-se de noroc fără seamăn.

Astfel ni se trece viaţa în întâlniri şi despărţiri, ce nu sunt decât jocuri ale sorţii, îşi încheie Yajnasvamin povestirea. Şi nu mă îndoiesc că în curând o vei găsi şi tu pe iubita ta, Rupavati, tot aşa cum şi Kusumayudha a găsit-o pe Kamalalociana.

Auzind acestea, Kesata îşi simţi inima mai uşoară. Iar după ce rămaseră câteva zile în casa primitorului Yajnasvamin, Kandarpa şi Sumanas, însoţiţi de Kesata, porniră spre cetatea Ratnapurei.

Or cum călătoreau ei printr-o pădure, dădură peste o turmă de elefanţi sălbatici. Şi în zăpăceala ce urmă spaimei aceleia, se risipiră, ajungând să nu mai ştie nimic unul de altul. Şi îndurerat de pierderea prietenilor săi, Kandarpa şi Sumanas, Kesata rătăci o vreme singur. Şi ajungând în măreţul oraş Kasi şi hoinărind pe străzile lui cele numeroase, mare-i fu mirarea când dădu peste un om ce aducea grozav cu prietenul său Kandarpa. Iar omul acela arăta un chip trist şi îndurerat, de parcă ar fi fost lovit de o mare nenorocire. Ci uitându-se mai bina la el, Kesata îşi alungă cea din urmă îndoială. Şi cum şi Kandarpa îl zărise, săriră să se-mbrăţişeze, bucurându-se din toată inima de neaşteptata lor revedere. Şi fără a mai şovăi, hotărâră să se-ndrepte spre cetatea lui Kesata, Pataliputra.

În vremea asta, Sumanas, ce de la ivirea elefanţilor fugise fără răgaz, cu mintea înceţoşată de spaimă, dădu într-un hăţiş des şi încâlcit. Şi necunoscând defel locul, sfârşi prin a se rătăci în rămurişul acela. Şi cum soarele sta să apună, iar ea se găsea sfârşită de puteri şi cu tot trupul o rană de zgârieturile crengilor acelora ţepoase, o cuprinse deznădejdea. Şi chiar că-i venea să-şi curme zilele.

Or cum sta ea aşa ameţită de durere şi de oboseală, văzu deodată ramurile hăţişului dându-se la o parte şi simţi pe tot trupul o adiere mângâietoare, ce părea să se-nteţească din ce în ce. Şi ridicând ochii, fu orbită de

un vârtej sclipitor ce pogora tot mai mult asupră-i. Ci uitându-se mai bine, văzu că toată lucoarea aceea învăluitoare venea de la nişte făpturi uriaşe ale căror aripi de aur luceau în soare. Iar frumuseţea făpturilor acelora era atât de blândă, încât toată amărăciunea ce i se adunase ca un bulgăre în inimă i se topi pe dată, lăsând-o într-o moliciune tare plăcută şi alinătoare. Şi nişte mâini nespus de mari o apucară cu gingăşie şi înainte de a se dumiri bine, hăţişul dispăruse, departe era pădurea, departe şi vedeniile cu aripi de aur. Iar ea se găsea în Ratnapura, în faţa casei stăpânului ei, Kandarpa.

Ci făpturile acelea ghizdave nu fuseseră altele decât vrăjitoarele, ocrotitoarele lui Kandarpa, ce, înfrângându-şi vrăjmaşele şi aflând prin puterile lor toate cele întâmplate de atunci, hotărâseră, înduioşate foarte, să vină în ajutorul bietei Sumanas. Iar venirea ei în casa părinţilor lui Kandarpa îi găsi pe aceştia îndureraţi de moartea fiului lor. Ci povestindu-le încercările înfruntate alături de soţul ei, le mai risipi amărăciunea, aducând tihnă inimii lor ostenite.

Or în vremea asta, Kandarpa iată: sătul de a mai sta fără nici un folos în casa prietenului său, asemenea unui neputincios, hotărî să plece de îndată în căutarea soţiei sale Sumanas. Şi pândind un ceas când toată lumea dormea, se strecură afară şi se cam duse. Iar asta o făcu fără ştirea şi învoirea prietenului său Kesata.

Ci a doua zi, nemaivăzându-l, Kesata pricepu iute pricina plecării lui grabnice. Şi ruşinat de amorţirea ce-l cuprinsese şi chinuit de dorul după frumoasa Rupavati, gândi să pornească la rându-i în căutarea acesteia.

În acest răstimp, Kandarpa, în cursul peregrinărilor sale, se nimeri să ajungă chiar în cetatea în care Kesata se căsătorise cu Rupavati. Şi cum era o zăpuşeală neînchipuită, de simţea că se înăbuşă, Kandarpa căută o ulicioară mai ferită de razele cele tăioase şi fierbinţi ale soarelui. Ci cum mergea el aşa, îi ajunse la urechi zvonul unei zarve tare supărătoare. Şi vrând el totuşi să vadă ce zarvă mai era şi aceea, dădu, în dreptul unei case măreţe, peste un rug înconjurat de o mare mulţime de oameni gălăgioşi şi nestăpâniţi. Şi deşi cam scârbit de purtarea lor necuviincioasă, Kandarpa vru să ştie rostul unei vânzoleli atât de potrivnice bunelor purtări şi stăpânirii de sine. Şi întrebând un om ce sta mai deoparte, mulţumindu-se să privească, acesta-i răspunse cu mirare:

– Se vede că eşti străin de locurile acestea, o, tinere. Căci altfel, cum ar fi cu putinţă să nu ştii că aceasta este casa brahmanului Ratnadatta, stăpânul nostru? El e cel mai bogat om din cetate şi de mult şi-a uitat de măsura averilor. Ci cum bucuriile nu vin niciodată neînsoţite de dureri, iată: brahmanul acesta are o fată a cărei frumuseţe a uluit cele trei lumi, pe nume Rupavati. Iar ea a fost cerută de un bătrân brahman, prieten cu Ratnadatta, ca soţie pentru fiul său. Şi cum băiatul era într-adevăr tare frumos şi pe deplin potrivit fiicei sale, Ratnadatta s-a învoit. Şi nu peste mult, Rupavati a plecat cu alaiul de nuntă spre casa bătrânului brahman, prietenul lui Ratnadatta. Dar deşi atât de frumos, tânărul acela nu-i era nicidecum fiu brahmanului, socrul lui Rupavati, ci era numai un străin întâlnit în drum. Şi pricepând că fusese

înşelată, Rupavati vru mai întâi să-l vadă pe soţul ei, fiul brahmanului. Or acela era o pocitanie tot atât de uimitoare prin urâţenie, pe cât era ea prin frumuseţe. Şi văzându-l, Rupavati mai că nu-l văduvi de lumina ochilor pe moşneagul acela al nenorocirilor, înşelătorul ei. Ci când îşi mai veni în fire, se-nchise într-o posomoreală plină de acreală, în vreme ce moşneagul îşi plângea barba jumulită, oblojindu-şi juliturile lăsate de unghiile ei cele năprasnice. Şi cum de-atunci Rupavati îi arăta mereu o faţă scârbită, nemaivoind nici să mănânce, nici să bea de supărare, bătrânul începu să se teamă de urmările cele primejdioase ale neghiobiei sale. Şi nemaiştiind cum să mai scape de nora cea buclucaşă, o trimise îndărăt tatălui ei, odată cu multe daruri şi vorbe de bine, socotindu-se norocit de a fi ieşit doar cu atâta.

Ci ajungând în casa tatălui ei şi istorisindu-i acestuia toată povestea, Rupavati îi ceru lui Ratnadatta să i-l afle cât mai grabnic pe tânărul cel fermecător căruia îi fusese dată ele soţie. Şi cum Ratnadatta se arăta tare nedumerit asupra locului unde l-ar fi putut găsi pe tânăr, Rupavati îi spuse:

– Numele lui e Kesata şi locuieşte în slăvită cetate a Pataliputrei. Iar toate acestea le ştiu de la un duh ce voia să-i ia viaţa.

Ci văzând-o că vorbeşte de duhuri, Ratnadatta o privi cam ciudat, crezând-o cu minţile tulburate. Or, pricepându-i neîncrederea, Rupavati îl duse la locul cu pricina. Şi nu mică fu spaima lui Ratnadatta când văzu acolo hoitul mătăhălos al unui duh din neamul Rakşasilor, ce-şi avea căpăţâna zburată într-o sută de fărâme. Ci înţelegând

dreptatea fiicei lui, porunci unor slujitori să plece degrabă la Pataliputra să întrebe de Kesata.

Şi ajungând acolo şi întrebând de casa lui Kesata, slujitorii văzură că era pustie şi nelocuită. Şi vrând ei să se-ncredinţeze de se ştia ceva ori nu despre soarta acestuia, slujitorii întrebară pe unul şi pe altul din vecini. Dar peste tot erau întâmpinaţi cu mânie şi primeau acelaşi răspuns; căci toţi ziceau: „îl cunoaştem cum nu se poate mai bine pe dezmăţatul acela. Şi numai soarta noastră norocoasă a făcut să nu-şi mai arate pe-aici mutra aducătoare de belele. Ci nu putem decât să-i plângem pe cei ce au acum de suferit de pe urma potlogăriilor lui". Or neputând afla altceva, slujitorii trebuiră să se-ntoarcă la casa stăpânului lor cu nasu-n pământ şi cu mâna goală.

Auzind spusele slujitorilor şi pierzând nădejdea de a-l mai găsi vreodată pe iubitul ei Kesata, Rupavati hotărî să-şi ia zilele. Şi chiar că acum poţi spune că ai aflat pricina zarvei acesteia. Căci pe rugul ce-l vezi va fi dată morţii Rupavati.

Cum se termină istorisirea străinului, Kandarpa, care-i sorbise cuvintele, îşi făcu grabnic loc prin mulţime. Şi strecurându-se în cele din urmă până la locul unde se găseau Rupavati şi tatăl ei, Ratnadatta, încercă să le vorbească. Ci văzându-se ascultat, le povesti tot ce ştia despre prietenul său, Kesata. Iar cuvintele nu i se risipiră în vânt. Căci numai auzindu-l, faţa până atunci posomorâtă a fetei se lumină pe dată. Şi trecând de la tristeţe la bucurie, de-abia sfârşea, că începea din nou cu întrebările. Ci văzând că oaspetele era ostenit, Ratnadatta îl smulse

din mâinile fetei, încredinţându-l slujitorilor săi şi având grijă să nu-i lipsească nimic.

Se întâmplă ca în peregrinările sale, Kesata să ajungă chiar în Ratnapura, cetatea prietenului său, Kandarpa. Iar soarta vru să treacă chiar prin faţa casei acestuia. Şi zărindu-l, Sumanas îl chemă înăuntru, ospeţindu-l după datină şi arătându-i multă preţuire. Căci socotea venirea lui ca semn al neîndoielnicei sosiri a soţului său.

Or, pe când stăteau ei aşa, pălăvrăgind şi veselindu-se; iată că veni un sol trimis de Kandarpa spre a-şi vesti sosirea. Şi aflând din gura solului toate câte i se întâmplaseră lui Rupavati, din clipa în care fusese el părăsit de barcagiul nenorocirii pe ţărmul acela pustiu, Kesata nu-şi mai încăpu în piele de fericire. Şi fără a mai pierde o clipă sau a mai asculta de sfaturile înţeleptei Sumanas, ce n-ar fi vrut să-l lase să plece aşa în pripă, porni la drum spre oraşul dragei lui Rupavati.

Ci bucuria revederii le umplu şi le îmbătă inimile mai tare decât soma; iar Rupavati îşi simţi inima ca un ogor împrospătat de ploaie.

Şi cum Ratnadatta, ajuns de bătrâneţi, muri la scurtă vreme după aceasta, lăsându-le toate bogăţiile sale, Kesata îşi aminti din nou de prietenul său Kandarpa. Iar fiindcă trecuseră nedespărţiţi prin toate acele minunate întâmplări ale tinereţii lor nesăbuite şi cum simţeau că dobândiseră, după atâtea zbuciumări, aceeaşi tainică înţelepciune, Kesata şi Kandarpa hotărâră să-şi petreacă împreună viaţa, alături de soţiile lor, în deplină fericire.

Cinci ouă tari

DEMULT, demult, trăia un ţăran. El era sărac lipit pământului şi umbla prin sate după lucru. Şi a umblat el, a umblat, multe locuri a văzut, dar de lucru n-a găsit.

Şi iată că într-o zi, când de-abia se mai ţinea pe picioare de oboseală şi nu mai putea de foame, zări o cârciumă, intră şi ceru să i se fiarbă cinci ouă tari. După ce le mâncă, se scotoci în buzunare după bani, dar în buzunare ioc. Nu ştiu cum îşi pierduse bănuţii. „Ce să fac? se gândea el – îmi rămâne doar să mai comand ceva şi între timp să-mi iau tălpăşiţa fără să fiu văzut."

Dar soarele răsare de la răsărit şi apune la apus, o zi vine după alta, şi săracul nu avu vreme nici să clipească măcar şi trecură douăzeci de ani. Într-aceasta învăţase o meserie şi se făcuse tâmplar, câştigând bani din care să trăiască. Mergând el odată spre casa de unde plecase, dădu peste satul cu cârciuma şi-şi aminti ce i se întâmplase aici acum douăzeci de ani. Intră şi ceru din nou cinci ouă tari. Cârciumarul nu-l mai recunoscu, dar întâmplarea de atunci n-o uitase. Mâncă el ouăle şi-l întrebă pe cârciumar:

– Cât îţi datorez pentru aceste cinci ouă tari?

– Dă-mi cinci bănuţi de aramă şi e bine, răspunse cârciumarul.

Ţăranul scoase zece. Cârciumarul se miră şi spuse:

– Frăţioare, e prea mult, dă-mi numai cinci. De ce îmi dai încă pe-atât?

– Ai uitat – spuse zâmbind ţăranul – cu douăzeci de ani în urma am mâncat cinci ouă tari şi n-am plătit, înseamnă că-ţi datorez zece.

Cârciumarul stătu mult pe gânduri, îşi plecă capul şi începu să strige:

– Va să zică aşa! Acum douăzeci de ani ai mâncat cinci ouă tari de găină?! Câţi pui aş fi putut avea în aceşti ani din ele? Şi de câte ouă m-ai păgubit? Dacă socotim drept, îmi datorezi mulţi, mulţi bani. Dă-mi-i, că de nu, mergem la judecător să ne judecăm.

Ţăranul nu se sperie deloc şi zâmbind spuse:

– Bine, du-te tu, iar eu vin pe urmele tale.

Cârciumarul se duse la judecătorie şi depuse plângere. Spuse de-a fir a păr cum de l-a înşelat ţăranul şi câţi bani trebuie să primească acum pentru cele cinci ouă.

Judecătorul îl ascultă şi începu să dea din cap în semn de încuviinţare. Cârciumarul se bucură că va câştiga procesul şi bani mulţi şi îi făcu judecătorului un dar scump.

Judecătorul îl aşteptă pe ţăran să vină la rând. După mult timp veni şi acesta, care se înclină până la pământ în faţa sa şi îi spuse:

– Domnule, vă rog să mă iertaţi că am întârziat. Am avut o treabă foarte importantă, de aceea n-am putut veni mai devreme.

– Ei, ţăranule! Ce tot spui? Ce treabă poate fi mai importantă decât un proces la judecătorie? i se adresă supărat judecătorul.

– Iată care a fost treaba, domnule, răspunse liniştit ţăranul. Fratele meu s-a hotărât să semene puţină mazăre. A fiert mai întâi seminţele şi a aşteptat să se răcească, să le semene. A trebuit să aşteptăm mult până s-au răcit. Când s-au răcit le-am semănat repede şi imediat am fugit încoace. Uitaţi-vă, abia mă mai ţin pe picioare de oboseală.

Judecătorul, curierii, cârciumarul şi toţi câţi erau de faţă în sală au pufnit în hohote de râs auzind vorbele ţăranului.

– Ai mai auzit să creadă cineva aşa ceva? Cum pot să răsară seminţele de mazăre fiartă? i-a zis judecătorul râzând batjocoritor.

– De ce să nu răsară? Dacă din seminţe de mazăre fiartă nu pot ieşi lăstari, atunci cum pot ieşi pui din ouă fierte?

După ce ţăranul rosti aceste vorbe, nimeni nu mai râse în sală. Judecătorul se uită la cârciumar, cârciumarul la judecător şi nici unul nu mai ştiu ce să mai spună.

Un schimb bun

TRĂIAU odată într-un sat bogătaşul Fan şi sărmanul Dun. Lui Fan îi plăcea să aibă din fiecare lucru un câştig; el era foarte viclean şi deseori îi păcălea pe consătenii lui.

Sărmanul Dun era un om cinstit şi muncitor. Căra cu asinul său poveri şi era socotit un cărăuş iscusit. De aceea oamenii îl porecliseră „Isteţul Dun".

Odată, pe la sfârşitul toamnei, îşi înhămă măgăriţa şi plecă la oraş. Se întoarse curând cu un câştig frumos.

Cum auzi Fan de câştigul lui Dun, începu să se frământe până când se hotărî: „Această afacere e bună, am să mă ocup şi eu de cărăuşie."

Scoase din grajd măgăriţa sa mare şi neagră, o înhămă, şi dă-i să se apuce de treabă. Pare-se că Fan mai crescuse măgari, dar niciodată nu pusese mâna pe un bici şi nu ştia să mâne o măgăriţă. Cum să fii căruţaş?

Vicleanul Fan îşi făcu repede socoteala; fugii la Dun cel isteţ şi zâmbind strâmb îi spuse:

– Frate Dun, aş face şi eu cărăuşie, dar nu ştiu cum să mă descurc. Ţi s-a dus vestea că eşti un cărăuş isteţ, ia-mă cu tine şi învaţă-mă meşteşugul tău.

Bunul Dun nu se gândea niciodată la câştig şi nu ştia să fie viclean. De aceea fără multe vorbe a fost de acord.

Din ziua aceea mergea împreună cu Fan, care lăsa toată treaba pe umerii lui Dun. Dun înhăma şi deshăma măgăriţa, o hrănea, o curăţa. Iar Fan stătea în cărucior şi râdea, iar cu ochii lui mici ca de şobolan îl străpungea pe Dun cel isteţ.

În curând veni vremea ca cele două măgăriţe să fete.

Odată, când aduceau din oraş o încărcătură şi erau morţi de oboseală, lui Dun i se făcu milă de animale şi-l îndemnă pe Fan să se oprească la un han şi să doarmă acolo. Fan era şi el frânt de oboseală, aşa că se învoiră imediat.

Dun cel isteţ deshămă mârţoagele şi le dădu de mâncare, iar vicleanul Fan în acest timp bău ceai şi mânca plăcinte. După ce mâncă şi Dun, se culcară – bogătaşul Fan pe patul moale, iar sărmanul Dun jos, pe podea.

Noaptea, Dun s-a sculat şi s-a dus să mai dea măgăriţelor fân. Când a aprins felinarul a rămas mut de uimire – lângă măgăriţe erau doi măgăruşi. Dun îngriji puii, schimbă fânul şi se duse din nou la culcare.

Fan nu dormea şi primi nemulţumit veştile. Îndată ce Dun adormi, el se sculă repede, aprinse felinarul, şi ieşi în vârful picioarelor din cameră.

În grajd se uită cu atenţie la măgăruşi. Tot privindu-i, i se păru că măgăruşul lui Dun este mai mare. „Probabil că măgăriţa lui Dun i-a născut un măgăruş. Ce bine! De mult voiam să am unul" s-a gândit Fan. L-a pus pe măgăruşul lui Dun lângă măgăriţa sa neagră, iar lângă măgăriţa cenuşie a săracului a pus măgăruşul său. Apoi, râzând satisfăcut, a stins felinarul şi s-a întors tiptil în cameră.

Dis-de-dimineaţă Dun fu trezit de Fan, care îi spuse:

– Am visat azi noapte că măgăriţele noastre au fătat; a mea, un măgăruş mai mare, iar a ta, unul mai mic.

– Aşa-i, aşa-i, îi răspunse Dun, numai că eu n-am observat al cui e mai mare; după părerea mea sunt la fel.

Vicleanul Fan a râs în sinea lui.

După-masă s-au dus amândoi în grajd. Toţi cei din han s-au dus să vadă măgăruşii. Fan, cum a intrat, a şi strigat:

– Cel din margine e al meu! Cel din margine e al meu!

Toţi au început să-i laude măgăruşul.

– Ce mare e, va putea duce poveri grele.

A venit şi stăpânul hanului, care era un mare cunoscător la măgari.

– Da, va fi o măgăriţă puternică, iar apoi, întorcându-se spre puiul lui Dun:

– O, acesta este un măgăruş, nu vă uitaţi că e mic, măgăruşul întotdeauna e mai mic la început, în schimb va creşte mai târziu.

Când auzi Fan, sări în sus de supărare şi începu să strige:

– Ba e al meu! Ba e al meu!

Toţi începură să râdă şi oricât a căutat apoi să-i convingă cum că măgăruşul e al lui, nimeni nu l-a crezut.

Aşa a pierdut Fan din cauza lăcomiei sale.

Tabloul fermecat

DEMULT, foarte demult, de nici nu-mi aduc aminte care împărat făcea umbră pământului, trăia pe lume un tânăr puternic, deştept şi frumos, care se numea Ciju-Tzi. Trecuse de douăzeci de ani, dar nu era încă însurat. Cu toate că Ciju-Tzi nu se plângea de viaţa sa singuratică, în inima lui nu era prea multă veselie.

Odată, mama lui i-a vorbit cu tristeţe:

– Oh, fiule, vezi în ce sărăcie trăim. În acest an slujitorii împăratului ne-au luat toată recolta de pe bucăţica noastră săracă de pământ. Nici măcar pe noi nu ne putem hrăni. Care fată s-ar hotărî să ne intre în casă?

Trecură trei luni şi apropiindu-se Anul Nou, mama se gândi că n-ar fi rău ca în noaptea aceea să mănânce

găluşte. Altfel mâncau te miri ce şi mai nimic. Chiar şi de Anul Nou găluştele erau nu din făină albă – ci din gaolean – şi bine că se mai găsea şi aşa ceva. Dar pentru găluşte mai era nevoie şi de garnitură, iar legumele erau scumpe. Măcar să cumpere ridichi.

– Băiatule, l-a chemat mama pe Ciju-Tzi, ia ultimii zece bănuţi şi du-te la piaţă să cumperi ridichi. Eu gătesc astăzi găluşte.

A luat Ciju-Tzi banii şi s-a îndreptat spre piaţă. Nici n-a ajuns bine unde erau legumele, că a văzut un bătrân care vindea tablouri vechi. Printre ele Ciju-Tzi a observat unul în care l-a uimit o femeie de o neasemuită frumuseţe.

Tânărul nu şi-a mai putut dezlipi ochii de pe tablou. Cu cât îl privea mai mult, cu atât se îndrăgostea mai puternic. Fără să stea pe gânduri a dat toţi banii bătrânului, a luat tabloul şi a plecat acasă.

Văzând mamă-sa că i-a adus un tablou în loc de ridichi, a oftat că n-are parte să mănânce găluşte şi n-a spus nimic.

Cizu-Tzi a atârnat tabloul în camera sa şi a plecat să caute de lucru. Seara, tânărul s-a întors acasă şi de îndată ce a aprins lumina a auzit un foşnet liniştit.

Vântul nu putea să pătrundă în cameră. Ce să fie? Ciju-Tzi a ridicat privirea şi a văzut că tabloul se clatină într-un fel ciudat. Se legănă o dată, de două ori şi frumoasa fată prinse viaţă. Coborî din tablou şi se aşeză lângă Ciju-Tzi.

Tânărul s-a speriat, dar s-a şi bucurat. Iar când femeia zâmbind începu să vorbească cu el, frica-i pieri fără urmă.

Cu cât vorbeau mai mult, cu atât sentimentele lor deveneau mai puternice. Noaptea trecea pe nesimţite şi când se auzi cântecul cocoşului, femeia trebui să se întoarcă din nou în tablou. Ciju-Tzi aşteptă cu nerăbdare seara următoare. Oare se va însufleţi tabloul sau nu? Seara, frumoasa fată veni din nou şi aşa trecu aproape o lună.

Într-o seară, femeia coborî ca întotdeauna din tablou, ţinând capul plecat şi foarte tristă. Ciju-Tzi începu s-o întrebe cine a supărat-o. Fata îi spuse în şoaptă:

– Te iubesc foarte mult, eşti atât de harnic şi îmi este foarte greu să văd cum trudeşti din zori până-n noapte fără să ai de nici unele. Vreau să te ajut, dar mi-e frică să nu atrag vreo nenorocire asupra casei noastre.

Tânărul i-a răspuns înflăcărat:

– Toată ziua mă gândesc să te văd seara. Bucuria mea este atât de mare, încât nici greutăţile, nici sărăcia nu mai înseamnă nimic pentru mine.

– Nu, viaţa ta nu trebuie să fie atât de amară! Iată douăzeci de monezi, du-te mâine la piaţă şi cumpără-mi cu ele câteva fire de lână. Numai să fii atent, să nu spui nimănui nici un cuvânt despre mine.

Ciju-Tzi îndeplini rugămintea frumoasei fete. Când se lăsă seara, ea coborî din nou din tablou şi îi spuse tânărului:

– Culcă-te şi dormi, eu mai stau să lucrez puţin.

Cu cântatul cocoşilor se lumină de ziuă. Ciju-Tzi deschise ochii, iar strălucirea din jur îl orbi; în cameră erau împrăştiate suluri lucitoare de mătase şi de atlas ţesute peste noapte de frumoasa din tabloul fermecat.

După ce privi încântat, tânărul fugi s-o cheme pe mama sa. Ea încremeni de uimire, şi atunci fiul îi povesti cum în fiecare seară tabloul prindea viaţă şi frumoasa femeie cobora din el, cum se îndrăgostiseră unul de altul, cum ea îi dăduse douăzeci de monezi cu care el cumpărase câteva fire de lână, cum îi aşternuse să doarmă liniştit şi cum atunci când se trezise văzuse că toată camera era plină de suluri de mătase şi atlasuri strălucitoare şi colorate.

Mama se bucură când auzi, dar se şi sperie în acelaşi timp, căci toate erau atât de neobişnuite!

Ciju-Tzi duse mătasea şi atlasul la bazar şi luă bani mulţi. De atunci, mama şi fiul începură să trăiască în bunăstare şi fericire.

Într-o zi, când Ciju-Tzi plecă dis-de-dimineaţă la câmp iar mama rămase acasă să gospodărească, sosi un călugăr care umbla prin sate după pomană. O privi pe mama lui Ciju-Tzi şi cu frică în glas spuse:

– Ai-a-ia! Ai-a-ia! Pe faţa ta citesc semnul fermecat.

Femeia îşi aminti de cele povestite de fiul ei despre tablou şi de frică începură să-i tremure mâinile. Iar călugărul continuă:

– Adu-mi mai repede tabloul cu femeia care ţese mătăsuri şi atlasuri, dacă nu mi-l aduci moartea va intra în casa ta.

Mama lui Ciju-Tzi înţelese că cerşetorul ştie tot despre tablou şi se sperie şi mai tare. Fugi în camera fiului, luă de pe perete tabloul, îl înfăşură şi când să iasă auzi un oftat greu. Era frumoasa din tablou, care cu lacrimi în ochi îi zise:

– Spune-i fiului tău că eu sunt departe, departe. Dacă mă iubeşte să vină în ţara Siu [1]. Îl voi aştepta pe Ciju-Tzi. Dacă nu, fie ca Ciju-Tzi s-o uite pe frumoasa sa.

– Când tânărul se întoarse de la câmp, văzu în locul tabloului numai cuiul. Fugi la maică-sa şi ea îi povesti despre ameninţarea călugărului.

Tânărul căzu la grea întristare. Întins în pat, zăcu acolo până a doua zi, când în zori nemaiputându-se ridica, îşi dădu seama că o boală grea intrase în trupul său.

Câţi doctori n-au chemat! Câte leacuri nu i-au dat! Toate, în zadar. Pe zi ce trecea tânărului i se făcea mai rău şi mama vedea că nu mai are multe zile. Se aşeză la căpătâiul lui şi începu să plângă.

– Ciju-Tzi, Ciju-Tzi, singurul meu fiu, mama niciodată nu s-a împotrivit nici unei dorinţe de ale tale. Fie aşa cum doreşti. Văd că tu mori din dragoste.

– Mamă, nu tăgăduiesc acest lucru, şi poate dacă aş mai vedea-o o dată mi-ar trece.

– Vai nouă, Ciju-Tzi, vai nouă!

Acum mama şi-a dat seama că nu trebuia să dea tabloul călugărului.

– Ascultă, băiatule, la ce am să-ţi spun. Când am luat tabloul de pe perete, l-am învelit şi m-am dus să-l dau călugărului, s-a auzit un oftat greu şi femeia cu lacrimi în ochi m-a rugat: «Spune-i fiului tău că eu sunt departe, departe. Dacă mă iubeşte, mai spune-i să vină în ţara Siu

[1] Siu, ţara din apus. În folclorul chinezesc, apusul se consideră de obicei locul unde se află fiinţe fermecate, vrăjitoare.

şi eu îl voi aştepta pe Ciju-Tzi». N-am vrut să-ţi spun cele zise de ea la plecare, mă gândeam că tu o vei uita, dar se vede că nu poţi. Eu nu ştiu unde se găseşte ţara Siu, iar tu eşti bolnav.

În inima lui Ciju-Tzi a licărit o speranţă. Cu fiecare zi ce trecea se simţea tot mai bine. Mama i-a pus într-o pungă toţi banii pe care îi primiseră din vânzarea mătăsii şi a atlasului. Ciju-Tzi s-a dus spre poartă, a încălecat, a luat punga de bani, şi-a luat rămas bun şi a dispărut spre apus.

Au trecut multe zile, nu se ştie câte, argintul care era în săculeţ s-a dus pe mâncare şi pe dormit, calul de mult a fost vândut, iar Ciju-Tzi era încă departe de ţara Siu. Lui nu i-a rămas nimic altceva decât să se apuce de lucru, să câştige bani ca să-şi continue drumul. Au mai trecut încă multe zile, iar tânărul mergea, tot mergea înainte. Numai speranţa de a o vedea pe iubita sa îl mai ţinea în viaţă. Satele se întâlneau rar şi Ciju-Tzi nu rareori a trebuit să înnopteze în câmp. Odată a mers o zi întreagă şi nu a văzut nici un sat. Ceasuri întregi n-a pus nimic în gură. Obosit, însetat şi flămând a înnoptat sub cerul liber. Când s-a trezit a doua zi de dimineaţă, parcă o baltă s-ar fi arătat în apropiere. Bucurându-se, Ciju-Tzi a dat fuga spre ea, dar acolo nu mai era strop de apă – balta secase de mult.

S-a învârtit tânărul şi deodată a văzut o adâncitură, iar în fundul ei puţină apă. S-a aplecat, s-a aşezat rezemându-se pe coate şi se pregătea să soarbă apa, când deodată a văzut un peştişor mic şi negru.

Ciju-Tzi s-a uitat la el şi a grăit:

– Peştişorule, peştişorule! Dacă voi sorbi această picătură de apă nu vei mai trăi nici un ceas, iar dacă n-o voi sorbi-o, atunci voi muri eu de sete. Şi tot el adăugă: Dacă nu voi bea-o acuma, oricum, peste o zi, două, apa va seca singură şi tu vei muri. Ce să fac?

Mult a stat tânărul şi s-a gândit ce să facă. În sfârşit, a luat batista, a băgat-o în apă, a înfăşurat în ea peştişorul, a băut ce a mai rămas pe fund, şi din nou a pornit pe drumul său spre apus. Soarele apunea. Dintr-odată, în drumul lui Ciju-Tzi s-a ivit un râu mare, care-şi purta apele sale de la nord spre sud.

Era atât de adânc, încât oricât ar fi privit tânărul nu-i vedea fundul. Amărât s-a aşezat pe mal şi nu ştia ce să facă. Deodată Ciju-Tzi şi-a adus aminte de peştişor.

– Ce-o fi cu mine o fi, dar tu, peştişorule, înoată sănătos, şi i-a dat drumul în valuri.

Peştişorul numaidecât a dispărut sclipind la soare. Iar tânărul a privit din nou în dreapta şi în stânga şi i se părea că râul atinge cerul şi nu se mai sfârşeşte.

Nicăieri nu se vedea o barcă, nicăieri. Cum să facă să ajungă pe celălalt mal? Oare nu-i era dat să-şi mai vadă vreodată iubita? Cu capul plecat mergea în neştire.

– Ciju-Tzi! îl strigă un glas. Tânărul privi în jur, dar nu văzu pe nimeni. Probabil că i se păruse. Cine ar fi putut să-l cheme aici?

– Ciju-Tzi, Ciju-Tzi, stai un pic, din nou se auzi acelaşi glas. Şi, când se uită, văzu un tânăr înalt în straie negre.

– Tu vrei să ajungi pe celălalt mal? întrebă el.

– Trebuie, dar nu ştiu cum, răspunse Ciju-Tzi.

– De acest necaz pot să te scap eu. Vom construi imediat un pod, mormăi tânărul în negru.

Şi cu aceste cuvinte rupse un beţişor şi îl aruncă în râu. În aceeaşi clipă, beţişorul se transformă într-un pod mic. Ciju-Tzi se bucură într-atât, încât uită să-i mulţumească străinului. Fugi pe pod, iar când păşi dincolo, nici podul şi nici tânărul nu mai erau. Numai peştişorul cel mic şi negru clipocea vesel apa. Ciju-Tzi plecă mai departe. Urcă în vârful unui munte şi văzu jos în vale un sătuc. La marginea dinspre miazănoapte a sătucului se înălţa o casă cu două etaje, iar în poartă stătea un bătrân. Soarele se lăsase aproape cu totul spre apus şi Ciju-Tzi se îndreptă spre casa aceea, să ceară găzduire pentru noapte.

Bătrânul bombăni multă vreme, dar îl primi. Pereţii camerei în care intrară erau acoperiţi cu hârtie luminoasă, încolo, numai un pat şi un scăunel.

– Culcă-te şi dormi, dar fii atent să nu atingi nimic din cameră, i-a spus bătrânul înainte de plecare.

Ciju-Tzi se culcă şi începu să se gândească: „În cameră nu este nimic. Ce aş putea să ating eu aici? Cuvintele bătrânului l-au neliniştit. Se răsucea de pe o parte pe alta, şi nicicum nu putea să doarmă. Fără să vrea, atinse cu mâna peretele şi deodată inima îi tresări. Sub hârtie se ascundea o uşă mică. Rupse învelişul de hârtie şi în cameră intră lumina lunii. Ciju-Tzi deschise uşiţa cu grijă şi ieşi în grădină. O cărare dreaptă ducea spre un pavilion în care strălucea o lumină. În pragul pavilionului apăru o femeie. La lumina argintie a lunii a reuşit să-i

vadă faţa. Era frumoasa lui, aceea care în fiecare seară cobora din tablou, aceea pe care el o căutase atât de mult.

– Tu? a strigat tânărul.

Dar femeia i-a făcut semn să tacă, după aceea s-a apropiat de Ciju-Tzi şi i-a spus în şoaptă:

– Aici este ţara Siu. Ştiam că o să mă găseşti. Acum să fugim! Am reuşit să pun mâna pe paloşul fermecat al bătrânului.

Apoi, femeia îşi rupse o bucată din poalele rochiei şi îl puse pe Ciju-Tzi să se aşeze. Ţesătura se prefăcu pe loc într-un nor care ridicându-se tot mai sus şi mai sus plutea în cer. Ciju-Tzi se simţea ca şi cum l-ar fi purtat cineva în litieră. Deodată femeia, aplecându-se spre tânăr, îi spuse:

– Bătrânul vine în goană după noi, dar să nu-ţi fie frică. Închide ochii şi nu privi înapoi până când nu-ţi voi spune eu. Mă voi răfui singură cu el.

Spunând acestea, scoase paloşul fermecat şi Ciju-Tzi auzi în spatele său urletul furtunii, şuierul vântului şi zbucnetul vulcanilor. Iar după aceea un strigăt groaznic a cutremurat cerul şi pământul. Când strigătul s-a stins, femeia i-a spus lui Ciju-Tzi să deschidă ochii. Nici nu ştiu cum, dar el împreună cu frumoasa femeie erau pe pământ, iar alături de ei zăcea un vârcolac mare cu capul tăiat.

Şi astfel puterile întunericului n-au putut să zădărnicească iubirea lui Ciju-Tzi şi a frumoasei femei din tabloul fermecat.

Povestea celor doi fraţi gemeni, născuţi din peştele albastru

ÎNTR-O zi de vară, pe malul unei ape, un pescar stătea trist şi privea cu jale la pluta de la undiţă, care rămânea nemişcată de ceasuri întregi, semn că nici un peşte nu se gândea să i se agaţe în cârlig. „Tare sunt necăjit, cugeta el în sinea lui. Stau aici şi vreau să prind peşte, când toţi pescarii mi-au spus că peştele a plecat din apele noastre de peste o lună de zile, nu se ştie din ce motive. Uite, aşa stau aici şi aştept să vină un peşte, precum nevastă-mea aşteaptă un copil. Dar cum, cu toate rugăciunile încă n-a reuşit să aibă un copil, aşa şi eu, cu toată răbdarea de care dau dovadă, nici un peşte nu vrea să ajungă la mine în tigaie. Ei, dar ce-i asta? Uite că dopul se scufundă. Care o fi şi peştele acela chior care a dat peste cârligul undiţei mele?“

Într-adevăr, deşi nu-i venea să-şi creadă ochilor, de undiţă se prinsese un peşte neobişnuit, mare şi albastru. Dar ceea ce era şi mai ciudat abia de acum încolo începea. Nici n-a apucat omul nostru să scoată peştele din apă, că acesta şi începu a grăi cu limbă omenească, aşa cum vorbesc eu cu voi, bunăoară. Toţi ştim că peştele este mut şi că nu poate scoate nici măcar un oftat. Dacă aţi auzit un peşte cântând ca o privighetoare, de exemplu,

sau ca o mierlă, aţi rămâne, fără îndoială, cu gura căscată. Dar dacă l-aţi auzi vorbind omeneşte? Aşa că vă puteţi închipui mirarea omului când peştele i s-a adresat în cea mai corectă franţuzească:

– Pescarule, pescarule, ştiu că eşti necăjit şi că un peşte fript ţi-ar prinde tare bine, dar eu te rog să nu mă mănânci, ci să mă arunci din nou în apă, că ţi-oi fi şi eu de ajutor cu ceva. Încă nu mi-am făcut testamentul şi urmaşii mei or să se omoare când va fi vorba să-şi împartă moştenirea. Dacă mă arunci din nou în apă o să te ajut să prinzi douăzeci de păstrăvi.

Omul nostru, pe jumătate înnebunit de o întâmplare atât de straşnică, îl aruncă pe peştele cel albastru în apă şi acesta, ieşind pentru o clipă la suprafaţă, îi spuse:

– Du-te la podul cel de lemn de lângă pădurice şi aruncă acolo undiţa. Eu am să alung păstrăvii înspre pod şi vei putea să-i prinzi.

Omul se duse după cum îi spusese peştele şi de douăzeci de ori a aruncat undiţa, prinzând de fiecare dată câte un păstrăv mare şi frumos. Apoi şi peştele cel albastru scoase capul din apă şi-i spuse:

– Acum, pescarule, du-te acasă şi să mai vii aici când vei termina de mâncat păstrăvii prinşi astăzi.

Omul s-a dus fericit la casa lui, sigur că de acum încolo, peştele cel albastru va avea grijă de el. Însă nevestei nu i-a spus nimic, de teamă că n-o să-l creadă. De altfel, nici nu era de crezut. După trei zile, când a gătit toţi păstrăvii, a pornit-o iar cu undiţa la pescuit, sigur că de data asta nu va avea mult de aşteptat. Într-adevăr,

de-abia a aruncat undiţa în apă, că dopul de plută s-a şi dus la fund, semn-că-ceva se prinsese în cârlig.

Când a tras undiţa afară, ce să vadă? Nici nu-i venea să-şi creadă ochilor: peştele cel albastru se prinsese din nou în undiţă. Sigur că pescarul s-a grăbit să-l dezgaţe din cârlig ca să-l arunce din nou în apă când, peştele îi vorbi:

– De data aceasta, pescarule, nu mai este nevoie să mă arunci înapoi în apă, fiindcă mi-am făcut testamentul aşa cum trebuie. Acum poţi să mă duci acasă la nevasta ta să mă gătească. Numai ascultă bine ce ţi-oi spune şi aşa să faci. De acum încolo nu vei mai duce grija zilei de mâine, căci la podul de care ţi-am vorbit vei prinde mereu peştele de care vei avea nevoie. Eu însă îţi aduc o bucurie mai mare. Când vei ajunge acasă, să-i spui nevestei tale să mă fiarbă în vin roşu şi apoi să mă împarţi aşa: capul meu să-l dai să-l mănânce iapa ta cea bălană, coada s-o dai căţelei care îţi este atât de credincioasă, iar restul să mănânce nevastă-ta.

Pescarul, care nu prea se îndura să facă rău peştelui albastru, care îl dăruise cu atâta bine, nu avu încotro şi făcu, în cele din urmă, ceea ce i se spusese. Dar nici de data asta nu-i destăinui nimic nevestei. N-a trecut multă vreme şi, atât căţeaua, cât şi iapa şi nevasta au rămas grele. La sorocul potrivit, născură, pe rând, căţeaua, doi căţeluşi de toată frumuseţea, femeia, doi gemeni rotunzi ca două ulcioare de lapte şi veseli ca două vrăbii, iar iapa, doi mânji aprigi şi ţintaţi în frunte. Pe cei doi băieţi i-au botezat, pe unul, Bernadet şi pe celălalt, Beltramet.

Bucuria părinţilor era aşa de mare, încât nici nu şi-au dat seama cum au trecut anii şi când le-au crescut copiii,

mai ales că acum nu mai aveau grija zilei de mâine, căci pescarul prindea peşte cât îi trebuia, ba chiar şi mai mult. Dar, pe măsură ce copiii creşteau, părinţii vedeau că cei doi nu se asemănau deloc. În timp ce Bernadet era acum visător şi gălăgios, acum imprudent şi generos, Beltramet era calm, vesel, cumpătat şi prietenos. Cei doi fii se înţelegeau de minune şi, în curând, au ajuns să fie cunoscuţi la şapte poşte depărtare şi ei, şi câinii, şi caii lor. Creşteau văzând cu ochii şi părinţii erau în al nouălea cer de fericire.

Ei, dar toate bucuriile sunt scurte şi vine o zi în care veselia se preface în amărăciune şi iarăşi vine o zi în care, la rândul ei, şi amărăciunea se va preface în bucurie. Aşa şi în cazul pescarului şi al nevestei lui. Când băieţii au împlinit douăzeci de ani, s-au dus la părinţii lor şi le-au spus:

– Dragă mamă şi dragă tată, vă mulţumim din inimă că ne-aţi îngrijit până acum, dar a sosit vremea să ne facem singuri un rost pe lume. Noi ne-am hotărât să plecăm de acasă şi să ne căutăm norocul, pe unde o fi el, şi, dacă îl vom afla, ne vom întoarce să vă facem şi vouă parte.

Tatăl n-a zis nimic, pasămite, el totdeauna se temuse, căci ştia bine că cei doi flăcăi erau născuţi dintr-un peşte năzdrăvan. Dar mama, care nu bănuia nimic, a plâns şi s-a dat de ceasul morţii, doar-doar i-o face pe flăcăi să se lase de gândul plecării, dar toate lacrimile au fost în vânt. În cele din urmă, nici mama n-a mai avut ce face şi le-a dat binecuvântarea, iar cei doi fraţi, încălecând pe caii lor, şi-au fluierat câinii şi sărutând mâna părinţilor, au plecat în lume. Au mers ei ce au mers şi au ajuns la o răspântie de drum.

– Frate dragă, zise Bernadet, aici să ne despărţim! Tu vei lua drumul care duce la răsărit, iar eu pe cel care duce la apus. Fiecare din noi îşi va căuta norocul pe drumul lui, iar după şase luni ne vom întâlni din nou aici. Când vei ajunge în locul în care ne despărţim şi dacă eu nu voi fi venit, să loveşti cu sabia în această piatră şi dacă va curge sânge, să ştii că mi s-a întâmplat ceva rău şi să porneşti în căutarea mea.

– Frate dragă, zise şi Beltramet, eu cred că e mai bine să ne continuăm călătoria împreună, căci unde-s doi puterea este mai mare şi sorţii de izbândă înzeciţi. Dacă vom fi împreună, te asigur că nu ţi se va întâmpla nimic rău.

Dar Bernadet era neînduplecat şi nici nu voia să audă. Aşa că, în cele din urmă, cei doi fraţi s-au îmbrăţişat cu ochii plini de lacrimi şi încălecând pe caii lor au pornit-o pe drumurile alese, unul mergând spre apus, iar celălalt spre răsărit.

După mai multe zile de călărie printr-un pustiu uscat, Bernadet ajunse într-un oraş mare şi frumos. Dar peste întregul oraş plutea un aer de tristeţe nemaipomenit. Oamenii stăteau înlemniţi lângă o clopotniţă, iar clopotele sunau a jale, dangătul lor picurând tristeţea picătură cu picătură în inimile oamenilor. Bernadet coborî de pe cal şi se apropie de mulţimea întristată.

– Oameni buni, dar ce s-a întâmplat de sunteţi atât de amărâţi? Poate vă pot fi şi eu de folos cu ceva.

– Cum, tinere, îi răspunseră ei cu mirare, numai tu eşti străin de ceea ce se întâmplă aici şi de nemăsurata noastră durere. Locurile noastre sunt bântuite de o fiară cu şapte

capete şi cu paisprezece coarne, căreia trebuie să-i dăm, în fiecare an, ca tribut, pe cea mai frumoasă fată din oraş. Şi asta se petrece de ani şi ani. Acum este rândul fetei a cărei frumuseţe nu poate fi descrisă, iar jalea părinţilor, ca şi a noastră, nu poate fi cuprinsă în vorbe.

– Opriţi-vă şi nu mai plângeţi, voi care, de ani de zile, nu mai ştiţi să râdeţi! Eu am să vă scap de fiara cea cu şapte capete.

Într-o clipă fu înconjurat de cei ce plângeau. Unii îi sărutau mâinile crezând că el este cel care îi va mântui de pacostea ce căzuse peste ei; alţii îi spuneau să-şi vadă de drum, că mulţi voinici şi-au pierdut viaţa încercând să se lupte cu fiara. Ba erau unii care îşi băteau joc de el că e nebun şi că a venit să le tulbure jalea. Dar el scăpă din mijlocul lor şi, încălecând pe cal, îşi fluieră, ca de obicei, câinele şi întrebă unde stă balaurul. După ce află, plecă într-acolo. Merse el vreo câţiva kilometri pe o cărare îngustă, când văzu la marginea unei păduri o fată de o frumuseţe răpitoare, care era legată de un pin, îmbrăcată într-o rochie albă ca de mireasă şi cu toate podoabele pe ea. Când l-a văzut apropiindu-se, fata i-a strigat:

– Străine, caută-ţi de drum, căci din clipă în clipă trebuie să vină fiara cea cu şapte capete şi cu paisprezece coarne să mă mănânce şi dacă te găseşte pe aici, n-o să-ţi fie deloc bine.

– Preafrumoasă fată, îi răspunse Bernadet, eu pentru aceasta am şi venit, ca să te scap pe tine şi toată regiunea de fiara pe care-o voi ucide.

Fata nu mai avu timp să-i răspundă, căci în aceeaşi clipă se auzi un vuiet groaznic, de parcă s-ar fi cutremurat

pământul, florile se ofiliră ca arse şi, din fiecare trunchi de pin, răşina ţâşni ca nişte lacrimi. Apoi apăru fiara cea îngrozitoare, care înainta încet înspre prada ei. Flăcăul încălecă iute pe cal, îşi scoase sabia pe care o flutură în vânt şi strigă din toate puterile:

– Fiară blestemată, acum ţi-a sosit sfârşitul.

Apoi, adresându-se calului şi câinelui:

– Curaj, calul meu, iar tu, câinele meu, muşcă!

A început astfel lupta din care nu putea rămâne decât învingător sau mort. Fiara lupta din toate puterile dându-şi seama că Bernadet nu era un tânăr ca toţi cei pe care îi biruise până acum fără prea multă greutate. Bernadet, la rândul lui, se ferea de coarnele fiarei folosind iuţeala calului, iar câinele lătra şi muşca zăpăcind fiara. Ceasuri de-a rândul se luptă Bernadet şi, treptat-treptat, simţea cum fiara îşi pierdea forţele în urma rănilor pe care i le făcea ascuţişul săbiei sale. Când soarele a început să coboare după deal, forţa fiarei s-a scurs ca o apă din trupul ei uriaş şi flăcăul i-a dat ultima lovitură, care i-a curmat viaţa. Bernadet a sărit de pe cal, s-a apropiat de fată şi, tăind funiile cu care fusese legată, a suit-o pe calul său şi a pornit cu ea spre casă. Dar înainte de a pleca, flăcăul a tăiat cele şapte limbi ale fiarei, pe care le-a pus într-o batistă.

Când părinţii fetei şi toţi ceilalţi i-au văzut intrând pe porţile oraşului cu fata vie şi nevătămată şi când au aflat că de acum înainte nu mai au a se teme de fiară, i-a cuprins o bucurie fără margini şi nu mai ştiau cum să-i mulţumească flăcăului. Tatăl fetei veni la el şi îl întrebă:

– Oare cu ce aş putea să-ţi plătesc binele pe care mi l-ai făcut, flăcăule?

– Nu există decât o singură răsplată pentru asta, îi răspunse Bernadet. Să mi-o dai de nevastă pe fata ta pe care am scăpat-o de la pieire, dacă şi ea vrea.

Fata îşi plecă ochii în pământ, în semn de încuviinţare, căci care fată nu şi-ar fi dorit un astfel de soţ? Ce să mai lungim vorba, căci vorba lungă e numai sărăcie, nunta s-a făcut, petrecerea a durat cinci zile şi cinci nopţi, aşa cum se şi cuvenea şi flăcăul a rămas în casa socrilor săi.

La câteva zile după nuntă, Bernadet a plecat călare să se plimbe, ca să mai cunoască şi el împrejurimile unde va trăi de acum înainte. A luat-o şi pe frumoasa lui nevastă pe crupa calului şi, bineînţeles, câinele, care nu se despărţea niciodată de stăpânul său. În drum, trecură pe lângă o casă ciudată, fără ferestre, cu pereţii groşi şi în jurul căreia iarba era uscată, de parcă ar fi pârjolit-o un foc.

– Vreau să intru în casa aceasta, zise Bernadet şi sări din şa. Sunt curios să văd ce este în ea. E tare ciudată.

– Dragă bărbate, îi spuse nevasta, ştiu că eşti un viteaz, dar te-aş sfătui să nu încerci să lămureşti misterul casei. Am o presimţire rea. Nu se ştie de unde a răsărit casa şi niciodată nu am auzit vorbindu-se despre asta decât cu groază. Se spune că este bântuită de duhuri rele şi cei care au îndrăznit să intre în ea nu s-au mai întors şi nimeni nu a mai auzit de ei.

Tânărul nu voia să-şi supere nevasta arătându-i că el nu crede în astfel de poveşti şi nici s-o sperie că ar fi hotărât să lămurească taina casei şi a tuturor celor ce au dispărut

în ea. El se prefăcu ascultător, continuându-şi plimbarea. Dar ziua următoare se sculă dis-de-dimineaţă, încălecă pe cal şi o porni în galop spre casa cu povestea. Când ajunse acolo, descălecă şi bătând la uşă strigă cu voce tare:

– Hei, e cineva aici? Se poate intra?

– Vezi-ţi de drum, sărmane om, îi răspunse o voce lugubră. Uşa aceasta este din inimă de stejar şi clanţa din oţelul cel mai tare.

– Deschide, vreau să intru!

– Dacă nu te temi, smulge-ţi un fir de păr din cap, bagă-l pe broasca uşii şi ea se va deschide.

Tânărul făcu întocmai şi, îndată, uşa prinse să se învârtească în balamalele ei vechi cu un scârţâit înfiorător. Câinele începu să latre ca şi cum ar fi vrut să-i spună stăpânului său să nu intre. Dar Bernadet nici nu voi să-l audă şi, ţinându-şi calul de dârlogi, păşi pragul casei. În aceeaşi clipă, calul şi câinele dispărură înghiţiţi de pământul care se deschisese sub ei, aşa că flăcăul nostru se găsi singur în bezna încăperii. În urma lui, uşa se închise cu zgomot şi un râs înfiorător răsună în întuneric. Bernadet dispăruse.

Afară, soarele continua să lumineze lumea ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar pentru tânăra soţie scăpată de la moarte de către un tânăr frumos, care nu i-a fost soţ decât câteva zile, nu mai exista nici lumină, nici fericire. S-au scurs, la început, zile în care speranţa încă mai bătea din aripi, apoi luni, în care nădejdea se zbătea în agonie. În cele din urmă, orice nădejde se stinse şi soţia se îmbrăcă în negru, ascunzându-şi faţa frumoasă şi părul negru sub

un văl negru şi gros. Nimeni nu putea s-o mai vadă, fiindcă ea stătea numai în odaia ei şi nu ieşea decât noaptea.

În acest timp, Beltramet a călătorit fără nici un necaz, a văzut multe lucruri şi a tras multe învăţături. Când s-au împlinit cele şase luni, el a venit la locul hotărât şi a descălecat şi s-a aşezat la umbră aşteptându-şi fratele. Era neliniştit în legătură cu fratele său. Ce s-o fi întâmplat cu el? Câinele începuse să se învârtească ameninţător în jurul pietrei, mârâind, ca şi cum ar fi vrut să-i spună ceva.

– Ei, bine, căţeluşule, ce se întâmplă?

Animalul începu să latre încetişor şi jalnic, trăgându-şi stăpânul de mânecă şi încercând să-i scoată sabia din teacă.

– Da, am înţeles ce vrei, îi spuse Beltramet şi un fior de gheaţă îi trecu prin inimă.

Şovăind o secundă, el apucă sabia şi dădu o lovitură în piatra despre care îi spusese fratele său. În clipa următoare o dâră de sânge începu să curgă din locul în care lovise stânca şi sărmanul Beltramet îngălbeni. Inima i se strânse în piept şi, încălecând fără nici o ezitare pe cal, o porni pe drumul pe care, cu şase luni mai înainte, o pornise fratele său. Când ajunse în oraşul în care s-au petrecut faptele despre care am povestit, copiii se jucau pe străzi şi văzându-l au început să strige plini de bucurie:

– Bernadet, a venit Bernadet, să ne trăieşti, Bernadet!

Am uitat să vă spun că cei doi fraţi semănau aşa de bine unul cu altul, încât şi părinţii lor nu-i puteau recunoaşte şi, adeseori, îi spuneau lui Bernadet, Beltramet şi invers. Aşa că nu este de mirare că picii de pe stradă l-au confundat cu cel ce scăpase oraşul de fiara cea cu şapte

capete şi paisprezece coarne. Copiii i-au luat calul de dârlogi şi în urale l-au dus până la casa socrilor lui Bernadet. Beltramet şi-a dat seama că fratele său făcuse vreo ispravă mare de era aşa de iubit şi nu zise nimic, ci se lăsă dus încotro îl conduceau copiii, cu gândul că aşa, datorită încurcăturii, va afla mai uşor ceea ce trebuia să afle. Când l-a văzut negustorul, a alergat în întâmpinarea lui, strigând cât îl ţinea gura:

– Bernadet, pe unde mi-ai umblat, feciorule, că era să-mi moară fata de dorul tău!

Aşa a aflat Beltramet că fratele său se însurase şi că soţia îl aştepta cu jalea în suflet. Aceasta, auzind strigătele tatălui ei şi ale mulţimii care se adunase, a ieşit afară cu vălul tras peste faţa îndurerată. Când l-a văzut pe Beltramet, şi-a pus mâna pe inimă, gata să leşine şi a coborât în grabă scările ca să i se arunce la piept. În mijlocul bucuriei, Beltramet a fost condus în casă unde toţi au sărbătorit, în chiote şi cântece, reîntoarcerea celui mai viteaz dintre viteji. Nimeni din cei de faţă, nici măcar soţia, nu-şi dăduse seama că nu era Bernadet. El tăcea şi asculta sperând să prindă ceva în legătură cu cele întâmplate fratelui său.

– Dragul meu bărbat, după cum vezi, din dimineaţa în care ai plecat călare şi nu te-ai mai întors, am crezut că ai murit şi am îmbrăcat haina văduviei.

– Iubita mea, îi răspunse Beltramet, ai avut prea puţină încredere în vitejia soţului tău. Credeai că mă las ucis aşa de uşor?

– Ştii, eram absolut convinsă că te-ai dus în casa aceea blestemată. Cum nimeni din cei care au intrat acolo nu s-a mai întors, te-am socotit şi pe tine mort.

Acum Beltramet ştia exact ce se petrecuse cu fratele său şi că nu va mai afla nimic altceva, deoarece nici ei nu ştiau mai mult. Prefăcându-se că e obosit de drum, se sculă de la masă spunând tuturor că ar vrea să se culce.

– Draga mea, spuse el nevestei, mă duc să mă culc şi peste câteva ore, când mă voi fi odihnit, mai stăm de vorbă.

Toţi mesenii îl conduseră până la uşa odăii de culcare, apoi rămaseră să mai discute despre nesperata întoarcere a lui Bernadet. Este uşor de închipuit că lui Beltramet numai de somn nu-i ardea. Deschizând uşor fereastra, el sări în grădină şi de acolo la grajd, unde îi era calul. Câinele îl urmă fără să latre şi, în scurtă vreme, galopa pe drumul care ducea spre casa cu pricina. Când a văzut casa cea pustie, a simţit că-l furnică un fior prin şira spinării, dar era hotărât să înfrunte orice primejdii pentru a-şi salva fratele. Descălecând de pe cal s-a apropiat de uşă şi a întrebat, ca şi Bernadet:

– Hei, e cineva aici? Se poate intra?

– Vezi-ţi de drum, sărmane om. Uşa este din inimă de stejar, iar clanţele din oţelul cel mai tare.

– Deschide, vreau să intru!

– Dacă vrei să intri, smulge-ţi un fir de păr din cap şi vâră-l pe gaura cheii. Atunci uşa se va deschide.

Beltramet se gândi câteva secunde, apoi smulse un fir de păr din coama calului său şi-l vârî în broască. Uşa scârţâi înfiorător deschizându-se şi calul dispăru în pământul

care se despicase. Beltramet, care nu căzuse sub vrajă, deoarece nu băgase în broască un fir din capul lui, scoase sabia din teacă, sări peste pragul casei în întuneric şi strigă:

– Curaj, căţelul meu, muşcă şi sfâşie tot ce-ţi va cădea sub dinţi!

Câinele, prins de stăpân să n-alunece prin crăpătura pământului prin care dispăruse calul, se repezi lătrând şi muşcând întunericul. Se auzeau urlete şi gâfâituri şi Beltramet se simţi înconjurat de fiinţe misterioase pe care nu le vedea. Dar plin de curaj, izbea în dreapta şi în stânga, ajutat de câinele care muşca şi el fără milă. Încet-încet, întunericul începu să se risipească şi prin penumbra grea el zări forme ciudate şi vagi, care păreau că trec prin zid pentru a putea scăpa. Peretele din faţă aprinse brusc un fel de stea care sclipea în noapte ca un diamant fermecat luminându-l. Apoi lumina zilei pătrunse în odaie şi el văzu o încăpere mare şi goală în care se părea că nu locuise nimeni de multă vreme. Beltramet se aşeză obosit jos ca să mai respire, dar câinele începu să latre din răsputeri şi să râcâie cu ghearele duşumeaua de piatră. Tânărul pricepu că animalul îl îndemna să scoată plăcile de piatră şi aşa şi făcu. Îndată se deschise gura unei pivniţe din care răzbătea un miros de mucegai şi de aer închis. Din întunericul pivniţei răsună vocea fratelui său:

– Beltramet, în sfârşit, iată-te. Ştiam că, îndată ce vei vedea curgând sânge din piatră, vei porni în căutarea mea şi nu m-am înşelat.

După câteva minute, cei doi fraţi se îmbrăţişau afară, în lumina soarelui, iar în jurul casei blestemate, ca prin

farmec, iarba înverzise şi păsărelele începuseră să cânte. Bernadet nu se schimbase deloc şi nici nu-ţi venea să crezi că stătuse aproape şase luni într-o gropniţă fără soare şi fără aer. Încălecând pe cai, cei doi fraţi o porniră spre casă şi, pe la amiază, intrară în oraş. Lumea care îi întâlnea credea că s-a produs un miracol, căci era greu să-şi închipuie cineva că pot fi doi Bernadet pe lume. Când au ajuns acasă şi i-a văzut tânăra femeie, şi-a pus mâna pe inima şi aşa destul de greu încercată, şi a dat un ţipăt de au alergat toţi ai casei.

– Tată, mamă! Doi, am doi bărbaţi! Doamne, ce vrăjitorie mai e şi asta?

Tatăl, care tocmai intra pe uşă, rămase cu gura căscată, iar servitoarea a scăpat tot teancul de farfurii care s-au făcut zob. Cei doi tineri izbucniră în râs, când au văzut ce încurcătură şi spaimă a adus asemănarea lor.

– Eu sunt bărbatul tău, nu mă recunoşti? strigă Bernadet.

– Ba eu sunt, nu mă recunoşti? strigă şi Beltramet râzând.

Biata femeie nu mai ştia cum să scape din această încurcătură. Atunci Bernadet scoase din buzunar batista în care pusese cele şapte limbi ale fiarei şi i le arătă:

– Nici acum nu mă recunoşti?

– Bernadet, strigă ea şi i se aruncă de gât.

S-a liniştit femeia, apoi cei doi fraţi au povestit tuturor cele ce se petrecuseră de când au plecat de acasă şi toată lumea s-a bucurat. Beltramet a fost rugat să rămână cu ei, dar el le-a răspuns că îi este tare dor de părinţi, că ei or fi neliniştiţi şi că trebuie să meargă să le dea de ştire că amândoi sunt sănătoşi şi că trăiesc.

– Dar din când în când voi veni să vă văd, dragă frate şi dragă cumnată, iar după ce mă voi însura şi eu, am să vă poftesc pe la mine ca să păstrăm legătura de frăţie.

A doua zi, Beltramet a pornit spre casa părintească.

Povestea nu mai spune, dar se ştie că acolo pe unde umblase, întâlnise şi el o fată, tot aşa de bună şi de credincioasă ca a lui Bernadet şi că, după ce şi-a liniştit părinţii, s-a dus de a cerut-o de nevastă. Apoi a venit acasă şi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi, iar după ce au murit, au rămas copiii ca să-i pomenească şi aşa a ajuns povestea lor până la noi.

Lupta cu zâna

HENRIQUET păzea oile. Era un flăcău voinic şi frumos şi, măcar că era singur pe lume şi sărac, nu simţea povara acestei sărăcii, fiindcă, de când se ştia pe lume, locuise în casa lui moş Vincent, care avea multe calităţi, dintre care cea mai importantă era aceea că avea o fată, Colombe, pe care Henriquet o iubea şi ea răspundea cu toată inima acestei iubiri.În ziua aceea fusese cam neliniştit şi acum, când soarele apunea, parcă această nelinişte sporise şi mai mult. Seara se cobora peste mlaştina lângă care îşi oprise pentru o clipă oile şi Henriquet a fluierat la câine să se pregătească de plecare.

Deodată oile se grămădiră în jurul lui, ca şi cum ar fi simţit apropierea vreunei fiare, câinele începu să latre, din senin, a pustiu şi trestiile prinseră a foşni, deşi nici o

adiere de vânt nu trecea peste ape. Flăcăul privi în dreapta şi în stânga, cuprins şi el de o stare ciudată şi deodată văzu, de cealaltă parte a eleşteului, o formă albă care strălucea neobişnuit în lumina înserării. Era o femeie.

– Hei, femeie! strigă Henriquet, văzând-o că se îndreaptă spre el peste mlaştină. Opreşte-te, că te înghite mâlul!

Femeia se opri. Henriquet îşi puse repede cataligele ca să se ducă la ea s-o scoată din mocirlă. Când ajunse aproape, rămase cu gura căscată. În faţa lui se afla o fată de o rară frumuseţe, îmbrăcată în alb, cu picioarele goale şi care ţinea în mână un buchet de nuferi. Părul blond şi ondulat îi cădea pe spate până la şolduri, iar ochii ei verzi sclipeau într-un mod ciudat.

– Bună ziua, Henriquet, rosti ea cu o voce melodioasă.

– Bună seara, mormăi el încurcat, dar voind s-o corecteze.

– Iartă-mă, dar sunt aşa de fericită că te-am întâlnit, încât nici nu am băgat de seamă că, de fapt, se înserează.

Flăcăul era uluit şi nu mai ştia ce să spună şi ce să facă. Nu înţelegea mai ales de unde ştia ea cum îl cheamă. Nu erau mulţi tinerii care ar fi putut susţine, fără să mintă, că ei cunosc pe toţi din satele din jur, aşa cum putea susţine Henriquet. Şi totuşi această fată îi era complet necunoscută, mai ales că în toată Gasconia nu exista o fată care să aibă părul blond ca ea. Ba mai mult, care fată din Gasconia ar fi îndrăznit să-şi piardă vremea culegând nuferi, îmbrăcată într-o rochie albă?

– Cine eşti? reuşi el în cele din urmă să îngaime.

– Logodnica ta.

Henriquet se pierdu de tot şi abia reuşi să răspundă:

– Dar eu am altă logodnică în sat, pe Colombe.

Fata izbucni într-un hohot de râs cristalin.

– Te-ai făcut roşu ca racul. Aşa se răspunde unei fete care îţi face curte? Ar fi trebuit să mă supăr şi să te las aici cu oile şi câinii tăi. Dar ai mare noroc că eşti aşa de frumos. Altfel... Ei, dar acum pleacă şi dacă vrei să mă mai vezi, vino mâine seară şi poimâine seară şi în fiecare seară aici, pe malul heleşteului, tot pe la apusul soarelui, ca astăzi, şi eu voi apărea.

Apoi fata se întoarse, făcu un semn cu mâna şi izbucni în acelaşi hohot cristalin de râs:

– Pe mâine, dragule!

Henriquet era cât pe-aci să cadă jos de mirare când o văzu că păşeşte peste apa heleşteului, de parcă ar fi călcat pe un covor, fără să se scufunde. În clipa următoare, ea dispăru de parcă s-ar fi topit în văzduh.

– Dumnezeule, era o zână, strigă în gura mare Henriquet, de se sperie el singur de sunetul vocii lui.

Îngrozit de ceea ce i se întâmplase şi-adună în grabă turma şi o porni întins spre sat. Întârziase mult şi, când ajunse acasă, masa era pusă, iar stăpânii îl aşteptau puţin miraţi, ştiindu-l un băiat care nu întârzie niciodată. De altfel, Henriquet era ca şi copilul lor şi îl socoteau ca şi logodit cu Colombe. Seara când se adunau toţi la masă, se simţeau strâns uniţi ca o singură familie şi de aceea mesele lor erau pline de veselie. De astă dată, când Henriquet s-a aşezat la masă, parcă, odată cu el ar fi coborât de undeva de sus un aer îngheţat. Degeaba făcea moş

Vincent tot felul de glume. Henriquet nu răspundea nimic, stătea încruntat şi din când în când mişca buzele de parcă ar fi vorbit cu cineva nevăzut. Colombe, cu inima ei de fată îndrăgostită, şi-a dat seama că s-a petrecut ceva neobişnuit cu logodnicul ei.

După masă, cei doi logodnici obişnuiau să se plimbe sub clarul de lună, mână în mână, fericiţi de parcă toată lumea ar fi fost a lor. De astă dată însă, Henriquet se sculă întunecat la faţă, mulţumi pentru masă şi spuse că nu se simte prea bine, că e obosit şi că ar vrea să se culce. Spuse frumos: „Mulţumesc pentru masă" şi o porni spre odaia lui. Aici se trânti îmbrăcat în pat şi se prefăcu că doarme pentru ca să fie lăsat în pace de cei ai casei.

Mama Colombei a observat totul, dar înţelegând lucrurile greşit, îşi spuse în sinea ei că cei doi logodnici s-au certat şi i se adresă lui moş Vincent:

– Porumbeii noştri s-au certat şi stau acum bosumflaţi. Dar ştim noi că asta n-o să dureze multe ceasuri, aşa că, în curând, iar o să-i auzim gângurind.

A doua zi dimineaţa, ca de obicei, Henriquet şi-a scos turma de oi din obor şi a pornit cu ele să le pască. Colombe, căreia inima îi spunea fără greş că se întâmpla ceva cu iubitul ei şi că dacă nu are grijă de el îl va pierde, a stat toată ziua în cumpănă. Spre seară, când nu mai era mult până la apusul soarelui, ea s-a dus la mama ei şi i-a spus:

– Nu ştiu ce s-o fi întâmplat, dar văd că s-a terminat piperul din cutie. L-ai dat cuiva sau l-o fi răsturnat pisica? Am să mă duc până la Bernarda să cer câteva boabe împrumut până mâine, când om cumpăra de la băcănie şi pentru noi şi pentru ea.

– O, draga mamei, mă mir. Eu ştiam că avem piper destul, dar, cum zici, s-ar putea să-l fi răsturnat pisica, însă n-are rost să te duci până la Bernarda, când la doi paşi stă verişoara ta, Jeana, de la care ai putea împrumuta.

– Nu cred că Jeana are piper, că am auzit-o spunând că trebuie să meargă la băcănie după mirodenii. Şi apoi, Bernarda îşi cumpără piperul de la oraş şi de aceea are gustul cel mai bun.

Rostind aceste cuvinte, Colombe se încruntă şi, fără să mai aştepte răspunsul mamei, plecă. Dacă mama ei ar fi urmărit-o, ar fi rămas foarte surprinsă văzând că, în loc să meargă spre Bernarda, Colombe străbate în fugă uliţele satului şi se îndreaptă spre pădurea dincolo de care se găsea eleşteul. Ea ştia că seara Henriquet se oprea aici să-şi adape oile, înainte de a o porni spre casă. La marginea pădurii se opri şi, fără să fie observată, privi spre locul unde ar fi trebuit să fie flăcăul. Într-adevăr, îl văzu acolo cu turma lui de oi. Stătea în picioare şi privea pierdut spre o tânără fată îmbrăcată în alb şi cu păr blond care-i cădea în valuri pe spate. Fata îi vorbea şi glasul ei suna ca o muzică cerească:

– Bine ai făcut că ai venit, Henriquet, dragul meu. Mă bucur, căci şi eu te iubesc. Scumpule, tu duci o viaţă plină de mizerie. Părăseşte-ţi satul şi turma, lasă-ţi viaţa pe care o duci şi vino cu mine. Împreună vom fi fericiţi şi nu-ţi vei mai aduce aminte de nimic, nici cine eşti, nici de unde vii, nici ce ai lăsat în urma ta.

O linişte grea ca de plumb se lăsase peste toată întinderea, încât puteai auzi cum zvâcneşte seva în arborii pădurii. Oile stăteau ca de piatră şi Henriquet încreme-

nise, sprijinit în ciomagul lui. Numai Colombe simţea cum creşte în ea o furie oarbă, nestăvilită, împotriva acestei fiinţe din altă lume care venise să-i strice viaţa frumoasă cu Henriquet, încă înainte de a o fi început. Nemaiştiind ce face, ea luă o piatră şi o aruncă cu toată furia în zână. Cum distanţa era foarte mare, piatra căzu în apă cu un zgomot asurzitor, rupând vraja acelei clipe blestemate. Henriquet tresări de parcă ar fi fost trezit dintr-un somn adânc şi fără să spună nimic sau să caute să afle cine a aruncat piatra, se întoarse la turma lui. Colombe o luă la fugă spre casă, prin pădure, fără să se arate lui Henriquet şi fără ca cineva să ştie unde a fost şi de ce. Numai zâna, săltând din frunză de nufăr în frunză de nufăr, se îndepărtă strigând înadins mai tare, ca să o audă Colombe:

– Pe mâine, scumpul meu Henriquet, pe mâine. Eşti cel mai frumos dintre toţi tinerii de pe aici şi trebuie să ai o viaţă demnă de tine, nu să îmbătrâneşti păzind o nenorocită de turmă de oi.

Colombe a auzit aceste ultime cuvinte pline de răutate ale zânei şi în mintea ei a şi început să urzească un plan straşnic de curajos. Ea înţelegea că, pentru un tânăr, era foarte greu să reziste vrăjilor unei zâne şi de aceea s-a hotărât să lupte ea pentru Henriquet şi pentru fericirea lor. A doua zi, ea spuse mamei sale:

– Dacă astăzi faci în aşa fel încât să-l trimiţi pe Henriquet la târg ca eu să mă pot duce cu oile la păscut, ne scapi pe amândoi de la pieire.

Mama tresări.

– Ce, ai înnebunit? Spune-mi ce s-a întâmplat!

Fata însă o ţinea una şi bună:

– Nu pot să-ţi spun nimic acum, decât doar atât: ori mă ajuţi aşa cum te-am rugat, ori mor şi eu, şi el.

Văzând că n-o poate scoate la cap cu fata, mama se duse la bărbatul ei şi îi spuse:

– Ascultă, Vincent, la ce îţi spun şi nu mă întreba nimic. Îndată să-l trimiţi pe Henriquet la târg să ne cumpere o capră cu lapte.

Omul o privi cu ochii holbaţi de parcă atunci o vedea pentru prima oară:

– Dar bine, femeie, tu nu mai ştii ce vorbeşti? Abia ieri m-ai făcut cu ou şi cu oţet că am vrut să cumpăr capra de la vecinul nostru Sebastien şi acum vrei să trimiţi flăcăul la târg după capră? Păi, nu-i mai bine să trec drumul la vecin şi să-i spun că m-am hotărât să cumpăr capra de la el, mai ales că este o capră pe care o cunoaştem, ştim cât lapte dă, ce metehne are, şi aşa mai departe. Zău că nu mai înţeleg nimic.

– Nici nu trebuie să înţelegi, bărbate. Eu atâta îţi spun: trimite flăcăul şi gata. Restul îl vei înţelege mai târziu.

Cum putea, biata femeie, să-i spună bărbatului ei ceea ce nici ea nu ştia, de fapt? Săracul moş Vincent nu avu încotro şi îl chemă pe Henriquet:

– Dragă băiete, de ce, nu ţi-oi putea spune, dar trebuie să pleci chiar acum la târg ca să cumperi o capră cu lapte.

Henriquet nu întrebă nimic. Era încă zăpăcit de întâmplările neaşteptate din viaţa lui, aşa că luă banii, traista cu mâncare pe care Colombe o şi pregătise şi o porni tăcut la drum. Dar înainte de a pleca, se apropie de

Colombe şi cu o voce plină de spaimă îi ceru să nu se ducă la heleşteu cu turma. El se temea ca să n-o vrăjească zâna, pentru a-i face rău. Colombe îl privi cruciş şi-i răspunse puţin peste umăr:

– Lasă, Henriquet, mergi în treaba ta şi nu-mi purta mie de grijă. Mă descurc eu mai bine decât tine. Dar pentru că ţii atât de mult, n-am să mă apropii de heleşteu.

De-abia a ieşit flăcăul pe poartă şi Colombe o şi porni întins spre locul cu pricina. Toată ziua i-a trecut într-o aşteptare încordată. Seara s-a apropiat de heleşteu şi a aşteptat. Deodată oile se grămădiră una în alta, câinele începu să urle a pustiu şi o spaimă rece o cuprinse pe fată, de simţea că i se zburleşte părul pe cap. Pe faţa apei apăru zâna cea albă, plutind ca un vis, apropiindu-se de turmă. A fost foarte surprinsă când a văzut turma singură şi pe Henriquet nicăieri. S-a uitat în dreapta şi în stânga sperând să apară, dar nimic. Pasămite, Colombe avusese grijă să se ascundă în tufiş, ca zâna să n-o vadă. Acolo, între trestii, ea îşi aranjă lucrurile pe care le pregătise în taină, încă de acasă. Era vorba de o frânghie subţire, dar tare şi elastică, pe care o strânsese colac pe braţ şi tiptil-tiptil se apropie de zână, pe la spate, cuprinzând-o cu braţele cât putu de strâns. Înainte ca zâna să se dezmeticească, se trezi trântită pe nisip. Dar nici ea nu era o zână care se speria din te miri ce şi mai nimic, aşa că între cele două fete se încinse o luptă pe viaţă şi pe moarte, de nu mai puteai şti de partea cui va fi izbânda.

Colombe ştia foarte bine, din cele ce povesteau bătrânii, că puterea de vrajă a zânelor stă în priviri şi în

cuvintele lor frumoase. De altfel, ea însăşi îl văzuse pe Henriquet prins şi zăpăcit de vraja vorbelor zânei. De aceea se ferea din toate puterile de privirile ei, iar vorbele dulci n-o puteau atinge, căci prea era mare amărăciunea pe care i-o provocase ceea ce văzuse cu o seară mai înainte pe malul lacului. Lupta continua fără sorţi de izbândă nici dintr-o parte, nici dintr-alta. Zâna, văzând că prin vicleşug nu poate birui, se străduia să ajungă la lac, unde puterile ei ar fi crescut prin vraja lacului. Dar Colombe o ştia şi pe asta, tot din bătrâni, şi o ţintui în nisip şi nu-i dădu voie să facă nici un pas. În cele din urmă, zâna fu înfrântă. Se vede că dragostea şi desperarea îţi dau puteri nebănuite şi Colombe, ţinând-o tot cu faţa în jos pe nisip, o legă strâns cu funia pe care o adusese. Acum zâna părea un cârnăcior alb, lăsat de cineva pe malul heleşteului. Nu-şi mai putea mişca decât ochii din cap, dar de ei se ferea cu grijă isteaţa noastră Colombe. După ce şi-a mai tras sufletul, îi spuse zânei:

– Ai văzut că te-am biruit? Acum ce să-ţi fac? Aş putea să te biciuiesc până la sânge, căci îmi stă în putere, dar nu-mi stă în fire să fiu aşa crudă. Aş putea să te duc în sat, legată cum eşti, ca să te fac de râs, când le voi spune ce ai vrut să faci; aş putea să te duc la târg să vină gură-cască să se uite la tine ca la un animal de circ. Sunt mai tare ca tine şi ţi-aş putea face orice. Ca să vezi că nu mi-e teamă de tine, am să te răstorn cu faţa în sus şi am să te privesc în ochi.

Colombe o întoarse pe zână şi o privi fără teamă. Ochii zânei erau calmi şi limpezi, de o rară frumuseţe. În ei nu era nici mânie, nici cruzime. Acum erau nişte ochi

care nu spuneau nimic. Cu o voce la fel de calmă ca şi privirea, ea îi spuse Colombei:

– Să facem un târg. Dacă îţi jur că nu mă mai leg de Henriquet îmi dai drumul? Tot voiam eu să plec de pe meleagurile astea, de care am cam început să mă satur! Este adevărat că Henriquet al tău este un flăcău tare frumos, dar, între noi fie vorba, e şi tare nerod. Aşa că să facem târgul.

Colombe ştia foarte bine că o zână, dacă este biruită de vreun muritor, trebuie să-şi schimbe locul şi o sută de ani nu mai are voie să mai vină pe meleagul unde a fost înfrântă. De aceea îi spuse:

– Nu despre asta este vorba. Mie să-mi spui cam pe unde vrei să te stabileşti.

Voia s-o oblige să plece în nişte locuri cât mai îndepărtate, ca nu cumva să se ducă Henriquet s-o caute.

– Păi, să vedem... M-aş putea duce în lacul Biscarossa; sau mai bine în lacul din Soustons; sau şi mai bine în cel din Aureilhan... Eu însă cred că mă voi duce în ocean, fiindcă niciodată n-am fost pe acolo şi multe am mai auzit vorbindu-se despre el.

– Vreau să fiu sigură că acolo te vei duce. Jură!

Şi zâna a jurat pe ceea ce era mai scump pentru ea. Eu nu pot să vă spun ce au zânele mai scump, că doar n-am fost acolo când i s-a jurat lui Colombe, dar din ce mi-au spus şi mie cei mai bătrâni, se pare că cel mai preţios lucru pentru ele este vraja şi puterea din ochi, aşa că eu cred că pe asta s-a jurat zâna. Colombe a mers cu ea până la pârâul din apropiere şi după ce i-a dezlegat şi mâinile, zâna spus:

– Ai fost mai tare decât mine. Voi muritoarele de rând aveţi o putere extraordinară, dar pe care nu ştiţi s-o preţuiţi. Această putere este dragostea. În faţa ei nu rezistă nici o vrajă. Acum priveşte, ca să te convingi că-mi ţin jurământul.

Zâna s-a apropiat de râu, a atins apa cu mâinile ei albe şi îndată râul şi-a umflat apa întruchipând un fel de jilţ în care ea s-a aşezat şi a pornit pe valuri în jos, fără să se mai uite înapoi, aşa cum este legea zânelor, până ce a dispărut în zare. Atunci Colombe şi-a luat turma şi a plecat spre casă.

Seara, Henriquet s-a întors fără capră. Avusese ghinion. În ziua aceea nimeni nu adusese capre la târg. Mama a strigat că e mai bine aşa, că le-au rămas banii în casă, moş Vincent se da de ceasul morţii, căci acum chiar nu mai pricepea nimic, iar Henriquet se uita cu groază la Colombe care nu spunea nimic şi pe care nici nu îndrăznea s-o întrebe ceva. Au mâncat tăcuţi, fiecare cu gândurile şi nedumeririle lui. Numai la culcare, Colombe s-a apropiat de Henriquet şi i-a şoptit, ca să n-o audă nimeni:

– Acum, într-adevăr, poţi să nu te mai duci la heleşteu. Acolo nu va mai creşte iarbă o sută de ani.

Îngrozit, acesta o apucă de mâna şi o întrebă cu glas tremurat:

– Ce vrei să spui ? Nu cumva ai fi făcut vreo prostie?

– Dacă ceea ce făceai tu era deşteptăciune, atunci, într-adevăr, ceea ce am făcut eu este prostie. Să ştii, dragul meu, că încă nu s-a născut zâna care să mi te poată răpi şi care să se poată lupta cu mine. Află că pe zânişoara ta ţi-am prins-o, ţi-am legat-o fedeleş şi i-am tras o mamă de bătaie de o să mă ţină minte câte zile o mai avea. Şi tu

ştii că zânele au cam multe zile. N-o să fie nevoie să-i plângi de milă, căci n-ai s-o mai vezi. Ştii că o zână învinsă nu se mai întoarce pe locul unde a fost bătută timp de o sută de ani. I-am făcut vânt pe ocean şi i-am făcut atât de bine, încât nici nu a mai avut timp să strige „Henriquet". Dar, ca să nu crezi că sunt chiar aşa de rea, află că după ce vor trece cei o sută de ani, îţi dau voie să te întâlneşti iar cu ea pe malul heleşteului.

Bietul Henriquet nu ştia ce să zică şi ce să facă. Asemenea împăratului din poveste, era gata să râdă cu un ochi, cel dinspre Colombe, şi să plângă cu celălalt, cel dinspre zână. Fata se apropie drăgăstoasă de el şi-i mai şopti duios:

– Să mai ştii ceva, dragul meu. Află că nu eşti nici pe departe aşa de frumos cum îţi spunea ea; dar de nerod, ce să spun, cred că ea nu te-a cunoscut destul. Eşti cu mult mai mult decât îşi închipuia zânişoara ta cea păruită de mine.

Abia acum Henriquet izbucni în râs, ceea ce dovedea că nu era chiar atât de nerod şi începu să alerge după fată ca s-o prindă. În seara aceea, ca în serile dinainte de întâmplarea cu zâna, cei doi tineri se plimbară mână în mână sub clar de lună, iar tata şi mama, măcar că tot nu înţelegeau nimic, se bucurară grozav.

– Eu cred, spuse moş Vincent, ca un om cu scaun la cap ce era, că a cam sosit vremea să ne gândim la nuntă.

– Că bine zici, răspunse şi mama. Doar n-o să aşteptăm ca fata să împletească, înainte de măritiş, cosiţă albă.

Aşa că, după cum se vede din povestea noastră, oamenii pot birui pe zmei prin vitejie, iar pe zâne prin iubire. Este bine să nu uităm asta niciodată.

Eclipsa de lună

BATARA [1] Kala a fost un zeu foarte puternic, uriaş şi rău fără pereche, şi nu îi era teamă de nimeni şi de nimic. Numai de Batara Vişnu, păzitorul lumii, se temea şi fugea din calea lui. Toate fiinţele de pe pământ îi erau duşmani, nici zeii din kahiangan nu-l priveau cu prietenie. Dar ce puteau să facă bieţii muritori sau chiar zeii împotriva lui? Batara Kala era foarte puternic şi nimeni nu putea să se măsoare cu el, în afară de Batara Vişnu, atotputernicul.

Se spune că odată Batara Kala s-a îndrăgostit de Lună, Zeiţa Nopţii cea frumoasă, blândă şi aducătoare de linişte pe pământ. Dar Luna cea bună i-a întors spatele. Acest refuz a rănit foarte adânc inima lui Batara Kala, mândria lui a fost jignită. Cum de a îndrăznit Luna cea neajutorată să-i refuze dragostea, tocmai lui, puternicul Batara Kala? Nemaiputând de supărare, s-a jurat că va înghiţi Luna oricând şi oriunde o va prinde. De atunci aleargă mereu după Lună s-o prindă şi s-o înghită. Dar Batara Vişnu supraveghează toate fiinţele de pe pământ şi din cer. De când Batara Kala s-a jurat că va înghiţi Luna, nu l-a mai lăsat să se apropie de ea. S-a întâmplat însă ca într-o zi

[1] Batara – denumire pentru zei.

Batara Kala să izbutească să prindă Luna şi a început s-o înghită puţin câte puţin. Era pentru prima oară când omenirii i-a fost dat să vadă o eclipsă de lună, era pentru prima oară când omenirii i-a fost dat să vadă cum Zeiţa Nopţii dispărea puţin câte puţin în gura lui Batara Kala. Vai, să moară Luna înghiţită de Batara Kala!? Aşa ceva nu trebuia să se întâmple. Cine va mai aduce liniştea pe pământ? Cine va mai lumina drumurile în timpul nopţii? Batara Vişnu trebuia înştiinţat, altfel Luna avea să piară. Dar cum? Oamenii erau neputincioşi. Au plâns femeile, au plâns copiii, au plâns chiar şi bărbaţii, au plâns cu toţii de mila Lunii. Încă puţin şi Luna ar fi fost înghiţită toată. Dar chiar atunci cineva a strigat:

– De ce plângem şi nu facem nimic? De ce stăm cu braţele încrucişate în timp ce Batara Kala înghite pe Zeiţa Nopţii? Trebuie să facem ceva ca să atragem atenţia lui Vişnu. Hai, puneţi mâna fiecare pe câte două beţe de bambus şi loviţi în oricare lucru vă cade la îndemână. Dacă toată omenirea va face cum facem noi, atunci se va auzi zgomotul până la cer. Iar când Vişnu va cerceta cauza, va vedea şi el ce face Batara cu frumoasa Lună.

Şi aşa s-a întâmplat. Dar Vişnu a observat tocmai în clipa când Batara Kala îşi închidea gura, când Luna intrase toată în gura lui. Ca să scape Luna, Vişnu a slobozit o săgeată care a retezat capul lui Batara Kala. Luna a ieşit din gâtul lui tăiat şi cerul se lumină iar. Corpul lui Batara Kala a căzut în Marea de Sud[1] şi a devenit o

[1] Marea de Sud – Oceanul Indian.

insulă. Dar capul lui este nemuritor, mai trăieşte până în ziua de azi. Din când în când înghite iar Luna. De atunci, oamenii, când văd o eclipsă de lună, când văd pe Zeiţa Nopţii înghiţită de Batara Kala, bat în orice au la îndemână, ca să facă zgomot mare, să fugă Batara Kala mai repede şi să iasă Luna din gâtul lui mai devreme.

Giocco Tarub şi zâna

A FOST odată un flăcău care se numea Giocco Tarub. Ca toţi oamenii din vremea aceea, Giocco Tarub trăia numai din vânat. În timpul acela oamenii nu lucrau pământul, nici de orez încă nu auziseră. În fiecare zi Giocco Tarub se ducea în junglă cu arcul într-o mână şi cu tolba de săgeţi în spate, iar când se întorcea în sat niciodată nu venea cu mâna goală.

S-a întâmplat ca odată, fugărind o căprioară, să-l prindă noaptea în junglă. Ce să facă acuma? N-avea nimic de făcut decât să se urce într-un copac şi să aştepte ivirea zorilor. Ca să umble noaptea prin junglă era prea primejdios.

A dormit Giocco Tarub cum a putut, cocoţat pe o ramură. Dar la miezul nopţii, când somnul era mai dulce, a fost trezit de nişte râsete de femeie. Voci omeneşti în mijlocul junglei şi în puterea nopţii pe deasupra? Poate era numai un vis! Dar nu, nu era un vis, căci iar hohoteau. Se putea deosebi chiar din ce parte veneau râsetele. Ca un flăcău îndrăzneţ, care nu ştia ce e frica, Giocco Tarub a coborât din copac şi a pornit furişat spre locul acela.

N-a mers prea mult, că se şi trezi în faţa unui lac cu apă albastră, iar pe lac, sub raza aurie a lunii, şapte zâne frumoase se scăldau şi se jucau fără să-şi dea seama că ochii unui muritor le priveau. Da, Giocco Tarub se uita la ele înmărmurit, căci fete frumoase ca ele nu mai văzuse în viaţa lui. Aveau piele aurie, lucie, fără nici o pată, părul negru până la călcâie, ochii de asemenea negri ca nişte stele, buzele roşii şi rumene, iar mişcările lor întreceau pe cele mai desăvârşite dansatoare. Nu există nicio pământeană care să se poată asemui măcar cu a zecea parte din frumuseţea lor. După ce şi-a mai liniştit puţin tulburarea, Giocco Tarub s-a gândit că ar fi bine s-o ia pe una dintre ele de nevastă. Dar cum? Ele erau zâne, fără îndoială, iar el un biet muritor. S-a frământat Giocco Tarub ce trebuia să facă, când deodată a văzut veşmintele nimfelor tăinuite într-un tufiş. Fără să se mai gândească, a luat o rochie şi a ascuns-o. Nimfele s-au jucat fără grijă toată noaptea, până au mijit zorile la răsărit. Abia atunci s-au urcat gălăgioase pe mal, spre tufişul unde aveau îmbrăcămintea. Cum s-a mai speriat una din ele când nu şi-a mai găsit rochia! Celelalte şase s-au îmbrăcat repede şi au zburat grăbite până nu s-au mai văzut. Zâna care şi-a pierdut hainele a început să plângă. Soarele se ridica tot mai sus, iar ea stătea în apă, fără să ştie ce-ar putea să facă. Se vede că fără îmbrăcăminte nu mai putea să zboare ca celelalte. Atunci Giocco Tarub a ieşit din ascunzătoarea lui şi s-a prefăcut mirat văzând o zână în lac.

– Cine eşti, frumoaso, de stai singură în lac, în mijlocul junglei?

– Sunt o zână, flăcăule, şi nu pot să ies din lac fiindcă mi-a furat cineva îmbrăcămintea. Iar fără îmbrăcăminte nu mai pot să zbor ca să mă întorc acasă. Dă-mi, te rog, ceva, ca să mă acopăr şi să pot ieşi din apă.

– Îţi dau să te îmbraci, dar promite-mi să vii cu mine şi să-mi fii nevastă.

N-a avut zâna de ales, aşa că de voie, de nevoie, a plecat cu el şi a rămas nevasta lui.

De când ţinea pe zână de nevastă, viaţa lui Giocco Tarub începu să se schimbe. Nu trebuia să mai vâneze chiar în fiecare zi, căci zâna l-a învăţat să semene şi să mănânce orez. Pe urmă a venit pe lume şi un copil de toată frumuseţea, spre bucuria tatălui. Dar zâna a rămas mereu îngândurată. Câteodată se uita la cer ore întregi cu lacrimi în ochi. Doar când s-a născut copilul s-a mai înviorat puţin.

Într-o zi, când Giocco Tarub s-a dus să pună orezul în hambar, găsi hambarul plin ochi. Dar cum, oare nu mâncau ei în fiecare zi câte un dandang [1] mare de orez? Cum de a rămas hambarul plin de parcă nu s-a luat niciodată vreun fir de orez? se întreba Giocco Tarub fără să-şi poată răspunde. Ce punea nevasta lui în dandang în fiecare zi? E drept că din dandang ea scotea întotdeauna orez fiert, dar Giocco Tarub nu uitase că nevasta lui era o zână şi din partea unei zâne poţi să te aştepţi la ce nu-ţi trece prin minte. Într-o dimineaţă, chinuit de întrebare, Giocco Tarub s-a dus tiptil în bucătărie. A fost pentru prima oară când un bărbat intra în bucătărie. Şi era credinţa că atunci

[1] Dandang – cratiţă specială de fiert orez.

când bărbatul intră în bucătărie, aduce nenorocire. Aşa s-a întâmplat şi cu Giocco Tarub cel curios. Când a ridicat capacul dandangului, a văzut că înăuntru nu era altceva decât un firicel de orez. „Dacă ştiam că aşa foloseşte ea orezul, nu mai munceam eu atâta în savah“ [1], îşi zise el în sinea lui. Nici nu bănuia că această curiozitate îl va costa foarte scump.

La prânz, când zâna voi să pună masa, n-a mai găsit dandangul plin de orez fiert ca de obicei, ci doar un firicel cum fusese pus de dimineaţă. Şi-a dat seama ce s-a întâmplat, dar ce putea să mai facă? Oul spart nu mai poate fi făcut la loc.

– Vai, bărbate, cine te-a pus să te bagi în treburile femeieşti? Ce nenorocire pe capul nostru! De-acum înainte va trebui să muncim mai mult ca să putem mânca orezul.

De atunci, Giocco Tarub trebuia să muncească mult mai mult la savah, căci recolta obişnuită nu le mai ajungea. Iar nevasta lui, zâna, trebuia să piseze orezul înainte de a-l pune la fiert, ca să-l decojească. Hambarul nu mai era plin ca înainte, ci se golea văzând cu ochii.

Într-o zi, când zâna s-a dus în hambar, să ia nişte orez, n-a mai găsit decât o legătură în colţ. Iar când a ridicat-o, ce a văzut înaintea ochilor? îmbrăcămintea ei. Se vede că acolo o ascunsese Giocco Tarub. Cât timp hambarul fusese plin, n-avea cum s-o găsească, dar acum, că se golise, Giocco Tarub uitase de ea. S-a schimbat nevasta repede cu îmbrăcămintea ei de zână şi i-a spus lui Giocco Tarub:

[1] Savah – orezărie.

– Până aici ne-a fost dat să trăim împreună. Eu sunt o zână şi nu pot trăi printre oameni, aşa că trebuie să plec. Nici pe copilul nostru nu pot să-l iau cu mine, fiindcă, oricum, el este pui de om. Dacă plânge de foame, pune-l, te rog, pe acoperiş şi arde o mână de fân. Atunci eu voi veni să-l alăptez. Dar nu încerca să mă mai vezi, altfel nu voi mai putea veni deloc.

Pe urmă zâna şi-a luat zborul, l-a lăsat singur pe Giocco Tarub cu copilul. De câte ori plângea copilul de foame, el îl ducea pe acoperiş şi ardea o legătură de fân, iar zâna venea să-l alăpteze. Şi când a venit vremea copilului să fie înţărcat, zâna nu a mai venit. De atunci, Giocco Tarub a devenit din ce în ce mai trist. De multe ori se ducea la malul lacului, nădăjduind să mai vadă pe zâna lui făcând baie, dar ea nu s-a mai arătat niciodată, căci de atunci nici o zână nu mai coboară pe pământ.

A o mia statuie

DEMULT, când insula Java era bogată în jungle necercetate, când oamenii sakti [1] mai umblau pe lume, trăia în satul Prambanan din Java Centrală o fată nespus de frumoasă, care se numea Roro Giongrang. Se povesteşte că Roro Giongrang era aşa de frumoasă, încât toate cuvintele de laudă n-ar fi ajuns pentru a arăta nici pe sfert frumuseţea ei. Iar cine o privea, îndată cădea bolnav de

[1] Sakti – cel care are o putere supranaturală.

dragoste. Ba se iscau şi certuri, se iscau şi lupte pe viaţă şi pe moarte pentru dânsa. Atunci, ca să potolească pe îndrăgostiţi, ea s-a jurat că nu se va mărita niciodată. Aşa s-au potolit certurile şi bărbaţii se mulţumeau doar s-o privească şi să fumeze ţigări făcute de mâna ei, căci din vânzarea ţigărilor îşi ducea Roro Giongrang traiul.

S-a întâmplat ca într-o zi să treacă prin Prambanan un tânăr. Cum a văzut-o pe Roro Giongrang, a îndrăgit-o pe loc şi a cerut-o de nevastă.

– Cum aş putea să te iau de bărbat, străinule, dacă până acum i-am refuzat pe toţi tinerii din sat? Nu spun că nu eşti demn de laudă la înfăţişare, dar nici tinerii din sat nu-s mai prejos. De altfel, m-am jurat că nu mă voi mărita niciodată, aşa că vezi-ţi de drum, i-a răspuns ea.

– Poate e aşa cum grăieşti, zise tânărul. Un lucru vreau să ştii: eu pot să-ţi îndeplinesc orice dorinţă. Puterea mea e foarte mare, doar stelele şi luna de pe cer nu le pot lua.

– Dar dacă îţi cer ceva şi nu-mi poţi împlini? a întrebat Roro Giongrang mai mult în glumă.

– Atunci voi pleca de aici pentru totdeauna!

– Bine, străinule. Eu nu-ţi cer nici luna, nici stelele de pe cer. Îţi cer doar să clădeşti un templu de piatră împodobit cu o mie de statui toate numai de piatră. Să începi lucrul la apusul soarelui şi să-l termini până mâine dimineaţă, înainte de răsăritul soarelui. De vei izbuti, atunci voi deveni nevasta ta. Te învoieşti?

– Mă învoiesc, răspunse tânărul. Să vii mâine în zori la câmpul deschis din nordul satului, acolo voi clădi templul cu cele o mie de statui. Până atunci, rămâi cu bine.

În seara aceea Roro Giongrang n-a putut să închidă ochii. Oare străinul era un sakti sau un om lăudăros? Dacă într-adevăr va putea clădi cele cerute, ce va face? În sinea ei gândea că mai bine ar fi luat de bărbat pe oricare tânăr din sat, decât pe un străin necunoscut, oricât ar fi el de sakti. Dimineaţa se apropia şi Roro Giongrang se duse să vadă ce a isprăvit străinul. Când a ajuns în poiana dinspre nord, a rămas înmărmurită. Nici nu-şi putea crede ochilor. O mândreţe de templu, înconjurat de 999 de statui parcă o aşteptau. Încă o statuie mai avea străinul de făcut şi dânsa ar fi fost nevoită să-l ia de bărbat şi să părăsească satul ei drag. Pentru un timp Roro Giongrang îşi pierdu cumpătul. Dar deodată faţa ei s-a luminat şi îi vorbi străinului:

– Stai puţin de te odihneşte, străinule. Uită-te, eşti ud leoarcă de sudoare. Ţi-a rămas doar o singură statuie de făcut, iar acum abia e trecut de miezul nopţii.

– Nu ştiam că am lucrat aşa de repede, răspunse străinul. Am crezut că se apropie dimineaţa. Atunci voi dormi puţin, dar scoală-mă, te rog, înainte de răsăritul soarelui, căci prea sunt obosit.

Nici prin gând nu-i trecea că Roro Giongrang îl înşela, ca să nu poată termina ultima statuie. Şi nici nu închise bine ochii, că soarele începu să se zărească la orizont. A priceput îndată viclenia lui Roro Giongrang, şi clocotind de mânie, strigă:

– Mi-ai cerut să clădesc un templu cu o mie de statui într-o singură noapte, dar m-ai împiedicat să-mi termin lucrarea. De aceea chiar tu vei deveni a o mia statuie, căci din această clipă te vei preface în piatră pentru vecii vecilor.

De atunci Roro Giongrang a devenit statuie, cea mai frumoasă statuie din lume, căci ea era o fată foarte frumoasă.

Bivolul învingător

DE CE REGIUNII din partea de vest a Sumatrei i se spune Minang-kabau, adică Bivolul învingător? Dar, lucru şi mai curios, locuinţele din Minang-kabau au acoperişurile în formă de coarne, coarne de bivol; iar femeile poartă pe cap un turban de asemenea în formă de coarne, coarne de bivol. Iată povestea, o poveste care s-a întâmplat în timpul înfloririi împărăţiei Magia Pahit, cu multe sute de ani în urmă.

Ţara de Vest a Andalasului, Sumatra, era la mare strâmtoare. Regele chemă pe toţi miniştrii şi căpeteniile armatei într-un consiliu în care se va hotărî soarta ţării. Armata Magiei Pahit condusă de însuşi Gagiah Mada era la poarta ţării, iar solia ei aştepta răspunsul dacă Ţara de Vest a Andalasului i se va supune de bună voie ori va fi trecută prin foc şi sabie. Să se supună de bună voie? Niciodată! Să declare război? Asta ar fi însemnat distrugerea ţării. Ce era de făcut? Nimeni nu găsea o ieşire. Regele ştia că supuşii lui mai degrabă vor muri în luptă decât să se supună duşmanului, dar cine nu se cutremura în faţa armatei Magiei Pahit, mai ales când era condusă de însuşi Gagiah Mada? După o îndelungată tăcere, regele s-a sculat de pe tron şi a spus:

– Solia lui Gagiah Mada să aştepte răspunsul până mâine. Voi, miniştri şi curteni, dacă până mâine dimineaţă

nimeni nu poate găsi o soluţie, războiul va fi răspunsul nostru.

A doua zi, când curtenii şi miniştrii s-au adunat iar, regele a întrebat:

– A găsit cineva vreun meşteşug ca să ocolim războiul cu Magia Pahit, fără să fim nevoiţi a ne umple de ruşine?

Atunci un sfetnic bătrân a ieşit în faţă şi a zis:

– Iubitul meu rege şi stăpân! Să propunem lui Gagiah Mada ca să înlocuim lupta dintre oşti, cu lupta între tauri [1]. De va pierde taurul nostru, ne vom supune de bună voie Magiei Pahit. Iar de va învinge taurul nostru, Magia Pahit să rămână ca o ţară prietenă nouă şi să nu ne mai atace niciodată. Dacă această propunere va fi respinsă, să-i spunem lui Gagiah Mada că, de vom fi învinşi, nu va găsi nici un suflet în ţara noastră.

Această soluţie a fost pe placul tuturor şi imediat a fost trimisă solie de răspuns lui Gagiah Mada. Când a primit acest răspuns, Gagiah Mada a stat în cumpănă. Dacă respingea această propunere şi alegea calea războiului, victoria era sigură de partea lui. Dar oare nu s-ar fi umplut de sângele care se va vărsa? Dacă se gândea bine, taurii din Magia Pahit erau cunoscuţi ca cei mai buni tauri de luptă, aşa că până la urmă Gagiah Mada a primit să-şi încerce norocul în felul acesta. Şi după un răstimp de trei luni încheiate pentru căutarea taurilor, veni şi ziua când

[1] În Java era obiceiul să se pună faţă în faţă un taur şi un tigru. Dacă taurul ieşea învingător, era păstrat. Dacă învingea tigrul, lucru care se întâmpla mai des, urma o luptă între tigru şi câţiva cavaleri înarmaţi cu scuturi şi lănci, numită „rampogan".

aceştia trebuiau să se înfrunte. Gagiah Mada a adus un taur fioros ca din poveşti, unul care ucisese şapte tigri în luptă. Dar din partea Ţării de Vest a Andalasului fu prezentat un pui de bivol care mugea de foame.

– Unde este taurul vostru? întrebă Gagiah Mada.

– Noi, aici, nu prea avem tauri de luptă, a răspuns regele. Dar, dacă te învoieşti, o să se lupte taurul vostru cu puiul de bivol de acolo.

– Nu ştiu ce să cred, zise Gagiah Mada. Dar dacă aşa ţi-e voia, fie şi aşa.

Gagiah Mada râdea în sinea lui. Gândea că regele vecin a înnebunit de frică. Nu ştia el că puiul de bivol nu fusese alăptat de câteva zile, iar acum, pe botul lui era legat un cuţit tăios. Când puiului de bivol i s-a dat drumul, a fugit drept spre burta taurului căutând să sugă. Cuţitul a intrat adânc în burtă, iar taurul cel fioros, care omorâse şapte tigri, s-a prăbuşit la pământ. Gagiah Mada a rămas înmărmurit, nu-şi credea ochilor. Dar nu mai putea face nimic. Îşi dăduse cuvântul, iar taurul lui a fost învins. Nu-i mai rămase decât să se întoarcă înapoi cu armata lui în Java.

De atunci Ţării de Vest a Andalasului i se zice Minang-kabau, adică Bivolul-învingător.

Kedono şi Kedini

A FOST ODATĂ un ţăran văduv. Avea omul doi copii mici, gemeni, un băiat şi o fată. Pe băiat îl chema Kedono, iar pe fată o chema Kedini. Câtva timp după ce

îi murise nevasta, omul s-a gândit că ar fi mai bine să se însoare. Nu de alta, dar ca să fie cineva care să aibă grijă de copii când trebuia să se ducă el la savah şi să-i pregătească de-ale gurii. La început, noua lui nevastă se purta cât se poate de bine, dar această purtare n-a durat mult. De la o vreme s-a gândit că ar fi mai bine să-i prăpădească pe bieţii copii fără de mamă, ca mai târziu, când va avea şi ea copii, bărbatul să-i iubească numai pe aceştia. De atunci femeia a început să-i chinuiască pe cei doi copii. De lovit nu i-a lovit, căci îi era teamă să nu lase urme, dar de mâncare nu le-a mai dat. Voia, pesemne, să-i lase să moară de foame. Dimineaţă copiii au început să se vaite:

– Mamă, mama noastră cu inima de aur. Dă-ne şi nouă ceva de mâncare. Vom gusta greieri în loc de carne, vom mânca iarbă în loc de verdeaţă. Un pumn de orez ne trebuie, căci nu mai putem de foame.

– Mai aşteptaţi, copii răi ce sunteţi! Nu vedeţi că abia pun orezul la spălat? răspunse haina femeie.

– Mamă, mama noastră cu inima de aur, se plângeau copiii mai târziu. Dă-ne şi nouă un pumn de orez. Ne-au amorţit degetele de atâta timp de când strângem greierii, iar iarba uscată nu mai e bună.

– Mai aşteptaţi, copii răi ce sunteţi! Nu vedeţi că abia am pus orezul la fiert? răspundea iar haina.

– Mamă, mama noastră cu inima de aur, se rugau iar copiii. Dă-ne şi nouă un pumn de orez. Au putrezit şi greierii de atâta timp în mâinile noastre umede.

Când ţăranul trebuia să vină de la savah, femeia zise:

– Vreţi un pumn de orez? Na-vă, na! na! şi îi lovi pe amândoi cu lingura de mestecat orez în cap. Iar când ţăranul o întrebă dacă copiii au mâncat pe săturate, îi răspunse:

– Cum să nu? Atât au mâncat de se jucau şi se băteau cu orez. Uită-te numai la capetele lor.

Într-adevăr a văzut omul în părul copiilor boabe de orez şi s-a liniştit. Dar într-o zi veni ţăranul mai devreme ca de obicei ducând un sac de vuni [1] în spinare pentru nevasta lui. Aceasta era în bucătărie când ţăranul s-a întâlnit cu copiii.

– Tată, tată dragă. Dă-ne şi nouă puţini vuni din cei negri, zise Kedono.

– Nu se poate, copiii mei. Le-am adus pentru mama voastră, care vă iubeşte şi vă îngrijeşte, răspunse tatăl.

– Dă-ne şi nouă măcar din cei roşii şi acrişori, a spus Kedini.

– Nu se poate, copiii mei, şi ăştia sunt pentru mama voastră, care vă iubeşte şi vă îngrijeşte, răspunse iar tatăl.

– Dar cei verzi şi cruzi? întrebară copiii cu lacrimi în ochi.

– Nici cei verzi şi cruzi, copiii mei. Căci şi ăştia sunt pentru mama voastră, care vă iubeşte şi vă îngrijeşte.

Văzând că tatăl lor nu voia să le dea nimic, copiii au spus:

– Care este mama noastră care ne iubeşte şi ne îngrijeşte? De atâta amar de vreme am mâncat numai greieri şi iarbă, iar mama noastră ne bate în cap cu lingura. Dacă nici tu nu vrei să ne dai nimic, vom pleca de aici.

[1] Vuni – nume de fructe.

După ce au spus toate astea, copiii au fugit, au fugit spre junglă, de teama mamei lor vitrege. Nici n-au întors capul când tatăl lor i-a chemat înapoi.

Femeia, care i-a auzit vorbind, s-a dat de trei ori peste cap şi s-a schimbat în tigroaică. Tigroaica a alergat pe urmele copiilor, vrând să-i mănânce, iar în urma tigroaicei gonea ţăranul cu un topor în mână. Copiii au intrat mai adânc în junglă, dar tigroaica se apropia din ce în ce mai mult. Când era cât pe-aci să-i prindă, copiii s-au oprit în faţa unui copac mare şi înalt şi i-au grăit:

– Copac mare şi frumos, apleacă-te dacă ai milă de noi, doi copii sărmani fugăriţi de o tigroaică.

Copacul mare s-a aplecat, iar când copiii s-au căţărat între ramuri, s-a îndreptat din nou. Tocmai atunci a venit tigroaica. Încerca ea să se cataţă în copac, dar de fiecare dată cădea la pământ. Ţăranul i-a ajuns din urmă şi a vrut s-o lovească cu toporul. Dar tigroaica a fugit în desiş. Atunci omul i-a luat pe copii jos din copac, a pus pe Kedono pe umărul drept, iar pe Kedini pe umărul stâng, şi aşa mergând s-au întors fericiţi acasă. Iar femeia cea rea a rămas tigroaică pentru totdeauna.

Marele şarpe boa

DEMULT, demult de tot, când bunicii străbunicilor noştri mai trăiau încă, în locul lacului Pening din Java Centrală de azi era o mândreţe de sat. Satul Pening era cunoscut ca foarte bogat, cu locuitorii cei mai avuţi din ţinut. Ca

de obicei, oamenii avuţi sunt şi oameni răi la suflet, mai ales faţă de cei săraci, care au nevoie de ajutor. De aceea oamenii din satul Pening erau cunoscuţi şi ca oamenii cei mai neomenoşi din ţinut. Când venea vreun om nevoiaş din altă parte, ei îl goneau imediat, spunându-i să plece din satul lor, socotind astfel: „Ce folos putem trage de la un om care n-are nici ce mânca? Dacă moare în sat, va cădea beleaua pe noi să-l îngropăm, iar a îngropa un mort înseamnă o muncă nefolositoare şi pierdere de pământ pentru mormântul lui. Mai bine să-l gonim, ca să moară în altă parte". Dar vezi, dacă răutatea merge prea departe, nu se poate să rămână nepedepsită, căci blestemul oamenilor săraci e mai greu decât muntele Merapi.[1] Aşa s-a întâmplat şi cu oamenii din satul Pening. Din cauza răutăţii lor, ei au pierit cu toţii într-o singură zi, iar satul lor a devenit un lac mare şi adânc. Din tot satul, bătrâni, copii, femei şi bărbaţi, nu a scăpat decât o femeie bătrână, şi din gura acestei femei oamenii au auzit povestea pieirii satului. Iată povestea:

A fost odată un şarpe boa, bătrân de când e lumea. Poate de sute de ani, poate chiar de mii de ani. De bătrân ce era, şarpele ajunsese foarte mare. Putea să înghită un bou aşa cum un şarpe obişnuit ar înghiţi un şoricel. Deşi trăia de atâta timp, şarpele încă nu voia să moară. De aceea, într-o bună zi, Batara Yama, zeul morţii, a venit la el şi l-a întrebat:

– Mare şarpe boa, cred că nici o vietate de pe pământ n-a trăit aşa de mult cum ai trăit tu. Totuşi văd că încă nu vrei să mori. Poate nu-ţi dai seama că ai crescut în aşa măsură încât pentru hrana ta de toate zilele aduci o pagubă foarte mare celorlalte vietăţi de pe pământ. Oriunde te afli, în scurtă vreme jungla se goleşte de locuitorii săi, deoarece pe toţi îi mănânci. Oare încă nu te-ai săturat de viaţă?

– Oh, Batara Yama, a răspuns şarpele. Este adevărat tot ce îmi spui, dar încă nu vreau să mor, fiindcă mai am o dorinţă neîmplinită. Este cea mai veche dorinţă a mea, şi mi-am dorit-o de când un şoricel de câmp mi-a fost de ajuns ca să-mi sature stomacul pentru două, trei zile. De atunci mă rog zile şi nopţi zeilor ca să mi se împlinească dorinţa, dar văd că zeii au întors faţa de la mine şi nu vor să-mi asculte ruga.

– Şi care ţi-e dorinţa? întrebă iar Batara Yama.

– Dorinţa mea nu s-a schimbat nici până acum. Vreau să devin om, căci oamenii sunt cele mai înzestrate creaturi de pe pământ. Oamenii sunt stăpâni atât pe uscat, cât şi pe mare, iar de ar vrea, oamenii ar stăpâni şi văzduhul. De aceea vreau să devin un om, chiar de aş fi cel mai umil de pe pământ.

– Ciudată dorinţă ai, răspunse Batara Yama. Tu eşti drept şi cinstit ca oricare animal, iar viaţa oamenilor e plină de nedreptăţi. Cei drepţi şi cinstiţi sunt umiliţi şi rămân săraci, iar cei vicleni şi răi sunt puternici şi bogaţi. De vei deveni om, nu-ţi vei putea schimba firea ta dreaptă, ca atare vei fi sărac şi umilit. Mai vrei să devii om?

– Vreau, de o mie de ori vreau, măcar pentru o singură zi, răspunse marele şarpe boa foarte hotărât.

[1] Merapi – un vulcan în Java Centrală.

– Bine, atunci caută-ţi un loc neumblat de oameni. Să stai acolo nemişcat, să nu mănânci altceva decât pe cei care vor intra singuri în gura ta. Într-o zi, când vei reuşi să mănânci un om, vei deveni şi tu om la rândul tău.

A plecat marele şarpe boa căutând un loc neumblat de oameni, şi a ales unul în junglă, nu departe de lacul Pening de azi. Pe atunci împrejurimea era pustie, nici un sat nu era prin apropiere. S-a întins şarpele boa cât era de lung, cu gura căscată, mare cât o grotă. A stat aşa nemişcat sute de ani, încât corpul lui nu se mai vedea, fiind acoperit de pământ. Doar gura care se deschidea ca o peşteră se mai zărea. Locul unde zăcea nu rămase pustiu. Multe sate s-au ridicat, iar cel mai apropiat era satul Pening. Într-o zi, un drumeţ care mergea spre acest sat a fost prins de ploaie în pădure. Călătorul a vrut să-şi continuie drumul, satul Pening fiind aproape, când a observat grota cea mare şi bună pentru adăpost. Fără să se gândească, drumeţul a intrat în grota care nu era decât gura şarpelui boa. Atât aştepta nămetenia. Nici n-a intrat bine drumeţul şi arătarea a şi închis gura. Deodată grota a dispărut şi în locul ei stătea un băieţel slab, urât şi plin de spuzeală. Se uită băieţelul la stânga, se uită la dreapta, apoi porni şchiopătând drept spre satul Pening. Nici n-a intrat bine în sat că s-a şi întâlnit cu o ceată de copii. Aceştia începură să-l huiduiască:

– A intrat în sat un copil sărac şi urât! Să-l batem, să-l izgonim, ţipau ei cu o bucurie plină de răutate, de parcă în faţa lor nu era un copil sărman, ci o lighioană ciudată.

Au început să-l bată, i-au pus piedică, l-au înţepat. Băieţelul ţipa de durere, striga după ajutor şi fugea prin

sat şchiopătând şi plângând cu droaia de copii după el. Dar degeaba. Oamenii din sat, în loc să-i oprească pe copii, râdeau şi ei în hohote. Unii chiar se amestecau cu copiii, îl loveau fără milă, îi dădeau câte un picior de se rostogolea băieţelul cât colo în noroi şi bălegar. Aşa l-au chinuit până au ajuns la marginea cealaltă a satului, unde stătea o femeie bătrână, săracă, şi care era singurul om bun din tot satul. Femeia a ieşit afară din casă auzind gălăgia cea mare şi tare i-a fost milă de băieţel.

– Ia lăsaţi-l în pace! Ce aveţi cu el de îl chinuiţi ? Vino încoace, copile, ca să nu te mai bată, strigă femeia.

Băieţelul a fugit la adăpost în casă, iar sătenii nu mai avură încotro şi s-au întors cu toţii în sat, ameninţând şi blestemând. Femeia, când a văzut cât de slab era băieţelul, bolnav pe deasupra şi plin numai de răni şi vânătăi, nu mai putea de mila lui şi i-a glăsuit:

– Să nu mai ieşi din casă, copile. Stai aici până te vindeci. Iar dacă nu vrei, du-te oriunde crezi că e mai bine, dar în satul Pening să nu te mai întorci niciodată.

Femeia i-a spălat rănile de pe faţă şi corp, a pus pe masă din puţinul ei, ca să mănânee. Băieţelul nu scotea nici un cuvânt. Stătea pe gânduri şi nici de mâncare nu s-a atins. Până la urmă femeia l-a întrebat:

– Dar ce ai tu, copile, de stai aşa pe gânduri? Ori nu ţi-e foame? Ori nu-ţi place mâncarea?

– Văd că eşti singurul om bun din acest sat, a răspuns băiatul. De aceea n-aş vrea să-ţi fac vreun rău. Fiindcă ai fost tare bună cu mine, ţie am să-ţi spun tot. De fapt eu nu sunt om, ci un şarpe boa.

Şi a început băieţelul să-i spună povestea şarpelui boa, care voia să devină un om.

– Văd că într-adevăr viaţa oamenilor e plină de nedreptăţi, a spus el la sfârşit. De aceea nu are rost să trăiesc mai departe ca un om, ci e timpul să mor. Dar înainte de a muri vreau să-i pedepsesc pe oamenii din satul Pening pentru sufletul lor hain. Azi să nu pleci nicăieri şi să ai la îndemână un lesung [1] şi o lingură de lemn. De s-ar întâmpla cumva să vină un potop, urcă-te pe lesung şi vâsleşte cu lingura. Numai aşa vei putea scăpa cu viaţă.

După ce a grăit astfel, băieţelul a plecat înapoi în sat. Când copiii şi oamenii l-au văzut întorcându-se, s-au adunat iar în jurul lui şi au reînceput să-l chinuiască. Dar acum băieţelul nu se mai văita, lucru care i-a întărâtat pe săteni. Băieţelul mergea fără să-i pese de loviturile ce le primea până a ajuns în mijlocul satului. Acolo s-a oprit, a luat un băţ şi l-a înfipt în pământ. Pe urmă a spus:

– Voi, săteni din Peninig, care vă crejdeţi aşa de grozavi! Încercaţi dacă puteţi să scoateţi acest băţ din pământ!

Când oamenii au auzit ce a spus băieţelul, au început să râdă în hohote.

– A înnebunit de atâtea bătăi, ziceau unii.

– S-a scrântit la cap, ziceau alţii.

Dar mare le-a fost mirarea când un copil a încercat să scoată băţul din pământ şi a strigat:

– Nu pot să-l scot, e prea bine înfipt.

[1] Lesung – copac scobit folosit pentru a decoji orezul, punând orezul în scobitură şi bătându-l cu un mai.

Au încercat şi ceilalţi copii să scoată băţul din pământ, dar nu au reuşit. Au purces şi oamenii mari, dar degeaba, nimeni n-a reuşit să scoată băţul. Parcă prinsese rădăcini. Oamenilor a început să le fie teamă de băieţel.

– E un duh, ziceau unii.

– E un vrăjitor, ziceau alţii.

– Oricum, e ceva necurat la mijloc. Ar fi mai bine să-l omorâm.

– Da, să-l omorâm, să-l omorâm! au început să strige sătenii.

– Să mă omorâţi fiindcă nu izbutiţi să scoateţi băţul? a spus băieţelul. Vă arăt eu cum se scoate un băţ din pământ.

Şi a apucat băţul cu două degete, pe urmă l-a scos cu uşurinţă. Deodată, din gaura unde fusese înfipt băţul, a început să ţâşnească apă. Sătenii au împuns-o la fugă care încotro, căci în scurt timp apa inundase tot satul. Valurile creşteau mereu, creşteau fără milă până ce satul Pening a devenit o apă. Din toţi locuitorii nimeni n-a scăpat cu viaţă decât bătrâna din marginea satului, care, ascultând sfatul băieţelului, s-a urcat pe un lesung şi cu lingura de lemn vâslea spre malul lacului.

Aceasta este povestea marelui şarpe boa care a vrut să devină om şi a pieirii satului Pening, din cauza răutăţii locuitorilor săi.

Copacul de care nu râde nimeni

SE SPUNE CA în vremea de demult, demult de tot, pământul nu era la fel ca azi, şi nici oamenii. Pe atunci

pământul nu era deloc frumos şi oamenii nu erau fericiţi. Zeul Hyang Venang hărăzise pământul oamenilor, iar kahianganul [1], zeilor. Kahianganul era un adevărat rai al fericirii, grădina kahianganului era de o frumuseţe şi o îmbelşugare fără seamăn. Peste tot numai flori, sute de feluri de flori de toate culorile, cu miros îmbătător. Peste tot numai fructe, sute de feluri de fructe, care de care mai dulci şi mai gustoase. Dar cum era pământul pe atunci? Pe atunci pământul era sterp, nimic nu creştea în afară de iarbă, bălării şi copaci fără de roade. Nici fructe, nici orez, nici rădăcini bune de mâncat, nimic nu era. Toate acestea se găseau numai în grădina kahianganului, toate acestea erau numai pentru zei şi neîngăduite muritorilor, căci muritorii n-au ce căuta în kahiangan. Oamenii trăiau numai din vânat, iar de nu puteau să găsească ceva, răbdau de foame. Nimeni nu râdea pe acea vreme, oamenii nu ştiau ce este râsul, căci duceau o viaţă foarte grea. Erau trişti şi mohorâţi, nu cunoşteau nici bucurie, nici frumuseţe.

Pe vremea aceea trăia un om foarte înţelept, primul şi singurul om înţelept de pe lume. Se numea Kelapa [2]. Kelapa avea o putere foarte mare, aproape fără de margini. Dacă ar fi vrut, ar fi putut să întoarcă mersul soarelui de la apus la răsărit, să sece marea sau să răsfire stelele printre degete ca pe nişte pietricele. De aceea zeii îl respectau foarte mult. Nu de altceva, dar zeilor le era frică de puterea lui. Se temeau să nu-l supere vreodată. Iar ca

[1] Kahiangan – cerul, lăcaşul zeilor.

[2] Kelapa – palmier, în limba javaneză.

să-l îmbuneze, să fie siguri că Kelapa nu se va răscula împotriva lor, i s-a dat voie să intre în grădina kahianganului o dată pe an. O dată pe an i s-a dat voie lui Kelapa să se bucure de frumuseţile şi bogăţiile kahianganului, să se plimbe printre trandafiri, să mănânce banane, ananas, mango şi alte bunătăţi destinate zeilor. În felul acesta nădăjduiau zeii că Kelapa va uita soarta vitregă a oamenilor de pe pământ, că se va gândi numai la bucuria lui de a fi deopotrivă cu zeii o dată pe an, o bucurie la care nu puteau să viseze alţi muritori. Şi zeii au avut dreptate. Kelapa a uitat de înţelepciune, nu se gândea la nimic, ci aştepta cu nerăbdare venirea timpului când trebuia să se ducă la kahiangan. Iar când timpul sosea, pornea spre kahiangan beat de fericire, uitând de orice. Cât e ziua de lungă, dansa printre flori şi mânca pe săturate, căci zeii îi interziseră să ia cu el ceva la înapoierea pe pământ. Aşa şi-a dus viaţa Kelapa până a început să îmbătrânească. Era fericit pentru puţinul pe care-l gusta, căci nimeni altul nu gusta acest puţin. Dar o întâmplare a făcut ca Kelapa să-şi deschidă ochii, să se trezească din visul lui dat de zei. Într-o zi, Kelapa a trecut printr-un sat şi i-a fost dat să vadă o privelişte care i-a zguduit inima. În satul acela Kelapa a văzut o mulţime de copii, femei şi bătrâni, atât de flămânzi, încât rămăseseră doar piele şi os. Copiii nici nu mai puteau să ceară de mâncare de înfometaţi ce erau. Femeile şi bătrânii mai mult se târau decât umblau. Cu toţii aveau privirea pierdută, aşteptând să vină moartea. Oprindu-se, Kelapa a întrebat pe unul mai în putere decât ceilalţi:

– Zeii să aibă milă de tine şi de neamul tău, omule. Rogu-te, spune-mi şi mie ce s-a întâmplat în acest sat? Unde sânt vânătorii voştri de văd numai copii, femei şi bătrâni? Ce faptă aţi săvârşit supărând pe zei de v-au lăsat să flămânziţi până într-atâta? Oare zeii au îndepărtat vânatul din calea voastră, ori vânătorii voştri nu mai sunt la fel de dibaci ca mai înainte?

– Oh, mărite Kelapa, preaiubit de zei, cinstit de oameni, a răspuns bătrânul. E adevărat ceea ce ai spus tu, că noi flămânzim şi aşteptăm pe Batara Yama să ne elibereze de chinurile pământeşti. De am supărat pe zei, asta se prea poate, numai nu ştim cum, pentru că noi am adus jertfe după datină. Se vede însă că zeii n-au fost mulţumiţi, deoarece au trimis asupra noastră o pereche de tigri grozavi, care ne răpeau cel puţin un om în fiecare zi. Până la urmă vânătorii noştri au hotărât să-i înfrunte. Lupta s-a întâmplat acum o lună, chiar acolo în mijlocul satului. A fost groaznică, tigrii erau uriaşi şi aveau o putere înspăimântătoare. Spre dimineaţă, amândoi tigrii au fost ucişi, dar cu ce preţ? Cred că ar fi fost mai bine să nu fi încercat să-i ucidem. În noaptea aceea am pierdut aproape toţi vânătorii satului. Cei care au scăpat cu viaţă au rămas schilozi, de nu vor mai putea vâna niciodată. Doi, trei, care n-au fost prea tare vătămaţi, ne-au părăsit ca să nu moară şi ei de foame, încercând să ne hrănească pe toţi. Acum, în sat nu mai suntem decât femei, bătrâni, copii şi tineri schilozi. Neavând ce mânca, am mestecat şi noi iarbă, ca vitele, dar oamenii nu pot trăi ca animalele şi încetul cu încetul vom muri de foame. Of, de ar veni mai repede Batara Yama, i-aş mulţumi pentru graba lui.

– Voi pleca chiar acum la kahiangan şi voi cere lui Batara Guru, marele zeu, să-mi dea voie să aduc pe pământ vreo rădăcină bună de mâncat, ca oamenii să nu moară de foame din lipsă de vânat. Sunt prea iubit de zei ca această cerere să-mi fie refuzată.

Dar mare fu dezamăgirea lui Kelapa când Batara Guru, după ce i-a ascultat cererea, i-a răspuns:

– Eşti într-adevăr iubit de zei ca nimeni altul. De aceea poţi să ne ceri orice şi îţi vom împlini dorinţa. Dar să ceri pentru tine, nicidecum pentru ceilalţi muritori cărora le-am hărăzit altă soartă. Aşa că decât să ne ceri spice de orez sau rădăcină de manioc pentru oameni, ar fi mai bine să ne ceri ca să-ţi îngăduim să vii în fiecare zi în grădina kahianganului. Dar de dus vreo plantă de aici pe pământ, oricât de neînsemnată ar fi ea, nu-ţi putem îngădui. Aşa a fost voinţa lui Hyang Venang şi aşa va fi pentru totdeauna. Acum du-te să te veseleşti în grădina kahianganului. Kelapa n-a mai zis nimic. S-a dus la grădina kahianganului cu capul adâncit între umeri şi inima grea ca de piatră. Trandafirii roşii i se păreau însângeraţi, iar boabele albe ale melatiilor[1] parcă erau lacrimile copiilor şi femeilor flămânzi de pe pământ. Se uita în jur cu ochii împăienjeniţi, se uita la crengile pomilor îngreunate de fructe, la tufişurile de ananas, la spicele de orez galbene legănate de vânt.

„Oh, am fost orb, îşi spunea Kelapa îndurerat şi îşi bătea pieptul cu pumnii. Hyang Venang n-a fost drept cu

[1] Melati – flori mici şi albe cu miros foarte plăcut.

oamenii, iar zeii sunt răi, niște vicleni care m-au ademenit până acum cu grădina kahianganului. Chiar de m-aș bucura în toate zilele de bunătățile acestei grădini, ce însemnătate are dacă nu-i pot ajuta pe semenii mei?"

Kelapa plânse ca un copil vreme îndelungată. Dar deodată s-a ridicat și și-a șters lacrimile de pe obraji. Pe fața lui nu se mai oglindea tristețea ca înainte, ci o mânie nestăvilită. Ochii îi erau roșii ca sângele, sprâncenele împreunate, părul zbârlit, buzele strânse. Pentru prima dată în viața lui, Kelapa s-a mâniat.

– Hyang Venang! strigă Kelapa. Dacă n-ai fost drept, acum voi face eu dreptatea. Dacă zeii vor cuteza să-mi stea în cale, praful și pulberea se va alege de ei!

Auzind această amenințare, zeii tremurau de frică. Cine ar putea să stea împotriva lui Kelapa? Chiar însuși Batara Guru sau războinicul Vișnu nu cutezau. Toți zeii au fugit să caute adăpost la Hyang Venang.

După ce a rostit amenințarea, Kelapa a făcut ce a făcut și deodată kahianganul a început să se zguduie, stelele cădeau cu miile pe pământ, oceanul se zbuciuma cu valuri cât munții, norii negri se rostogoleau zbătându-se într-un uragan cumplit, cerul ardea de fulgere, vulcanii scuipau bolovani roșii cât casele, sălbăticiunile din junglă răgeau îngrozite. Toate grozăviile acestea au ținut șapte zile și șapte nopți fără răgaz. Iar când, ca la un semn, toate se liniștiră, pământul devenise de nerecunoscut. Kelapa adusese toate bogățiile din grădina kahianganului pe pământ. Acum pământul avea de toate. Peste tot numai flori înmiresmate, peste tot numai fructe dulci și gustoase. Lanuri

de orez, galbene ca aurul, se unduiau în mângâierea vântului. Oamenii râdeau și plângeau de bucurie și cu toții slăveau pe Kelapa. Dar zeii erau furioși, de asemenea și Hyang Venang. Când a văzut că Kelapa a adus pe pământ toate bogățiile din grădina kahianganului, a strigat:

– Vai ție, Kelapa. Prea departe ai mers cu îndrăzneala! Pentru că ai adus toate plantele și copacii din kahiangan pe pământ, să te prefaci și tu într-un copac, unul caraghios, de care să râdă toți oamenii. Te vei preface într-un copac subțire și înalt până la cer, cu crengi și frunze numai sus în vârf, care însă vor fi altfel decât ale oricărui copac.

Auzind aceste strigăte, Kelapa nu se înfricoșă, ci răspunse liniștit:

– Oh, Hyang Venang, zeu nemilos și nedrept! Știu că nu mă pot împotrivi blestemului tău și că mă voi preschimba în copac precum ai spus tu. Dar de un singur lucru te vei înșela. Oamenii nu vor râde de mine, ci mă vor prețui ca pe nici un alt copac făcut de tine, căci mă voi preschimba într-un copac neasemuit de folositor. Nu omenirea va râde de mine, Hyang Venang, ci eu voi râde de tine în veșnicie.

Așa a zis Kelapa și s-a preschimbat în copac subțire, înalt până la cer, cu crengi și frunze la vârf, precum l-a blestemat Hyang Venang; Kelapa s-a preschimbat în palmier. Dar precum a zis Kelapa înainte de a deveni palmier, acest copac este neasemuit de folositor. Nimic din palmier nu se aruncă, fiecare parte e bună la ceva. Trunchiul e folosit pentru punte sau la construirea colibei; din frunze se împletesc rogojini. Din nuca de cocos, fructele palmierului, se țes fibrele, miezul e bun ca hrană,

şi nici un fel de mâncare nu se găteşte fără zeama din miezul nucii de cocos; laptele ei are gust deosebit de bun. De asemenea, din floarea palmierului se poate pregăti o mâncare foarte gustoasă. Iar când se taie floarea, curge un lichid dulce ca mierea, din care se face zahăr[1] şi o băutură răcoritoare. Aşa de folositor e palmierul, încât nu numai că oamenii nu cutează să râdă de el, ci îl preţuiesc mult de tot. Adesea, când văd un palmier, oamenii spun:

– Iată palmierul. El nu este un simplu copac, ci adevăratul zeu al pământului.

O mie de guri

A FOST ODATĂ un tăietor de lemne care avea o nevastă foarte cicăilitoare. De când se scula în zori până seara la culcare îl bombănea întruna. Ba că aduce bani prea puţini acasă, ba că nu munceşte destul, ba că este prea leneş şi aşa mai departe. E adevărat că erau săraci, dar câtuşi de puţin din vina lui. Muncea din răsputeri şi dacă nu le ajungeau banii, ce puteau să facă?

Într-o zi a plecat omul nostru în pădure ca să taie lemne ca de obicei. După ce a ales un copac uscat, a vrut să-l doboare cu toporul. Însă a rămas împietrit cu toporul în

[1] Zahărul din palmier – zahărul roşu, spre deosebire de zahărul alb din trestia de zahăr sau sfeclă, are un gust deosebit. De obicei nu se întrebuinţează pentru a îndulci ceaiul sau cafeaua, ci se pune la diferite mâncăruri, spre a le da un gust aparte.

mână, căci deodată apăru în faţa lui ca ieşită din pământ o zână strălucitoare. Privea parcă în vis la zâna care îi vorbea:

– Fii bun, te rog, nu tăia acest copac care este palatul meu. În schimb, îţi voi dărui ceva care te va ajuta să trăieşti fără grijă până la sfârşitul vieţii. Ia aceste trei pietricele. Când vei avea vreo dorinţă, s-o spui şi să trânteşti o pietricică de pământ. Orice dorinţă vei rosti se va îndeplini îndată.

După ce a lăsat cele trei pietricele în mâna omului nostru, zâna s-a făcut nevăzută. Omul nostru, fără să-şi mai ia uneltele, a alergat cu sufletul la gură acasă, dornic să povestească nevestei cele întâmplate. Auzind cele petrecute în pădure, în loc să se bucure, dânsa a început să-l cicălească. De ce n-a cerut mai multe pietricele şi numai trei? Se vede că bărbatul ei era slab la minte, dacă n-a profitat de un noroc care nu vine decât o dată în viaţă, căci o întâlnire cu o zână nu se întâmplă în toate zilele, şi altele, şi altele. Bărbatul, care se aştepta ca de data aceasta nevasta să-l primească mai bine, a început să murmure:

– Vai, zeilor, cum de mi-a căzut pe cap o nevastă cu o gură aşa de rea?

– Ce spui, a sărit în sus nevastă-sa, am o gură rea, aşa zici? Uite, aş vrea să am o mie de guri ca să te pot bombăni mai bine.

Şi sfârşi trântind o pietricică de pământ. S-a întâmplat ceva îngrozitor. Pe corpul, capul, picioarele şi mâinile femeii au apărut o sumedenie de guri. Avea o mie de guri şi nu se vedea nimic din ea decât guri şi iar guri. Bărbatul rămase uluit când o văzu. Dar ce era mai rău, toate gurile îl bombăneau, toate ţipau la el de îi venea să-şi ia lumea

în cap. Şi deodată îşi aduse aminte de cele două pietricele care-i mai rămăseseră. A luat una şi zise:

– Rog pe zei să ia îndărăt cele o mie de guri ale nevestei mele. Şi a trântit-o pe pământ pe cea de a doua pietricică. Dintr-o dată nevasta lui a amuţit. Când s-a uitat bine la ea a înţeles ce se întâmplase. Nevasta lui a pierdut toate cele o mie de guri ale ei, va să zică a pierdut şi gura cea veche. Acum nu mai avea nici o gură. I-au rămas cei doi ochi şi nasul, dar gura nicăieri. Vai, ce nenorocire! îi rămăsese doar o pietricică. Dacă ar cere altceva, va însemna ca nevasta lui să rămână fără gură. Cum va putea mânca fără gură? Va muri negreşit, iar omul nostru îşi iubea totuşi nevasta. E adevărat că avea o gură rea ca nimeni alta, dar încolo inima îi era de aur. S-a gândit omul cât s-a gândit şi deodată faţa i s-a luminat. A luat ultima pietricică şi a zis:

– Rog să i se dea nevestei mele gura la locul ei, dar o gură care ştie doar să spună cuvinte frumoase.

Şi a trântit pietricica de pământ. De atunci, chiar dacă au rămas săraci, tăietorul de lemne a devenit cel mai fericit om. Nevasta lui nu-l mai bombănea niciodată, ci îi vorbea numai cu cuvinte frumoase. Când ai o nevastă ca dânsa, ce îţi mai trebuie bogăţie ca să fii fericit?

Papagalul vrăjit

ÎNTR-O DIMINEAŢA, regele Angling Darmo se plimba ca de obicei prin grădina palatului, când deodată a văzut un mic şarpe de câmp, ce se zbătea desperat din strânsoarea

unui şarpe veninos. Fără multă vorbă, regele a luat un băţ de bambus şi a lovit şarpele veninos drept în cap, de a rămas lungit fără suflare. Nu ştia regele că această întâmplare va avea urmări care vor zgudui viaţa lui tihnită de rege. De unde să fi ştiut regele că şarpele mic de câmp era de fapt fiica cea mică a regelui şerpilor? De unde să fi ştiut regele că şerpoaica nu era câtuşi de puţin în primejdie, ci se juca cu prietenul ei, şarpele veninos? Regele nu ştia toate astea şi şi-a continuat plimbarea de dimineaţă fără să se mai gândească la cei doi şerpi. Numai că şerpoaica cea mică, care a fugit în tufiş, nu putea ierta pe regele care i-a omorât prietenul. A fugit plângând drept la tatăl ei:

– Răzbună-mă, tată, răzbună-mă.

– Ce ţi s-a întâmplat, fetiţa tatii, de ai venit plângând şi ceri răzbunare? o întrebă regele şerpilor. Cine ţi-a vrut răul? Spune-mi degrabă, căci oricine ar fi acela care ţi-a vrut răul, el nu va rămâne nepedepsit.

– Vai, tată, regele Angling Darmo a vrut să mă omoare. Eram în grădina lui, tocmai pândeam un şoarece, când deodată s-a repezit la mine cu un băţ de bambus, să mă lovească. Nici nu ştiu cum de am putut scăpa cu viaţă.

– Aşa ţi-a făcut fără să fii vinovată cu nimic? Vai, amar se va căi regele. Noaptea aceasta va fi cea de pe urmă noapte a lui, zise regele şerpilor ameninţător.

Noaptea, regele şerpilor s-a strecurat sub patul regelui, pândind un prilej ca să-şi răzbune fiica. Tocmai atunci regele a grăit către regină:

– Ar trebui să-l schimbăm pe grădinarul palatului, căci n-a păzit grădina cum se cuvine, de a lăsat să năpădească şerpi veninoşi în ea.

– Cum aşa? întrebă regina.

Şi regele i-a povestit întâmplarea cu cei doi şerpi.

„Va să zică fiica mea a minţit, îşi zise regele şerpilor. Fiica mea s-a împrietenit cu un şarpe din neamul duşman! Bine că l-a omorât regele; şi mai bine că nu l-am omorât eu pe rege. Acum, în loc să-l omor, îi voi mulţumi".

A aşteptat şarpele până să adoarmă regina, pe urmă l-a chemat pe regele Angling Darmo afară şi i-a grăit astfel:

– Îţi mulţumesc, oh, rege, că ai omorât azi în grădină un şarpe veninos. Să ştii că eu sunt regele şerpilor, iar şarpele de câmp pe care l-ai salvat era fiica mea. În semn de mulţumire, îţi voi dărui ceva. Scoate-ţi limba ca să-ţi dau puţin din saliva mea, şi pe urmă vei putea înţelege graiul tuturor animalelor de pe pământ. Numai un singur lucru să nu uiţi. Orice s-ar întâmpla, n-ai voie să spui nimănui că înţelegi graiul animalelor, altfel vei muri pe loc.

Aşa a vorbit şi a atins vârful limbii regelui Angling Darmo. Începând de atunci regele înţelegea orice vorbeau animalele; şi nu mai putea de fericire.

Într-o zi, regele se plimba ca de obicei prin grădina palatului, numai că de data asta se plimba împreună cu regina. Deodată regele a auzit două păsări care se certau.

– Ia mai taci odată, mă femeie, zise soţul. Nu mă face să mă înfurii, căci de mă înfurii uit de toate. Cine ştie ce nenorocire se poate întâmpla în furia mea? S-ar putea să dărâm fără să vreau palatul regelui, şi toate astea numai şi numai din cauza ta.

– Tu să dărâmi palatul regelui? Nu mai spune! Oare uiţi cât eşti de mic?

– Sunt într-adevăr foarte mic, dar sunt foarte puternic, zise iar pasărea-soţ. Fiindcă, de vrei să ştii, eu sunt de fapt pasărea Garuda, pe care călăreşte de obicei Vişnu. Acum te mai îndoieşti că pot dărâma palatul regelui? De aceea mai bine să taci şi să mă asculţi.

Auzind vorbăria lor, regele nu putea să-şi abţină râsul şi a râs cu poftă. Dar regina, când văzu cum râde regele fără pricină, se supără:

– Vai, rege, oare se cuvine unui rege să râdă de soţia lui?

– Ba nu râd deloc de tine, regină, a răspuns regele. Am râs eu, dar de altceva.

– De ce anume, dacă nu râzi de mine? Nu văd nimic de râs împrejur. Dacă nu-mi spui din ce cauză ai râs, înseamnă că ai râs de mine. Iar de ai ajuns să râzi de mine, nu mai am de ce să trăiesc şi mă voi arunca din turn, zise regina îndărătnică.

Ce să facă regele? Dacă îi desvăluieşte adevărul, ar însemna să moară pe loc, de aceea a tăcut încurcat. Văzând că regele a tăcut, regina a fugit şi s-a urcat în turn, vrând să se arunce de acolo în jos. Dar regele a prins-o tocmai la timp şi zise:

– Bine, regină, dacă vrei neapărat să ştii de ce am râs, îţi voi spune pricina. Numai înainte de a-ţi spune pricina, vreau să ştii că de îndată ce îţi voi spune adevărul, eu voi muri pe loc.

– Fie ce-o fi, numai să ştiu pricina pentru ce ai râs. Altfel mă voi arunca din acest turn, răspunse regina.

Tocmai se pregătise regele Angling Darmo să spună adevărul, când a auzit o pereche de şopârle de pe perete vorbind:

– Bărbate, aş vrea să te văd fără coadă, zise o şopârlă.

– Măi, femeie, ce vorbă e asta? Ce să mă fac fără coadă când se va întâmpla să mă aflu în primejdie?

– Lasă, acum nu eşti în primejdie, iar până atunci îţi va creşte coada la loc.

– Ia mai taci din gură, femeie fără minte ce eşti, răspunse bărbatul.

– Să ştii că de nu vrei să-ţi rupi coada, mă voi arunca jos şi praf o să mă fac.

– Aha, va să zică te-ai luat şi tu după regină?! Dacă regele vrea să moară de dragul capriciului reginei, eu n-am chef să-mi pierd coada de dragul capriciului tău. Iar de vrei neapărat să mori, n-ai decât, nu eşti singura femeie în lume.

Auzind aceste vorbe, regelui i s-a făcut ruşine de slăbiciunea lui şi a scăpat-o pe regina din strânsoare. Regina, văzând că regele a tăcut şi i-a dat drumul, i-a fost ruşine de rege ca să ia cuvântul înapoi şi să nu se mai arunce din turn, şi s-a aruncat jos.

Regele Angling Darmo nu mai putea de tristeţe după moartea reginei, căci nespus de mult o iubise. Nemaiputând îndura tristeţea, s-a hotărât să plece din ţară încotro îl vor duce picioarele. Într-o zi, a plecat regele îmbrăcat ca un om de rând, fără suită şi numai cu o boccea de merinde, şi a intrat într-o junglă neumblată de fiinţă omenească, hotărât să-şi caute moartea. Zile întregi a străbătut jungla fără de capăt, şi era pe la sfârşitul puterilor, când într-o zi s-a trezit cu o căsuţă în faţa lui.

Mare fu mirarea regelui când află pe urmă că în casa aceea trăiau trei fete foarte frumoase. Fetele l-au ospătat,

l-au îngrijit, iar peste câteva zile, după ce regele s-a înzdrăvenit, nu l-au mai lăsat să plece. Dar nici regelui, văzând cât de frumoase erau fetele, nu prea îi venea să plece de acolo. Pe urmă, cu toate că erau în mijlocul junglei, fetele nu duceau lipsă de nimic. Aşa a trăit regele Angling Darmo un an de zile în casa celor trei fete, fericit, a uitat chiar şi de necazurile lui. Dar s-a întâmplat că într-o noapte regele s-a trezit din somn, şi a văzut că nici una din cele trei fete nu era acasă. Unde ar putea umbla fetele în toiul nopţii? Mai ales că ei erau în mijlocul junglei. A aşteptat cât a aşteptat regele să se întoarcă cele trei fete, dar până la urmă şi-a pierdut răbdarea. S-a dat regele peste cap de trei ori şi s-a prefăcut într-un corb cu pene albe. Corbul şi-a luat zborul imediat prin bezna nopţii şi nu mult după aceea a zărit pe cele trei fete în mijlocul unui câmp.

– Ga, ga, ga, croncănea corbul şi se apropia de fete.

Dar cum s-a îngrozit corbul, adică regele, când, după ce s-a apropiat, a văzut cum ele se ospătau cu un cadavru. „Va să zică sunt nişte iele, îşi zise regele. De aceea sunt aşa de frumoase, încât am putut să uit de toate."

– Ga, ga, ga, croncănea corbul.

– Ia uite, ciudăţenie, zise una din fete. Pentru prima oară văd un corb cu pene albe.

– Şi pe urmă, şi eu văd pentru prima oară un corb care umblă noaptea, zise a doua.

– Hai să-i dăm şi lui ceva, zise a treia.

Una i-a dat corbului o bucată de ficat, una o bucată de măruntaie, şi una i-a dat un ochi. Corbul a luat bucăţile şi a zburat, s-a întors la casa celor trei fete. Ajuns aci s-a

dat de trei ori peste cap şi s-a prefăcut iar în regele Angling Darmo. Pe urmă a pus bucatele primite de la fete pe toaletele lor. Bucata de ficat a pus-o pe masa primei fete, bucata de măruntaie a pus-o pe a celei de a doua, şi ochiul l-a pus pe toaleta celei de a treia.

Spre dimineaţă, fetele s-au întors acasă. Dar când s-au aşezat la toaletele lor, a găsit fiecare bucata dată corbului. Văzând aceasta, şi-au dat seama că acest corb cu pene albe este de fapt regele Angling Darmo, şi nu mai puteau de ruşine. Au tăbărât imediat pe regele Angling Darmo, l-au târât afară şi l-au prefăcut într-un papagal.

– Va să zică, de asta ne eşti, au spus ele. De acum încolo te vei preface în papagal şi nu vei putea redeveni om decât dacă te va trage cineva de moţ.

Trei ani de zile a umblat regele Angling Darmo ca papagal, deznădăjduit, pierzând orice speranţă să redevină iarăşi om. Într-o zi papagalul a ajuns în grădina unui palat. Stătea el cocoţat pe o creangă, când, deodată a intrat în grădină fiica regelui acestei ţări cu suita ei. Era prinţesa foarte frumoasă, şi văzând-o, cu toate că era sub înfăţişare de papagal, regele Angling Darmo s-a îndrăgostit pe loc de ea. A rupt o floare, şi cu floarea în ciocul lui încovoiat a zburat drept în poala prinţesei.

– Ia uite, ce papagal blând, zise prinţesa. A venit la mine, mi-a adus şi o floare. Dar de ar înţelege, era mai bine dacă îmi aducea fructul acela roşu din vârful copacului, căci mi-e tare sete.

Nici n-a terminat de spus prinţesa, papagalul a şi zburat până în vârful copacului şi după puţin timp s-a întors la prinţesă cu fructul în cioc.

– Papagalul poate să înţeleagă graiul omenesc! se uimi prinţesa şi toată suita.

Au încercat pe urmă să-l pună pe papagal să facă felurite lucruri. Să facă tumbe, să danseze, să aducă alte flori şi aşa mai departe, numai că papagalul parcă nu voia să asculte decât de prinţesă. De atunci prinţesa nu mai putea să se despartă de papagal. Oriunde se ducea, papagalul era pe umărul ei. Chiar noaptea îl punea pe papagal în iatacul ei. Tocmai în timpul acela a ajuns în ţară un ministru al regelui Angling Darmo, căutând pe regele lui care şi-a părăsit ţara fără să lase nici o vorbă şi fără nici-o veste după atâta timp. Ani de zile l-a căutat în zadar, până ce într-o zi s-a întâlnit cu un pustnic care i-a spus:

– Caută un papagal care înţelege vorba omenească. De-l găseşti, îl găseşti şi pe regele vostru.

La un ospăţ dat în cinstea lui, ca după datină, regele ţării l-a întrebat:

– Ce doreşti să ceri de la mine în semn de prietenie între ţările noastre? După datina noastră, orice vei cere, dacă este cu putinţă, vom îndeplini.

– Am auzit că aveţi pe aici un papagal năzdrăvan, răspunse ministrul lui Angling Darmo. Dacă datina voastră îmi dă dreptul să vă cer orice lucru, v-aş cere doar acest papagal.

Când a auzit prinţesa că ministrul lui Angling Darmo i-a cerut papagalul, să moară, nu alta. Ca să se împotrivească nu putea, ar însemna să se împotrivească datinei. Dar cum va putea să se despartă de papagalul ei? A plâns

prinţesa cât a plâns, l-a sărutat pe papagal, l-a mângâiat, l-a strâns la piept, şi nu ştiu cum s-a întâmplat, l-a tras de moţ fără să vrea. Deodată papagalul s-a pierdut, iar în faţa ei stătea chiar regele Angling Darmo, cel căutat de ministrul musafir. A urmat după aceea o nuntă ca în poveşti, nunta între regele Angling Darmo şi prinţesă, căci drept vorbind, prinţesa îl îndrăgise acum mai mult decât când era papagal. Pe urmă regele Angling Darmo a luat-o pe noua lui regină în ţara lui şi amândoi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţe. De se întâmpla câteodată ca regina să-l întrebe de ce râdea singur, îi răspundea:

– Ce să fie? Mi-am amintit şi eu de când eram papagal.

Aşa că regele Angling Darmo putea să râdă de vorbăria animalelor fără teamă.

Elefantul şi furnicile

ÎNTR-O junglă trăia de mult un elefant care era foarte mândru de puterea sa. Dar el era de asemenea foarte crud şi, ştiindu-se mai puternic decât toate animalele, lovea cu trompa şi călca în picioare tot ce-i ieşea în cale. Într-o zi, ieşind să se plimbe printr-o câmpie, văzu un roi de furnici care lucrau de zor, clădindu-şi cuibul şi adunând hrană. Ele erau atât de numeroase, încât formau pe pământ un şir foarte lung. Privind la ele, namila de elefant începu să râdă batjocoritor:

– De ce râzi? au întrebat furnicile.

– Pentru că sunteţi atât de mici, încât nu sunteţi bune de nimic.

– Aşa mici cum suntem, noi ne clădim singure cuibul şi adunăm hrană pentru vremuri grele. Nu avem nevoie de ajutorul nimănui şi nu ne temem de nimic.

– Nici chiar de mine? întrebă îngâmfatul elefant.

– Nici de tine, nici de nimeni.

– Aţi fi voi în stare să vă luptaţi cu mine? spuse cu dispreţ elefantul.

– Desigur că am fi, au răspuns furnicile. Dar mai bine să nu ne batem, ci să ne vedem fiecare de treburile noastre. Dacă vrem să ne arătăm puterile, mai bine să ne întrecem în muncă. Să vedem cine e mai harnic: tu sau noi?

– Ba nu, să ne luptăm! răcni elefantul furios că nişte fiinţe cu trupul atât de mic îndrăzneau să-i vorbească astfel.

Îndată fiara începu să calce peste roiul de furnici, gândind că picioarele sale groase ca nişte stâlpi le va strivi în câteva clipe. Dar furnicile se băgau în micile crăpături ale pământului, unde călcăturile elefantului nu le făceau nici un rău şi, ori de câte ori un picior era pe pământ, zeci de furnici săreau pe el şi porneau să cațere, până l-au acoperit tot. Elefantul nu simțea nimic şi continua să bătătorească pământul, pentru ca nici o furnică să nu scape cu viaţă. Deodată el începu să urle de durere: nenumărate furnici îi intraseră în urechi şi îl pişcau îngrozitor. El o luă la fugă, dar în zadar, căci pişcăturile nu încetau: cu cât el fugea mai repede, cu atât furnicile îl muşcau mai tare. După un timp, elefantul a ajuns lângă o stâncă, iar atunci furnicile i-au spus:

– Dacă vrei ca durerile din urechi să înceteze, loveşte-te cu capul de această piatră!

În deznădejdea sa, elefantul se izbi din toate puterile cu capul de stâncă, iar furnicile încetară câteva clipe de a-l muşca, dar apoi o luară de la capăt. Elefantul se mai dădu o dată cu capul de stâncă şi iarăşi nu mai simţi înţepăturile. Aşa au continuat mai multă vreme: când elefantul se lovea cu capul de stâncă, furnicile îl lăsau în pace câtva timp, dar apoi îl muşcau din nou, pentru ca elefantul să se repeadă din nou spre stâncă. În sfârşit, doborât de înţepăturile din urechi şi de loviturile în stâncă, elefantul se prăbuşi la pământ, aproape mort. Atunci furnicile se dădură jos de pe corpul lui şi depărtându-se îi spuseră:

– Iată că suntem mici, dar suntem mai puternice decât tine prin mulţimea şi deşteptăciunea noastră.

Elefantul s-a însănătoşit după câtva timp, dar de atunci nu s-a mai mândrit cu puterea lui şi nu a mai făcut rău altor animale, înţelegând că toate pot fi puternice când sunt deştepte şi unite între ele.

Cine e rău nu poate fi fericit

ÎNTR-UN SAT de munte trăia odată un tânăr cu soţia lui. Nu erau bogaţi, dar munceau împreună şi erau fericiţi, mai ales după ce femeia a născut o fetiţă căreia i-au pus numele Ci. Dar fericirea le-a fost de scurtă durată, deoarece la câteva luni după venirea fetiţei pe lume femeia s-a îmbolnăvit şi a murit. După câtva timp omul s-a însurat a doua oară, iar această nouă soţie a născut tot o fetiţă, pe care au numit-o Em. Cu toate că cele două fetiţe aveau acelaşi tată, nu semănau deloc una cu alta. Em era urâtă, leneşă şi răutăcioasă, în timp ce Ci era drăguţă, harnică şi binevoitoare faţă de toată lumea; mai ales faţă de mica sa surioară se arăta plină de dragoste şi de bunătate, cu toate că Em nu-i răspundea în acelaşi fel. Dar nici mama vitregă nu o iubea pe Ci, certând-o toată ziua şi bătând-o ori de câte ori i se năzărea câte ceva, fără a ţine seamă că biata fată muncea bine şi cu spor de dimineaţa până seara. Toate treburile în gospodărie erau făcute de Ci, în timp ce Em lenevea toată ziua. Totuşi mama îşi iubea fiica nespus

de mult şi nu-i găsea nici un cusur: toate cusururile erau lăsate pe seama lui Ci.

Într-o zi, Ci s-a dus la izvor să aducă apă. În timp ce se întorcea spre casă cu oala plină pe umăr, în calea ei a apărut un moş zdrenţăros şi foarte murdar, care a rugat-o să-i dea să bea apă. Ci s-a oprit, a luat oala de pe umăr şi a întins-o moşului. După ce a băut, moşul n-a spus nici o vorbă de mulţumire, ba chiar a răsturnat oala ca să se verse toată apa, apoi şi-a văzut de drum. Fata nu s-a supărat, ci s-a întors la izvor, a luat altă apă şi s-a dus acasă. Aici mama vitregă o aştepta furioasă foc şi s-a apucat s-o certe că stătuse aşa de mult pentru o oală cu apă. Dar Ci nu a spus nimic din cele întâmplate. Altă dată s-a dus să aducă apă de la o fântână renumită pentru apa ei limpede şi rece. Privind în fântână, fata a văzut ceva mai jos o floare atât de frumoasă, încât s-a gândit să coboare până la ea ca s-o culeagă şi s-o ducă acasă. Dar floarea parcă se tot depărta şi, când fata a ajuns chiar lângă apa fântânii, a băgat de seamă că apa se dădea în lături, lăsând să se vadă o deschidere luminoasă, ca o boltă. Din ce în ce mai mirată, fata a păşit sub boltă şi a ajuns în faţa unui palat subpământean. Când a ajuns lângă el, uşa palatului s-a deschis şi prin ea a ieşit moşul de la izvor, care a luat-o pe Ci de mână şi a dus-o într-o sală mare, plină cu nenumărate bogăţii: podoabe de aur şi diamante, şiraguri de perle strălucitoare şi câte şi mai câte. Moşul i-a spus atunci:

– Vreau să te răsplătesc pentru că eşti cuminte şi harnică şi pentru că te porţi cu toată lumea aşa frumos

cum te-ai purtat cu mine. Tu mi-ai dat să beau apă limpede de izvor, dar acum e rândul meu să-ţi dau de băut ceea ce am mai bun.

Zicând acestea, i-a întins o cupă de aur plină cu băutură fermecată. Îndată ce Ci a gustat băutura aceea, s-a făcut de o frumuseţe nemaivăzută, dinţii îi străluceau ca perlele, iar hainele ei sărăcăcioase s-au prefăcut în veşminte bogate, ţesute din fir de aur şi bătute cu pietre scumpe. Bietei fete nu-i venea să creadă când şi-a dat seama ce noroc avusese şi a început să spună cuvinte de mulţumire bătrânului. Atunci a văzut că la fiecare vorbă pe care o spunea, din gură îi sărea câte un ban de aur sau un mărgăritar. Foarte fericită, Ci a pornit înapoi pe unde venise, a ieşit din fântână şi s-a îndreptat, spre casă. Pe drum s-a întâlnit cu mai mulţi oameni din satul ei şi toţi se minunau văzând o fată atât de frumoasă şi de bogat îmbrăcată. Ei nu o mai cunoşteau şi credeau că vreo zână sau vreo împărătească a venit în satul lor. Dar fata le spuse tuturor vorbe bune, iar în acest timp monedele de aur şi mărgăritarele cădeau ca ploaia în jurul ei, spre bucuria oamenilor, care se grăbeau să le culeagă. Când a ajuns acasă, mama vitregă a întrebat-o cum de s-a schimbat aşa de mult şi cine i-a făcut aşa daruri bogate. Fiind bună la inimă, Ci n-a ascuns nimic şi a povestit totul întocmai cum se întâmplase. Atunci răutăcioasa femeie a spus:

– Mâine să stai acasă! Em se va duce după apă la izvor.

A doua zi, cu toate că mama sa îi povestise cu de-amănuntul despre felul cum Ci dăduse de noroc, Em s-a sculat tot aşa de târziu ca de obicei şi, după multe mofturi,

a luat oala şi a plecat să aducă apă. În drum spre casă s-a întâlnit şi ea cu acelaşi moş care i-a cerut şi ei să-i dea să bea apă. Em s-a uitat urât la el şi i-a răspuns:

– Tu, murdarule, vrei să-mi spurci oala punând gura pe ea? Pleacă de aici! N-am să mă ostenesc eu să car apă pentru un zdrenţăros ca tine! Iată izvorul, dacă ţi-e sete, n-ai decât să te duci să bei.

Pe când nu mai înceta să-l ocărască pe moş, oala i s-a răsturnat pe umăr şi toată apa a curs peste dânsa, iar unde a ajuns apa, trupul ei s-a acoperit cu pene de toate culorile. Fata a început din nou să strige la bătrân, dar acum la fiecare vorbă îi sărea din gură un şarpe sau un păianjen.

Acasă mama sa o aştepta cu nerăbdare. Când a văzut ce pacoste a căzut pe Em, a fost cuprinsă de necaz şi, fiindu-i ruşine să se mai arate în sat cu aşa pocitanie de fată, a luat-o cu dânsa şi a plecat să trăiască împreună în pădure. Au stat ele cât au stat ascunse prin desişuri, dar după un timp a început să le pară rău de viaţa pe care o duseseră, aşa încât s-au hotărât să vină acasă în fiecare noapte, când ştiau că nu le va vedea nimeni pe drum.

Aşa au şi făcut; ziua stăteau în pădure, iar noaptea intrau în sat. Dar îndată ce ajungeau acasă, începeau să se certe, să strige şi să trântească totul prin casă, încât după câteva zile nu mai rămăsese acolo nici un lucru întreg, iar din vorbele multe ale lui Em şerpii şi păianjenii au umplut mai întâi casa, apoi şi curtea de unde au pornit să se împrăştie în sat. Când au văzut acestea, sătenii s-au hotărât să facă ce vor putea ca să scape de ele. Ei au făcut două capcane de fier în formă de scaune, iar într-o seară le-au

înroşit în foc şi le-au pus în locul unor bănci de lângă casă, unde ele se aşezau de obicei înainte de a intra în casă.

Îndată ce s-a lăsat întunericul, Em şi mama sa au venit în sat şi, fără să bănuiască ceva, s-au aşezat drept pe capcanele fierbinţi. Simţind arsurile, au început să ţipe cât le ţinea gura, dar nimeni nu se arăta ca să le vină în ajutor. Cu mare greutate ele au izbutit să scape din capcanele de foc, având hainele arse şi spinările fripte. În goana mare s-au înapoiat în pădure şi de atunci nu au mai avut îndrăzneala să se apropie de sat. Trăind mereu în întunericul pădurilor, cu şerpii şi păianjenii ieşiţi din gura fetei, cu timpul s-au prefăcut şi ele una în şarpe şi alta în păianjen şi sub aceste chipuri şi-au trăit tot restul vieţii.

Haină nouă şi porc nou

ÎN VREMEA noastră erau într-un sat doi prieteni, Bas şi Buong, amândoi oameni cumsecade, dar cam lăudăroşi: când vreunul avea un lucru mai deosebit, căuta să-l arate tuturor şi să se fălească în tot chipul cu el. Într-o zi ei s-au dus la târg în oraşul vecin, de unde Bas şi-a cumpărat o haină, iar Buong şi-a luat un porc. Îndată ce s-a întors acasă, Bas şi-a îmbrăcat haina cea nouă şi a ieşit la plimbare în sat, pentru ca toţi consătenii să-l vadă şi să-l admire. S-a întâmplat încă că la ora aceea toate străzile erau goale, aşa că Bas nu s-a întâlnit cu nici un om care să-l laude pentru frumuseţea îmbrăcămintei. După ce a colindat satul timp de câteva ceasuri, a pornit dezamăgit spre casa lui. În acest timp, Buong a dat

drumul porcului prin curte, aşteptând ca toţi cei ce vor trece pe-acolo să-l vadă şi să-l laude. Nici el n-a avut mai mult noroc ca prietenul său. E drept că au trecut câţiva oameni pe lângă casa lui, dar nici unul nu s-a uitat în curte, aşa că noua sa cumpărătură a rămas neobservată. Atunci el s-a gândit să scoată porcul la păscut pe marginea drumului, în faţa curţii, în aşa fel ca nimeni să nu poată trece pe acolo fără a-l vedea. Dar, într-un moment când omul nu era atent, porcul o luă la fugă şi dispăru într-o stradă lăturalnică. Buong porni să-l caute, dar nu ştia încotro s-o apuce. Pe când alerga deznădăjduit, privind în toate părţile, se întâmplă ca Bas să treacă pe-acolo, aşa că Buong îl întrebă:

– Nu cumva ai văzut încotro a luat-o porcul meu cel nou?

– Nu, răspunse Bas. De când port haină nouă nu am văzut nici un porc.

Tam şi Cam

ÎNTR-UN SAT din Vietnam a fost odată un om tânăr, căruia i-a murit soţia la puţin timp după ce a născut o fetiţă. El a dat fetiţei numele de Tam. După câtva timp el s-a căsătorit din nou şi a avut încă o fetiţă, căreia i-au pus numele Cam. Nenorocirea a făcut că după puţini ani omul a murit şi el, aşa încât sărmana Tam a rămas numai cu mama ei vitregă şi cu sora ei. Cele două fete nu semănau nici la înfăţişare, nici la fire. Tam era frumoasă,

cuminte, harnică şi de o mare bunătate, pe când Cam era urâtă, zvăpăiată, leneşă şi rea la inimă. Dar, cum se întâmplă de multe ori, pe Cam mama ei o iubea foarte mult, iar pe Tam nici nu voia s-o vadă înaintea ochilor. Biata Tam muncea de dimineaţa până seara, toată casa era îngrijită de ea, totuşi mama ei vitregă nu era niciodată mulţumită de dânsa, o certa şi adeseori chiar o bătea.

Urmând pilda mamei sale, şi Cam se purta urât cu sora ei, cu toate că aceasta îi vorbea totdeauna blând şi o ajuta în orice împrejurare, aşa cum orice fată trebuie să îngrijească de sora ei mai mică. Când lui Cam i se întâmpla să facă vreo stricăciune în casă, nu-şi recunoştea greşeala ci, plină de răutate, se ducea la mama ei şi dădea vina pe Tam, aşa încât aceasta era adeseori pedepsită fără a fi vinovată.

Într-o zi mama a trimis pe cele două fete la râu, ca să prindă peşte. Îndată ce au ajuns pe malul râului, Tam s-a apucat de treabă cu toată sârguinţa şi în scurt timp coşul ei era aproape plin cu peşti. Cam se ţinea însă numai de joacă, aşa că nu a prins nici unul. Văzând că se apropie timpul de întoarcere acasă, iar coşul său este gol, Cam se gândi la un şiretlic. Ea se prefăcu a privi cu atenţie părul lui Tam şi spuse:

– Tot umblând cu mâinile pe peşti ţi-ai murdărit părul. Dacă vei merge acasă aşa, mama se va supăra pe tine. Du-te şi spală-te pe cap, căci avem încă timp destul.

Lui Tam îi plăcea curăţenia, aşa că, deşi ştia bine că nu se murdărise de la peşte, se gândi că nu-i strică nicidecum să se spele bine acum, cât era la râu. Dar în timp ce Tam se spăla, Cam a deşertat peştele din coşul lui Tam într-al său

şi a fugit acasă. Când a terminat de a se spăla, Tam s-a întors la locul ei şi, văzându-şi coşul gol, a înţeles ce se întâmplase şi a început să plângă. Nu numai că-i părea rău după peştele prins cu atâta trudă, dar se şi temea de ocara care o aştepta din partea mamei vitrege, care o va pedepsi că n-a fost în stare să aducă nici un peşte, în timp ce Cam adusese un coş întreg. Dar mai mult decât orice o durea în suflet când vedea răutatea lui Cam. Pe când plângea astfel, s-a pomenit deodată în faţa ei cu un bătrân pe care nu-l cunoştea şi pe care nu-l văzuse venind de parcă ieşise din pământ. La început lui Tam i-a fost cam frică, însă văzând că bătrânul o priveşte cu blândeţe, i-a venit repede inima la loc.

– De ce plângi, fetiţo? a întrebat bătrânul.

Atunci Tam i-a povestit tot ce se întâmplase. Bătrânul a ascultat-o cu atenţie, apoi i-a spus:

– Nu mai plânge. Îţi cunosc toate necazurile şi am să te ajut să scapi de ele. Iată, îţi dau un peştişor viu. Du-te repede şi aruncă-l în fântână din curtea ta. Apoi, în fiecare zi să-i aduci de mâncare. Pentru ca să vină la tine, să-l chemi aşa:

Peştişor, drag peştişor,
Vino înotând uşor!
Iată, ţi-am adus mâncare,
Să te faci voinic şi mare.

– Când peştele se va face mare, vei vedea de cât ajutor îţi va fi în toate.

După ce spuse acestea, bătrânul se făcu nevăzut, tot aşa precum apăruse. Urmând sfatul bătrânului, Tam a aruncat peştişorul în fântână casei sale şi în fiecare zi se ducea la

dânsul. Când îl chema aşa cum o învăţase bătrânul, peştişorul ieşea deasupra apei şi primea mâncarea adusă. Tam era foarte mulţumită observând că peştişorul începuse a o cunoaşte şi că îşi arăta bucuria când o vedea. De la un timp însă Cam, care nu se ţinea de nici o treabă decât să pândească ce fac ceilalţi, a băgat de seamă că Tam stătea prea mult în jurul fântânii. Curioasă să afle ce se petrece acolo, într-o zi s-a ascuns prin apropiere, de unde a auzit şi a văzut totul. Îndată s-a dus la mama sa şi i-a povestit ce aflase. De aceea, a doua zi, mama vitregă i-a spus lui Tam:

– Astăzi să te duci cu bivoliţa la păşune, dar să o mâni ceva mai departe, căci dacă o laşi să pască pe lângă casă, intră în câmpul cu orez şi face mari stricăciuni.

Tam a trebuit să asculte de mama vitregă şi a plecat cu bivoliţa departe de casă, unde şi iarba era mai deasă, dar nici lanuri de orez nu se găseau prin apropiere. Îndată ce s-au văzut singure, Cam şi cu mama ei s-au dus la fântână şi nu s-au lăsat până nu au prins peştele, care între timp se făcuse mărişor. Repede l-au gătit şi l-au mâncat, iar când au terminat au adunat oasele şi le-au aruncat în grădină.

Îndată ce s-a întors de la păşune, Tam a luat ceva de mâncare şi s-a dus în graba mare la fântână, aşa cum făcea în fiecare zi. Însă de data aceasta în zadar îl chemă de mai multe ori, căci peştişorul nu se mai arătă. Foarte mirată, privi mai cu băgare de seamă împrejur şi văzu o picătură de sânge pe o piatră de lângă fântână. Înţelegând ce se întâmplase, fata porni a plânge cu hohote, căci se obişnuise cu peştişorul acela atât de prietenos şi îi era milă de el. Bătrânul de la râu i se arătă din nou şi, aflând de moartea peştelui, spuse:

– Nu-i nimic, Tam, totul se mai poate îndrepta. Caută prin casă sau prin curte un os al peştelui şi după aceea pune-l într-o sticlă pe care s-o ascunzi undeva în camera ta. De acolo el te va feri de orice primejdie şi îţi va îndeplini orice dorinţă.

Tam a căutat multă vreme, a dat în grădină peste grămăjoara de oase şi a făcut întocmai cum o învăţase bătrânul cel bun. În ţinutul acela era obiceiul să se dea în fiecare an o mare serbare la care se duceau toţi locuitorii din împrejurimi. În anul când se petreceau cele povestite mai sus, se făceau pregătiri mai mari ca de obicei, căci era vorba să vină la serbare şi împăratul care era tânăr şi se urcase de curând pe tron. Cam şi cu mama ei se gătiră cu tot ce aveau mai frumos, dar când Tam le rugă s-o ia şi pe dânsa la serbare, mama vitregă i-a spus:

– Dacă vrei să mergi, trebuie să-ţi termini mai întâi lucrul pe care îl ai de făcut în casă. Dar şi după aceea cum vei putea merge la aşa serbare, când tu n-ai haine de sărbătoare?

Apoi ele au adus un sac cu orez şi unul cu fasole, i-au răsturnat în mijlocul casei şi i-au spus:

– Alege orzul de fasole, pune-le la loc în sacii lor şi după aceea poţi să vii la serbare.

Adăugând că treaba aceasta nu-i va lua prea mult timp, ele plecară râzând, fiind sigure că Tam avea de lucru pentru câteva zile. Rămasă singură şi cu atâta lucru de făcut, Tam începu din nou să plângă. Bătrânul cel bun văzând aceasta îi trimise mai multe sute de păsărele. Acestea se năpustiră asupra grămezii cu amestec de orez şi de fasole, le aleseră

în câteva clipe şi puseră boabele separate în cei doi saci. Văzând aşa minune, Tam îşi aduse aminte de vorbele bătrânului, scoase sticla din ascunzătoarea ei şi rugă oasele să-i dea nişte haine pentru serbare. Abia termină de vorbit, că se şi pomeni îmbrăcată în nişte haine atât de bogate şi de frumoase, cum nu aveau nici împăraţii. Tam porni în grabă, căci nu mai era mult până la începerea serbării, iar împăratul trebuia să sosească. În graba ei, când trecea peste un pod, se împiedică puţin şi un pantof îi căzu în apă. În acel loc malul era prăpăstios şi fata nu putea ajunge până la pantof. Repede îşi luă nişte pantofi obişnuiţi şi porni mai departe.

Când împăratul, împreună cu tot alaiul său, trecu peste acel pod, văzu ceva strălucind ca soarele în apa râului şi porunci slujitorilor să-i aducă acel obiect minunat. Cu mare greutate oamenii împăratului reuşiră să scoată pantoful din apă şi-l aduseră stăpânului lor. Acesta se minună văzând un pantof atât de frumos şi dădu poruncă dregătorilor săi ca toate femeile adunate la serbare să-l încerce. El îşi închipuia că aceea care îl pierduse nu putea fi o fiinţă de rând, aşa încât adăugă că va lua de soţie pe stăpâna pantofului.

La vestea aceasta, toate fetele se îngrămădeau să treacă pe rând prin faţa împăratului, dar nici uneia nu i se potrivea pantoful găsit. În sfârşit, veni şi rândul celei mai frumoase şi mai bine gătite, lui Tam. Pantoful i-a venit ca turnat pe picior, iar atunci Tam a arătat şi perechea lui, încălţându-se ca la plecarea de acasă. Acum împăratul era pe deplin încredinţat că aceasta era cu adevărat stăpâna pantofului scos de sub pod şi cum vedea

că fata era de o rară frumuseţe, făcu îndată pregătirile pentru o nuntă aşa cum se cuvine la curţile împărăteşti.

După ce a ajuns împărăteasă, Tam se purta cu sora şi cu mama ei vitregă tot aşa de frumos ca mai înainte, le chema adeseori la palatul său şi le făcea daruri bogate. Cu toate acestea, ele erau roase de invidie şi, în loc să fie recunoscătoare lui Tam pentru binele pe care li-l făcea, se gândeau mereu cum să-i facă mai mult rău. Într-o zi, când se împlineau mai mulţi ani de la moartea tatălui ei, Tam a venit la casa părintească. În timp ce stăteau împreună şi vorbeau despre cel care nu mai era pe lume, mama vitregă i-a spus:

– Când tatăl tău era pe patul de moarte, cerea mereu să-i dăm mandarine, căci îi plăceau nespus de mult aceste fructe. Ce bine ar fi dacă acum, în amintirea lui, am mânca şi noi mandarine. Du-te dar şi adu câteva din pom, căci vrem să le avem culese de mâna ta.

Mişcată de această amintire despre tatăl ei, Tam s-a dus îndată în grădină şi s-a suit în pom ca să culeagă mandarine. Atunci mama vitregă s-a apropiat de pom şi a tăiat crengile pe care stătea Tam; pomul era chiar pe malul unui lac, aşa încât Tam a căzut în apă şi s-a înecat. După aceea cele două femei răutăcioase s-au dus la împărat şi, prefăcându-se că plâng de durere, i-au povestit că Tam a fost înghiţită de apele lacului. Împăratul era într-adevăr zdrobit de durere, iar Cam şi mama ei nu s-au mai dus acasă, ci au rămas pe lângă împărat, spunând că vor să-i aline mâhnirea, dar, de fapt, nădăjduind că împăratul, rămas fără soţie, s-ar putea căsători cu Cam.

Zadarnic însă se sileau ele să-l atragă, căci el se gândea numai la Tam şi nimic nu-l putea face să-şi uite supărarea.

Când i se adusese vestea că Tam a căzut în apă, împăratul trimisese îndată mai mulţi oameni cu bărci să caute prin lac, dar toate străduniile lor de a-i găsi trupul au fost zadarnice. Ei nu puteau şti că trupul lui Tam se prefăcuse într-o privighetoare, care a zburat drept spre palatul împărătesc, s-a aşezat pe o ramură în faţa unei ferestre a camerei în care lucra împăratul şi a început să cânte. De atunci, în fiecare zi ea venea în grădina palatului, se aşeza totdeauna în apropierea locului unde se afla soţul ei şi făcea să răsune împrejurimile cu trilurile ei fermecătoare. Împăratului îi plăcea mult să asculte cântecul minunat al acestei păsărele şi într-o zi i-a spus:

– Dragă privighetoare, de când mi-a murit soţia, numai tu ştii să-mi alini puţin durerea cu cântecul tău. Dacă mă iubeşti, vino şi aşază-te aici, pe braţul meu.

Privighetoarea l-a ascultat, iar din ziua aceea venea mereu să se aşeze fie pe braţul, fie pe umărul împăratului şi cânta de se minunau toţi cei ce-o ascultau. Însă Cam crăpa de necaz, văzând că ochii împăratului erau tot timpul pe această păsărică, în timp ce pe ea nici nu o băga în seamă. De aceea puse gând rău bietei păsărele şi, într-o zi când împăratul lipsea din palat, ea se ascunse în camera unde obişnuia să vină pasărea, o prinse, o omorî şi o îngropă în grădină. Împăratul se obişnuise atât de mult cu privighetoarea şi îi era atât de dragă, încât dispariţia ei îl întristă tot aşa de mult ca şi pierderea soţiei. Iar Cam înţelesese curând că mai mult rău îşi făcuse omorând privi-

ghetoarea, căci acum împăratul nici nu se mai uita la dânsa şi, dacă se întâmpla uneori să-i vorbească, era numai ca să întrebe dacă nu cumva a văzut pasărea. În locul unde Cam îngropase privighetoarea au răsărit doi copăcei care crescură mari în câteva zile şi aveau frunzele şi florile atât de frumos mirositoare, încât toată grădina era învăluită în parfumul lor. Minunat de aşa întâmplare, căci asemenea plante nu se mai văzuseră, împăratul porunci să i se facă un leagăn de mătase legat de cei doi copăcei şi o mare parte din zi şi-o petrecea stând culcat în acel leagăn. De când nu mai auzea glasul privighetorii, numai parfumul acesta îi mai alina dorul de soţie.

Văzând că nici de data aceasta nu izbutise să atragă pe împărat şi că în locul unui lucru minunat distrus de ea apărea altul, Cam începu să bănuiască ceva şi îşi puse în gând să nimicească şi copăceii. Aşadar, într-o zi, când împăratul era plecat prin ţară, ea se duse în grădiniţă, reteză copăceii, îi taie în bucăţele şi îi arse. Apoi, pentru ca nici o urmă să nu rămână prin apropiere, luă cenuşa şi o îngropă departe, în mijlocul unei câmpii.

Dar şi încercarea aceasta i-a fost fără folos, căci în locul acela crescu un copac care avea un singur fruct, mare, frumos şi cu un parfum deosebit de dulce. Într-o zi trecu pe-acolo o bătrână care, văzând minunatul fruct, încercă să-l culeagă, dar nu putu ajunge până la el. Atunci ea începu să se roage de fruct să cadă singur în coşul ei, făgăduindu-i că nu-i va face nici un rău, ci îl va păstra în casa ei, la adăpost de arşiţa soarelui, de vânturi şi de ploi. În acea clipă fructul căzu chiar în coşul bătrânei, iar aceasta

îl duse acasă, îl puse pe masă şi îl păstră ca pe o podoabă scumpă, care îi umplea casa de mireasmă plăcută. A doua zi dimineaţa, bătrâna plecă la piaţă după cumpărături, iar când se întoarse acasă, văzu că toate camerele erau curate, iar pe masă era pregătită mâncare din planta binefăcătoare. A doua zi şi a treia se întâmplă la fel, iar bătrâna nu ştia ce să mai creadă, căci ea nu lăsa niciodată casa descuiată şi nimeni nu putea intra în lipsa ei. Pentru a afla ce se întâmplă, bătrâna plecă în ziua următoare iar la piaţă, ca de obicei, însă de la jumătatea drumului se întoarse repede acasă şi privi pe fereastră. Văzu atunci că prin casă umblă şi deretică o femeie tânără şi frumoasă ca o floare, iar pe masă se afla numai coaja fructului, desfăcută în două. Atunci ea înţelese că această femeie ieşea din fructul pe care-l pusese pe masă. De aceea ea se strecură pe furiş în casă, se apropie tiptil de masă, luă coaja fructului şi o rupse în mici fărâme. Era tocmai ce trebuia să facă pentru a rupe vraja care o stăpânea pe Tam. Apoi bătrâna i-a spus:

– De acum înainte rămâi să stai cu mine. Eu voi fi mama ta, iar tu vei fi fiica mea.

Şi într-adevăr, bătrâna femeie se purta foarte frumos, ca o adevărată mamă, cu Tam, totuşi aceasta nu era fericită şi rămânea adeseori cufundată în gânduri, neştiind ce să facă pentru a se întâlni cu soţul ei. Dar aceasta n-a durat multă vreme, căci după câteva zile s-a întâmplat ca împăratul să treacă pe acolo şi, la vederea acestei căsuţe mici, dar curate şi atrăgătoare, intră în ea. Pentru a cinsti cum se cuvine pe acest musafir de seamă, bătrâna i-a dat să mănânce trau, iar împăratul a fost foarte mirat când a văzut că acesta era gătit aşa cum numai soţia sa ştia să-l gătească.

– Cine a gătit această mâncare? a întrebat el.

– Eu, măria ta, a răspuns bătrâna.

Dar împăratul nu a crezut-o şi a continuat s-o întrebe, până când bătrâna n-a mai avut încotro şi a mărturisit că traul fusese gătit de fiica sa.

– Unde este fiica aceasta? a mai întrebat împăratul. Cheam-o aici s-o întreb cine a învăţat-o să gătească aşa.

În acea clipă Tam a intrat în cameră, împăratul a recunoscut-o şi amândoi erau fericiţi de a se regăsi după o aşa de lungă despărţire. Apoi împăratul a răsplătit-o pe bătrână pentru buna îngrijire dată lui Tam şi a plecat cu soţia sa la palat. Când Cam a văzut-o venind, a rămas încremenită de mirare, dar şi de ciudă, deoarece Tam nu numai că nu murise, dar se făcuse mai frumoasă decât era înainte. Prefăcându-se că se bucură de regăsirea surorii sale, ea o întrebă:

– Cum de eşti mai albă şi mai frumoasă ca în trecut?

Urmând sfatul bătrânei, Tam a răspuns:

– M-a învăţat cineva să mă scald în apa clocotită. L-am ascultat şi iată cum m-am făcut.

Grăbită să se facă şi ea cât mai frumoasă, Cam s-a dus acasă, a pus la fiert un cazan mare cu apă şi după aceea i-a spus mamei:

– Mamă, am aflat secretul frumuseţii. Hai să ne scăldăm în această apă, să vezi ce frumoase ne vom face!

Îndată au umplut o cadă cu apă în clocot şi s-au cufundat în ea, dar au murit în câteva clipe.

Numai aşa a scăpat Tam de ura înverşunată a mamei vitrege şi a surorii sale. De acum înainte nimeni nu mai voia să-i facă rău, pentru că toţi o iubeau pentru bunătatea ei, aşa că a trăit fericită, împreună cu soţul ei.

Pleşuvul şi fata

TRĂIA ODATĂ un văcar pleşuv. Dimineaţa, el ducea vacile satului la izlaz, iar la apusul soarelui le mâna înapoi. În fiecare seară, sătenii îi plăteau câte ceva.

Într-o zi, fata lui kadkhoda, care era maimarele satului, se duse cu ulciorul pe umăr după apă. Pleşuvul o văzu şi se îndrăgosti de ea, dar nu cu o inimă, ci cu o sută.

– Hai, dă-te mai aproape şi ajută-mă să-mi ridic ulciorul pe umăr!

Aşa se bucură pleşuvul, că nici nu se poate spune. Îi ajută fetei să ridice ulciorul, dar şi o sărută. Când se întoarse acasă, fata îi spuse mamă-si:

– Azi m-a sărutat văcarul cel pleşuv.

Iar mama ei, femeie înţeleaptă, îi răspunse:

– Nu se poate, draga mea! Nu poate fi vorba de aşa ceva.

Şi acum ascultaţi ce era cu pleşuvul. Se întoarse el în sat, mână vacile pe la stăpânii lor, după care se duse acasă şi-i vorbi mamei lui:

– Măicuţă, o iubesc pe fata lui kadkhoda. Du-te şi peţeşte-mi-o!

Mamă-sa căută să facă în aşa fel, încât să-şi schimbe gândul:

– Fiule, ea e fata lui kadkhoda, pe când noi suntem săraci, n-avem nimic.

Dar pleşuvul o ţinea una şi bună:

– Numai ce-are să răsară mâine soarele şi tu trebuie să te duci s-o peţeşti.

Şi sărmanei femei nu-i mai rămase nimic de făcut, aşa că încuviinţă şi ea:

– Fie, numai să se lumineze de ziuă.

Locuitorii acestui sat aveau un obicei: în mijlocul curţii, la kadkhoda, era o piatră mare. Dacă cineva din sat voia să se însoare sau să peţească, venea şi se aşeza pe această piatră. Astfel, aflau oamenii toţi. Mama pleşuvului îşi ţinu vorba şi, imediat ce feciorul ei duse vacile la izlaz, se aşeză pe piatră. Iar nevasta lui kadkhoda, şi ea femeie cu judecată, îşi aminti de vorbele spuse ieri de fată, că o sărutase văcarul cel pleşuv. Văzând-o pe mama văcarului stând pe piatră, gândi: „Se-nţelege! Ieri sărută fata, azi o trimite pe mamă-sa s-o peţească". Atunci chemă slugile şi porunci:

– Oare n-a mai rămas nimic de la cina de-aseară? Duceţi-i mamei văcarului şi daţi-i şi doi riali! [1]

Slugile îi duseră mamei văcarului cel pleşuv rămăşiţele de la cină şi banii. Biata femeie nu avu îndrăzneala să spună de ce venise şi plecă fără să se mai uite înapoi. Seara, când pleşuvul se întoarse, primul lucru fu să întrebe:

– Ei, cu ce mă bucuri? A încuviinţat fata lui kadkhoda?

[1] Rial – unitate monetară iraniană.

Şi mamă-sa se apucă iarăşi să-l facă să-şi schimbe gândul:

– Doar ştii, fiule, suntem săraci. Nu se zice în zadar – întinde-ţi picioarele pe cât e plapuma. Mai bine să mă duc să-ţi peţesc altă fată.

Dar pleşuvul îi arătă un băţ şi-o înspăimântă:

– Dacă mâine nu te duci şi n-o peţeşti pe fata lui kadkhoda, atunci am să-ţi bag minţile-n cap cu băţul ăsta!

Şi fără voie, neajutorată, ea nu se împotrivi. Dis-de-dimineaţă porni spre casa lui kadkhoda, se aşeză iar pe piatră şi de data asta izbuti să-şi spună rugămintea. Iar nevasta lui kadkhoda nu era numai o femeie cu multă judecată, mai era şi blândă, aşa că-i răspunse:

– Din partea mea, desigur, dar mai trebuie căpătată şi încuviinţarea lui kadkhoda.

Seara, când kadkhoda se întoarse acasă, nevasta îi zise:

– Kadkhoda, a venit mama văcarului cel pleşuv s-o peţească pe fata noastră. Încuviinţarea mea i-am dat-o, acum totul e ce spui şi tu. N-ar strica să ştii că pleşuvul o iubeşte mult şi de aceea a şi sărutat-o pe fată. Asta nu-i de glumit şi să-i desparţi nu va fi prea uşor.

Şi kadkhoda, om bun la inimă, îi răspunse nevestei:

– Pleşuvul e sărac, n-are nimic, de nici un fel – nici casă, nici avere, nici îndestulare. N-o să-i spunem „nu", ci o să-i rugăm să muncească şi să câştige bani, să ridice o casă, adică să aibă ce-i trebuie. Şi-atunci s-o ia pe fată.

Şi-i dădură de veste pleşuvului despre ce-i vorba. Într-atâta se bucură el, că nu se poate spune. În ziua următoare, nu mai păscu vacile şi-i zise mamă-si:

– Plec la drum, să câştig bani!

Cât îl rugă mamă-sa:

– Nu mă lăsa, bătrână, în voia soartei, Allah e bun, nu mă lăsa...

Iar pleşuvul îi răspundea:

– Nu, asta-i cu neputinţă.

Aşa că îşi părăsi ţinutul şi plecă în lumea mare. Merse el, merse şi se întâlni cu un derviş care-l întrebă:

– Încotro ai pornit-o, pleşuvule? Nu vrei să-mi fii slugă?

– Vreau!

– Dar pe zi, cât ceri?

– Cât să nu-ţi pară rău!

– Apoi, hai!

Merseră ei, merseră până se opriră la un izvor. Acolo, dervişul îi zise pleşuvului:

– Tu stai aici, că eu mă duc până acasă şi mă-ntorc.

Şi ce văzu pleşuvul: dervişul spuse un descântec, coborî în izvor şi dispăru. După ce trecu o vreme, ieşi din izvor şi-i zise:

– Hai, pleşuvule!

– Dar încotro? întrebă acesta.

– Închide ochii! îi porunci dervişul drept răspuns.

Atunci mai spuse un descântec şi-l îndemnă:

– Acum, hai cu mine!

Pleşuvul repetă descântecul şi împreună cu dervişul intră în izvor. Deschise ochii şi ce văzu: minunat loc – o grădină cum nu mai avusese niciodată în faţa ochilor. Iar dervişul îi zise pleşuvului:

– Uită-te bine şi du-mă pretutindeni.

Şi merseră ei împreună şi ajunseră la un palat. Acolo pleşuvul văzu o fată ca luna luminoasă de minunată. Dervişul aduse o carte şi-i zise fetei:

– Am să lipsesc de-acasă patruzeci de zile, mă duc la vânătoare. Până la întoarcere, învaţă-l pe pleşuv după cartea asta, ca s-o poată citi cu uşurinţă.

– Bine, îi răspunse fata.

Şi tot în clipa aceea dervişul dispăru. Iar fata cu pricepere se apucă să-l înveţe pe pleşuv. Dar iată că odată ea îi zise:

– Dacă va afla tata că ai isprăvit învăţătura din cartea asta, va fi vai şi amar de tine.

– Atunci ce să fac? întrebă pleşuvul.

– Când se-ntoarce tata şi te-ntreabă: „Ai învăţat cartea?“ tu răspunde-i: „Da“. Iar când îţi va porunci să citeşti, citeşte totul pe dos. Întâlneşti „alef“, zi „ba“. Şi el va crede că n-ai învăţat nimic.

Trecură patruzeci de zile, dervişul li se înfăţişă venind în goană ca vântul. Primul lucru fu s-o întrebe pe fată:

– A învăţat pleşuvul cartea?

– Ce să-nveţe, răspunse fata. Orice l-ai învăţa, degeaba, nimic nu înţelege.

– Ăsta nu-i bun pentru noi. Adu-mi punga cu bani să mă socotesc cu el şi ducă-se unde-o vedea cu ochii.

– Şi-i dădu o sută de tumani. [1]

– Nu ne eşti de trebuinţă, îi mai zise.

[1] Tuman – monedă iraniană, egală cu zece riali.

Iar acum ascultaţi ce fel de carte era. Era o carte de vrăjitorie, în ea se aflau de toate, iar pleşuvul o învăţase pe de rost. Se întoarse la el în sat şi îi zise mamă-si:

– Măicuţă, ia banii ăştia, cheamă meşteri zidari să ridice o casă. Pentru celelalte cheltuieli am să-ţi mai dau bani.

Şi se apucă pleşuvul să se îngrijească de lucrare, căci luase cu el şi planul palatului. Nimeni în lume nu văzuse ceva asemănător! Poruncise să ridice casa întocmai cu palatul dervişului. Noaptea, rămânând singur cu mamă-sa, pleşuvul stătu îndelung de vorbă cu ea şi la urmă îi zise:

– Măicuţă! Mâine, la răsăritul soarelui, am să iau înfăţişarea unei cămile. Iar tu să mă iei de căpăstru, să mă duci la bazar şi să mă vinzi pe o sută de tumani. Dar pentru nimic în lume să nu dai căpăstrul. Nici pe o mie de tumani să nu-l dai.

Se lumină de ziuă şi pleşuvul luă înfăţişarea cămilei. Mamă-sa îl apucă de căpăstru, îl duse la bazar şi-l vându pe o sută de tumani. Iar căpăstrul îl opri. Seara, când se întoarse acasă, în întâmpinare îi ieşi pleşuvul, care-i zise:

– Dă-i o sută de tumani meşterului.

Noaptea, târziu, rămânând amândoi, stătură de vorbă în linişte. Înainte de-a se culca, pleşuvul îi mai zise mamă-si:

– Măicuţă! Mâine, la răsăritul soarelui, am să iau înfăţişarea unui catâr. Ai să mă duci la bazar şi să mă vinzi cu o mie de tumani. Dar pentru nimic în lume să nu dai căpăstrul.

Se sculă bătrâna dis-de-dimineaţă, iar pleşuvul luase deja înfăţişarea de catâr. Mamă-sa îl apucă de căpăstru şi-l duse. Ajunse la bazar, iar în întâmpinare îi ieşi un

negustor. Negustorul văzu frumuseţea de catâr care mergea mândru ca un păun. O întrebă negustorul pe bătrână:

– Mătuşă, cât ceri pe catâr?

– O mie de tumani.

Şi negustorul se miră:

– Hei, bătrâno! Dumnezeu să ierte păcatele tatălui tău! Eu am o sută de catâri şi pentru nici unul n-am plătit mai mult de treizeci-patruzeci de tumani. Catârul tău e foarte bun. Îţi voi da o sută de tumani şi nu o mie.

Iar bătrâna îi răspunse:

– O, negustor! Catârul ăsta costă două mii de tumani. El te duce într-un ceas până la capătul pământului şi-napoi.

Se miră şi mai mult negustorul:

– Nu-i cu putinţă aşa ceva! Iar de-i aşa, dacă asta e adevărat, atunci eu dau două mii de tumani.

– Poţi încerca, îi zice bătrâna, du-te cu el în Turkestan.

Negustorul o duse pe bătrână, împreună cu catârul, la el acasă şi-i dădu un bileţel: „Dacă într-un ceas catârul se întoarce din Rum, mă oblig să plătesc două mii de tumani".

În Rum negustorul avea un frate şi voia să afle cum mai trăieşte el acolo. O chemă pe nevastă-sa şi-i zise:

– Prăjeşte repede nişte ouă!

Iar el, în timpul acesta, scrise o scrisoare. Nevasta prăji ouăle şi le puse într-un vas. Negustorul lipi scrisoarea şi i-o înmână unei slugi.

– Încalecă pe catâr. Catârul trebuie să te ducă într-un ceas până la Rum şi să te aducă înapoi.

N-avu timp sluga să-şi pună ca lumea piciorul în scară că se şi trezi într-un oraş necunoscut. Întrebă:

– Prietene, ce oraş e ăsta?

– E Rum, i se răspunse.

– Dar unde se găseşte caravanseraiul?

Îi arătară şi el intră în camera fratelui stăpânului său. Acesta se uită şi se minună: scrisoarea nici nu apucase sa se usuce cum se cade. Apoi, întrebă:

– Hei, slugă, mai e altceva?

Şi sluga îi dădu ouăle prăjite. Când, ce să vezi, ele încă mai erau calde. Mâncă, scrise răspuns fratelui, sluga încălecă iar şi nu peste mult se trezi dincolo de bazar, în faţa casei stăpânului. Negustorul îl văzu şi sosi tulburat, îi mulţumi cum se cuvine slugii, îi dărui mulţi bani şi-i zise:

– Pentru nimic să nu pomeneşti cuiva că am un aşa catâr.

Iar bătrânei îi zise:

– Mătuşică! Tu ai cerut pe catâr o mie de tumani. Uite, încă cinci sute peste asta.

Bătrâna primi banii şi se întoarse acasă. Iar negustorul porunci grăjdarului să întindă sub picioarele catârului un covor şi să-i dea în loc de fân şi paie, zahăr şi mirodenii. Trecură câteva zile. Odată, noaptea, nevasta îi zise negustorului:

– Bucuroasă să-ţi fie casa! De-un aşa catâr ai făcut rost, iar tu nici măcar o dată nu te-ai uitat la el, nu l-ai îngrijit.

– Adevărat vorbeşti, răspunse negustorul. Am să mă duc dimineaţă la grajd şi-am să-l îngrijesc eu.

Se duse dis-de-dimineaţă în grajd şi se apropie de catâr. Dar ce văzu? O, Allah! Catârul arăta minunat, ca

un păun cu coada înfoiată. Îi ţesălă negustorul coama şi băgă de seamă că, dintr-o dată, catârul îşi vâră botul într-o gaură. Atunci strigă la grăjdar. Şi pe neaşteptate, negustorul văzu cum botul catârului se face din ce în ce mai subţire şi se strecoară în gaură.

– Dar ce s-a întâmplat cu catârul? ţipă el.

Se mai uită, capul catârului intrase deja cu totul în gaură. Începu forfota, gălăgia. Când privi iarăşi şi gâtul dispăruse în gaură. Începură să strige cu toţi ai casei.

– Ce se-ntâmplă cu catârul?

Dar atunci şi trupul catârului deveni subţire şi dispăru în gaură. Negustorul ţipă:

– Hei, slugi! Fugiţi, prindeţi catârul! A intrat de-a binelea în bortă.

Şi-l apucară ei pe catâr de coadă şi i-o rupseră. Dar şi borta se făcu nevăzută. Negustorul porunci, ţipând:

– Spargeţi zidul, neîntârziat!

Iar o slugă răspunse:

– Eu, stăpâne, nu sunt pietrar! Mai bine să nu spunem nimănui despre asta, fiindcă tot nu-i de crezare. Ba o să mai zică şi că ţi-ai pierdut minţile.

Iar acum să ne întoarcem la mama pleşuvului. Văzând ea că trecuseră câteva zile şi de la fecior nici veste, începu să se necăjească şi, iată că, într-o bună zi, se ivi pleşuvul, zâmbind.

– Fiule, tu o să mă omori pe mine, unde-ai fost? Mult m-am neliniştit.

În astă vreme, casa era aproape ridicată. Pleşuvul zise mamă-si:

– Măicuţă, scoală-te mâine mai devreme. Am să iau înfăţişarea unui berbec de luptă, tu să mă duci la bazar şi să mă vinzi pe două sute de tumani. Dar fii cu băgare de seamă şi nu vinde cureaua de la gât!

Dis-de-dimineaţă, bătrâna se îndreptă cu berbecul spre bazar. Ajunse acolo şi, fără să se aştepte, se apropie de ea un derviş-vrăjitor. De teamă, berbecul tremura ca frunza de salcie şi se gândea: „Nenorocire pe capul meu! Dervişul ăsta o să mă taie în bucăţi!"

Şi îi zise dervişul bătrânei:

– Măicuţă! Cât ceri pe berbec?

– Două sute de tumani.

– Ia două sute de tumani şi dă-mi berbecul cu curea cu tot.

– Berbecul îl vând, nu şi cureaua, răspunse bătrâna.

– Bine, mai pune preţ şi pe curea. Dar de ce n-ai vinde-o?

Se adună mulţimea, iar oamenii îi ziceau bătrânei:

– Măicuţă, face doar două parale.

Se sătură bătrâna de tocmeală şi dând înapoi din faţa hotărârii zise câţi bani să mai dea. Iar dervişul înhăţă cureaua şi de mânie scrâşni din dinţi şi porni la drum împreună cu berbecul. Merseră ei ce merseră până ajunseră la acel izvor. Dervişul coborî înăuntru, se duse la palat şi-i zise fetei:

– Neruşinato! Se dovedeşte că m-ai minţit. Te-ai înţeles cu acest pleşuv blestemat şi l-ai învăţat meşteşugul meu vrăjitoresc! Am să vă arăt eu vouă acum, după merit. Du-te şi adu cuţitul!

Fata plecă, dar în locul cuţitului aduse o ceaşcă mare. Iar dervişul îi zise:

– Du-te şi adu pumnalul!

Fata de data aceasta aduse cu totul altceva. Într-o vorbă, orice-ar fi cerut dervişul, fata nu aducea. Până la urmă într-atâta se mânie vrăjitorul, că era gata-gata să se ducă singur după cuţit să taie berbecul. Atunci dădu drumul din mână curelei. În aceeaşi clipă berbecul luă înfăţişarea unui porumbel şi zbură. Iar dervişul luă şi el înfăţişarea unui uliu şi-i luă urma. Zburară ei, porumbelul înainte, uliul după el. Uliul ajunge porumbelul, vrea să-l prindă, dar pe dată acesta ia înfăţişarea unui buchet de flori. Şi chiar în vremea aceea, pe marginea bazinului stătea fiica negustorului. Cum se făcu, buchetul îi căzu ei în poală. Uliul îşi luă chip de derviş, se opri în faţa casei şi începu să spună rugăciuni cu glas puternic:

– O, Ali, ajută-mă! Florile din poala fetei sunt ale mele.

Iar fata îi răspunse:

– Bine, dervişule. Am să-ţi plătesc pentru flori.

Însă dervişul nu se învoi. Atunci fata se mânie şi-i aruncă buchetul. Iar florile se preschimbară în boabe de mei, care se împrăştiară prin toată casa şi grădina. Dervişul luă şi el înfăţişarea unei găini cu pui şi ciuguliră toate boabele. Dar un bob se pierduse între petalele unui trandafir. Cât căută găina, tot nu-l găsi. Deja se adunase mulţime de oameni, care privea şi se uimea. Dintr-odată, bobul de mei se făcu o vulpe, se aruncă asupra găinii şi a puişorilor ei şi-i mână. Atunci, negustorul strigă:

– Prindeţi vulpea!

O prinseră şi se apucară s-o descânte:

– În numele lui Allah, care ţi-a dăruit aşa putere înzestrare, spune-ne taina ta!

Şi vulpea luă înfăţişarea pleşuvului şi el le povesti toată istoria, de atunci de când păştea vacile. Povesti cum se îndrăgostise de fata lui kadkhoda, cum se lepădase de vaci şi pornise în lumea largă. Povesti de întâlnirea cu dervişul şi despre toate cele ce se întâmplară după aceea, chiar şi de meşteşugul lui vrăjitoresc, pe care îl învăţase de la fata dervişului.

De acolo, pleşuvul plecă acasă la el. Acum era aşa de bogat, că dacă lovea cu mâna de pământ, cădeau mărgăritare. În acea vreme, casa era ridicată. Se adunară toţi bătrânii satului şi se făcu o nuntă aşa frumoasă, că ţinu veselia câteva zile.

Aşa cum dorinţa văcarului cel pleşuv s-a împlinit, tot aşa să se împlinească şi dorinţele voastre.

CUPRINS

Poveşti româneşti

Ionică-Ram-de-Tei 5

Povestea lui Crap-Năzdrăvan 39

Poveşti aromâne

Moşul şi baba 75

Lupul şi vulpea 77

Cenuşotcă 80

Ghicitorul năzdrăvan 85

Trei hoţomani 89

Cei trei leneşi 96

Ciuciuli-Muciuli 98

Fata isteaţă a moşului 100

Poveste din Delta Dunării

Crăiasa Apelor 105

Poveşti din Caşmir

Povestea regelui Vikramaditya şi a celor şapte chipuri de aur 114

Povestea regelui Vikramaditya şi a cerşetorului Prapanciabuddhi 118

Ciudatele păţanii ale lui Kesata şi ale prietenului său, Kandarpa 125

Poveşti chinezeşti

Cinci ouă tari 147

Un schimb bun 149
Tabloul fermecat 152

Poveşti franceze

Povestea celor doi fraţi gemeni, născuţi
din peştele albastru 161
Lupta cu zâna 175

Poveşti javaneze

Eclipsa de lună 187
Giocco Tarub şi zâna 189
A o mia statuie 193
Bivolul învingător 196
Kedono şi Kedini 198
Marele şarpe boa 201
Copacul de care nu râde nimeni 207
O mie de guri 214
Papagalul vrăjit 216

Poveşti vietnameze

Elefantul şi furnicile 225
Cine e rău nu poate fi fericit 227
Haină nouă şi porc nou 231
Tam şi Cam 232

Poveste persană

Pleşuvul şi fata 243